

Region of origin /final destination	Imports in \$billion	Exports in \$billion
Africa	1.568	2.644
East Asia	19.676	19.623
Europe	23.269	10.269
Japan and North Asia	19.440	33.459
Middle East	3.137	4.985
New Zealand	4.208	6.737
North and Central America	13.461	9.955
Pacific Island and PNG	1.959	1.898
South America	1.004	0.957
South Asia	1.173	3.856
Southeast Asia	20.387	11.274
Rest of world	0.534	0.685
Total	108.923	106.340

ตาราง 2 ตลาดการนำเข้าและส่งออกกับพื้นที่ต่างๆ ปี 2004-05

ที่มา Australia's international trade, 2000-01 to 2004-05 (Bureau of Transport and Regional Economics

[BTRE] 2007, หน้าที่ 6)

Year	Coastal	International	International	Total	Total	Australia
billion	load	imports	Exports	World	World	As % of
tonnes				Australia	Maritime	world
					Trade	
2000-01	52.0	55.0	495.0	602.0	5470.5	11.0
2001-02	52.4	57.8	501.0	611.1	5554.0	11.0
2002-03	52.8	62.2	529.4	644.4	5717.5	11.3
2003-04	53.2	64.2	558.3	675.7	5995.2	11.3
2004-05	53.4	69.9	610.6	733.9	6268.7	11.7

ตาราง 3 การนำเข้าและส่งออกของออสเตรเลีย

ที่มา: Australia's maritime task, 2001-01 to 2004-05 (Bureau of Transport and Regional Economics [BTRE])

2007, หน้าที่ 1)

International sea lane	Imports Value \$billion	Exports Value \$billion
Cape of Good Hope	4.841	40.464
Red Sea	1.856	23.020
Persian Gulf	7.241	6.153
Bay of Bengal	0.378	20.646
Arabian Sea	0.168	5.422
Straits of Malacca	5.416	26.744
Sunda Straits	12.835	28.546
Lombok Straits	3.735	132.975
Indonesia (east-west)	10.852	43.751
Timor Sea/Philippines		
ASL III A&D	0.947	136.263
ASL III B	0.409	1.670
NW/SE West of Irian Jaya	13.233	41.461
Torres Strait	24.041	78.563
East of Papua New Guinea	5.073	153.289
New Caledonia onwards	8.560	18.498
New Zealand direction	2.731	8.024
Total	102.296	765.497

ตาราง 4 แสดงช่องทางผ่านของสินค้าที่นำเข้าออสเตรเลีย

ที่มา: Estimate of Australia's trade passing through world shipping lanes, 2004-05, (Bureau of Transport and Regional Economics [BTRE] 2007, หน้าที่ 14).

Allen Consulting Group 2004, *The Economic Contribution of Australia's Marine Industries*, 15 London Circuit, Canberra ACT 2600

Apelbaum Consulting Group 2004, *Australian Maritime Transport 2004*, Australian Shipowners Association

A.T. Mahan 1840-1914, *The Influence of Sea Power upon History 1660-1783*, Dover Publication, Inc. New York

Australian Government, Geosciences Australia, '*Coastline Lengths*', viewed at 4 December 2007, <http://www.ga.gov.au/education/facts/dimensions/coastlin.htm>

Australian Bureau of Statistics 2007, *Australian Demographic Statistic, June 2007*, viewed at 5 December 2007, <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/productsbytitle/6949409DC8B8FB92CA256BC60001B3D1?OpenDocument>.

Australian Government, *Australian Transport Statistics 2007*, Department of Transport and Regional Services, Bureau of Transport and Regional Economics.

Althaus C, Bridgman P, Davis G 2007, *The Australian Policy Handbook*, Fourth Edition, Allen & Unwin, 83 Alexander Street, Crows Nest, NSW 2065.

Australian Government, Department of Immigration and Citizenship, *Life in Australia*, Robert Garran Offices, National Circuit, Barton ACT 2600, October 2007.

Blackmore W.H., Elliott M.J. & Cotter, R.E 1977, *Landmarks: A History of Australia to Present Day*, The Macmillan Company of Australia PTY LTD, South Melbourne 3205

Bateman, S, Sherwood, D 1994, *Oceans Management Policy: The Strategic Dimension*, Monograph of the Maritime Issues Workshop held in Canberra in 1994

Bureau of Transport and Regional Economics [BTRE] 2007, *Australian maritime trade: 2000-01 to 2004-05*, Working Paper 69, Department of Transport and Regional Services, Australian Government, Canberra, ACT, p.1

Bureau of Transport Economics 1986, *A Study of Liner Shipping Services into and out of Australia Volume 2*, Report 60, Australian Government Publishing Service,

- Bureau of Transport and Communications Economics 1990, *Australian Shipping and the Balance of Payments*, Occasional Paper 99, Commonwealth of Australia, Canberra
- Bureau of Infrastructure, Transport and Regional Economics, *Australian sea freight 2006-07*, Information paper 61, Canberra ACT 2601, Australia
- Barry Snushall, *Enforcement Aspects of Australia's Oceans Policy*, Sea Power Centre Australia, Working Paper No.14, 2003
- Cheema, S 2005, *Building Democratic Institutions: Governance Reform in Developing Countries*, Kumarian Press, Inc., 1294, Blue Hills Avenue, Bloomfield, CT 06002 USA
- Collins, H 1985, 'Political Ideology in Australia: The Distinctiveness of a Benthamite Society', *Australia: The Daedalus Symposium*, edited by Stephen R. Graubard, the Journal of the American Academy of Arts and Sciences, Angus & Robertson Publishing, pp.147-169.
- Christopher Baldwin, Commander (RAN), *Seaborne Trade Flows in the Asia Pacific Present and Future Trends*, Royal Australian Navy, Sea Power Centre and Centre for Maritime Policy, Working Paper No. 9, November 2001.
- Coupe, R 2005, *Australian Explorers: Unlocking the Great South Land*, New Holland Publishers (Australia) Pty Ltd, Sydney, Auckland NSW
- Darlington, R 1987, *Land of Hopes and Illusions: Modern History Series*, Shakespeare Head Press, The Education Division of Golden Press Pty.Ltdl, NSW
- Donnell, G 2004, 'Why the rule of law matters', *Journal of Democracy*, vol. 15, no. 4, pp. 32-46.
- Department of Infrastructure 2008, Australian Transport statistics June 2008, Transport, Regional Development and Local Government, Bureau of Infrastructure, Transport and Regional Economics, Australian Government
- Ferguson, M 2003, Cabotage and ALP Shipping Policy, Australian Institute of Marine Power Engineers, National Delegates Conference.
- Fisheries Research and Development Corporation 2008, *ABARE 2008, Australian Fisheries Statistics 2007*, Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics, GPO Box 1563, Canberra ACT 2601 Australia

- Forbes, A 2002, *Protecting the National Interest: Naval Constabulary Operations in Australia's Exclusive Zone*, Royal Australian Navy Sea Power Centre, Working Paper No.11
- Fraser, B 1983, *The Macquarie Book of events: 1000 events that shaped Australia*
- Gahan, P 2004, Australia's Economic Performance in Context: the Role of Institutions and Institution Change, *The Otemon Journal of Australian Studies*, Vol.30, pp.252-56
- Geoscience Australia 2006, *Australian Mineral Exploration: A Review of Exploration for the year 2005, February 2006*
- Glenn Kerr, *Australian Maritime Issues 2004*, Sea Power Centre – Australia, Paper in Australian Maritime Affairs, No.12, 2004
- Glenn Kerr & Barry Snushall, *Future Environmental Policy Trends to 2020 Impact on Ship Design & Operations*, Sea Power Centre – Australia, University of Wollongong, Papers in Australian Maritime Affairs No.13, 2005
- Huntington S, *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, Touchstone, Rockefeller Center, 1230 Avenue of the Americas, New York, NY 10020
- Joint Standing Committee on Foreign Affairs, Defense and Trade (JFADT) 2007, Inquiry into Australia's Maritime Strategy, The Australian Centre for Maritime Studies, 4 November 2002
- Jordens, A 1995, *Redefining Australians: Immigration, Citizenship & National Identity*, Australian Print Group, Maryborough, Victoria, Hale & Iremonger Pty Limited, GPO Box 2552 Sydney, NSW
- Mary Ganter, *Australian Coastal Shipping: The Vital Link*, Royal Australian Navy, Papers in Australian Maritime Affairs, No. 3, March 1998
- Martin Tsamenyi & Kwame Mfodwo 2001, *Analysis of Contemporary and Emerging Navigational Issues in the Law of the Sea*, Royal Australian Navy, Sea Power Centre and Centre for Maritime Policy, Working Paper No. 8, November 2001
- Marine Group 1998a, *Oceans Policy 1*, Environment Australia, GPO Box 787, Canberra Act, Australia

- Marine Group 1998b, *Oceans Policy 2*, Environment Australia, GPO Box 787, Canberra Act, Australia
- Marine Matters National – Atlas of Australian Marine Fishing and Coastal Communities, viewed at 4 December 2007, http://www.affashop.gov.au/PdfFiles/marine_matters_national_part_8_pages_49-60.pdf
- McLean, I 2004, *Australian Economic Growth in Historical Perspective*, Working Paper 2004-01, School of Economics, University of Adelaide University, 5005 Australia
- Mead, W 2005, *Power, Terror, Peace, and War; American's Grand Strategy in a World at Risk*, Alfred A. Knopf, New York
- Meyrick and Associates 2007, International and Domestic Shipping and Ports Study, 1st May 2007, prepared for DTEI on behalf of the Australian Maritime Group (AMG)
- Moore, J 2000, *Defence 2000: Our Future Defence Force: Australian Defence Policy*, Ministry of Defence, The National Security Committee of Cabinet
- National Oceans Office, *National Marine Bioregionalisation*, Department of the Environment and Heritage, 80 Elizabeth Street, Hobart TAS 7001
- Owen, M 2007, "Strategy and the Strategic Way of Thinking", *Naval War College Review*, Autumn 2007; 60, 4; Academic Research Library, pp.111-124
- Paul Kennedy 2008, "The Distant Horizon: What can "Big History" Tell Us About American Future?" *Foreign Affairs*, May/June 2008, pp.126-138
- RAN Sea Power 2002, *The Strategic Importance of Seaborne Trade and Shipping: A Common Interest of Asia Pacific* edited by Andrew Forbes, Paper in Australian Maritime Affairs, No.10, Australian Defense Force Academy, University of Wollongong, RAN.
- Rutherford, Logan, Missen 1968, *New Viewpoints in Economic Geography: Case Studies from Australia, New Zealand, Malaysia, North America*, Martindale Press, Sydney.
- Sam J. Tangredi 2002, *Globalization and Maritime Power*, Institute for National for Strategic Studies, National Defense University Press, Washington D.C.
- Steering Group for Services Exports 2007-08, *Towards a Services Export Strategy for South Australia*, Department of South Australia, Department of Trade and Economic Development, Australian Services Roundtable.
- Stipp J, Hollister W, Dirrim A 1967, *The Rise and Development of Western Civilization Part II: 1300 to 1850*, John Wiley & Sons, Inc., America

The Australian Centre for Maritime Studies 2002, *Inquiry into Australia's Maritime Strategy*, Joint Standing Committee on Foreign Affairs, Defence and Trade

Trace, K 1995, 'You couldn't Give It Away: Privatizing the Australian National Line', *Agenda*, Volume 2, Number 4, 1995, pp. 433-444

Thomas, E 2007, "The Way of the WASP", *Newsweek*, <http://www.newsweek.com/id/42502>, viewed at 12 Jan 2009

Walter Russel Mead 2007, *God and Gold: Britain, America, and the Making of the Modern World*, Borzoi Book Published by Alfred A. Knopf, New York

Zebel, S, Schwartz, S 1963, *Past to Present: A World History*, The Macmillan Company, New York

บทที่ 6 ยุทธศาสตร์ทะเลเปรียบเทียบ

นาวาเอก ศูนย์ปิ่น โสมภีร์

นาวาโท จเร โฉมเฉลา

6.1 ทัวไป

สิ่งหนึ่งที่ผู้ศึกษาโมเดลในการกำหนดยุทธศาสตร์เห็นพ้องต้องกันก็คือ ยุทธศาสตร์คือการหาวิธีในการแก้ไขปัญหาในสภาพที่มีความจำกัด ไม่ว่าจะเป็นความจำกัดเนื่องจากทรัพยากรที่มี เวลา สถานการณ์ที่บีบบังคับ หรือปัจจัยอื่นใด หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งก็คือ สภาพที่จำกัดนั้นไม่เอื้อให้ประเทศหนึ่งสามารถเลือกทำทุกอย่างได้ จึงต้องมียุทธศาสตร์หรือแนวทางการเลือกที่จะทำบางอย่างที่ให้ผลในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดตามสภาพจำกัด และเลือกที่จะไม่ทำบางอย่างเนื่องจากให้ผลในการแก้ปัญหาที่น้อยกว่า ในบทนี้ จะพิจารณาวิเคราะห์ว่า ประเทศเป้าหมายที่ได้ศึกษามาทั้งสาม มีปัญหาใดที่พยายามจะแก้ไข ซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย และยุทธศาสตร์หรือวิธีการในการแก้ปัญหานั้น จากนั้นจะพิจารณาว่าประเทศดังกล่าวได้วางยุทธศาสตร์ชาติในการแก้ปัญหานั้นอย่างไร และวางยุทธศาสตร์ทะเลในการช่วยผลักดันยุทธศาสตร์ชาติไว้อย่างไร เหตุใดจึงเลือกเส้นทางการกระทำเช่นนั้น และมีปัจจัยใดที่เป็นแรงส่งเสริมหรือขัดขวาง และในท้ายที่สุด จะนำบทเรียนที่ได้มาเป็นแนวทางในการพิจารณาเปรียบเทียบกับปัญหาและปัจจัยของประเทศไทย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์ทะเลของไทยต่อไป

6.2 ยุทธศาสตร์ทะเลของประเทศสิงคโปร์

จากการศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในบทที่ผ่านมาทำให้พบว่า ยุทธศาสตร์ในการสร้างชาติ นั้นมีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทะเลอย่างแนบแน่น โดยเฉพาะกรณีของสิงคโปร์นั้น อาจกล่าวได้ว่ายุทธศาสตร์ชาติกับยุทธศาสตร์ทะเลนั้นเกือบจะเป็นสิ่งเดียวกัน เนื่องจากยุทธศาสตร์ทะเลเป็นเสาหลักที่สำคัญที่สุดในการสร้างชาติของสิงคโปร์มาโดยตลอด ตามช่วงเวลาต่าง ๆ ดังนี้

ยุคฟรีพอร์ตและฮินเตอร์แลนด์ ในระยะที่อังกฤษสร้างเมืองเมืองท่าสิงคโปร์ในปี 1819 นั้น ปัญหาของอังกฤษเป็นปัญหาเชิงรุก กล่าวคือ จะทำอย่างไรจึงจะสามารถแผ่ขยายอาณานิคมและเขตอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียซึ่งมีคู่แข่งสำคัญคือฮอลแลนด์ซึ่งได้มาตั้งมั่นอยู่แล้ว ดังนั้นจึงอาจอนุมานได้ว่า อังกฤษได้สร้างสิงคโปร์ขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็นป้อมปราการด่านหน้าที่จะส่งเสริมความยิ่งใหญ่ทางการค้าของอังกฤษ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว อังกฤษจึงได้วางยุทธศาสตร์ให้สิงคโปร์เป็นเมืองท่าเสรี ทั้งนี้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะที่จะใช้เกาะแห่งนี้เป็นสถานการค้าเพื่อแย่งชิงการแผ่ขยายอำนาจทางทะเลจากคู่แข่งสำคัญในขณะนั้นอันได้แก่ฮอลแลนด์ซึ่งได้มาสถาปนาการค้าในภูมิภาคนี้มาก่อนหน้านั้น โดยได้เล็งเห็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ความประสงค์ดังกล่าวบรรลุผล ก็คือ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อันเหมาะสมเนื่องจาก

เป็นแหล่งผ่านของเรือสินค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะการค้าระหว่างอินเดียกับจีน ซึ่งดีกว่าเมืองท่าปัตตาเวียของฮอลแลนด์ เมื่อนำมาประกอบกับยุทธศาสตร์การเป็นเมืองท่าปลอดภาษีในขณะที่ฮอลแลนด์เรียกเก็บภาษีจากเรือสินค้า จึงเป็นส่วนผสมที่ลงตัวในการดึงดูดความมั่งคั่งมาสู่เกาะแห่งนี้ ยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรีนี้ได้ผลเกินคาด ภายในเวลาเพียงสัปดาห์เรือสินค้าจากเมืองท่าใกล้เคียงอื่น ๆ ต่างก็หลั่งไหลมาค้าขายที่เมืองท่าแห่งนี้ ตลอดจนนักธุรกิจทั้งจากตะวันตกและชาวจีนที่อพยพหนีภัยในประเทศแม่มาหางานทำต่างก็เข้ามาตั้งบริษัทการค้า และให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น การเป็นนายหน้าคนกลาง การให้บริการทางการเงิน และการซ่อมแซมเรือ หรือแม้กระทั่งกิจกรรมทางธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น โรงฝึนและบ่อนพนัน ปริมาณการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและกิจกรรมทางธุรกิจต่อเนื่องที่เฟื่องฟูทำให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีจากรายได้ สามารถสร้างงานและบรรยากาศเมืองที่คึกคักอันเป็นแรงดึงดูดให้แรงงานชาวจีน อินเดีย และชาวมาเลย์พื้นเมืองยิ่งหลั่งไหลเข้ามาตั้งรกรากและสร้างชุมชนที่ประกอบเป็นประชากรของสิงคโปร์ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนสินค้าแล้ว แม้จะมีปัจจัยอ่อนด้อยคือไม่มีทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง แต่อังกฤษก็ได้เตรียมแผนไว้แล้ว คือเข้าครอบครองแหลมมาลายูในภายหลัง และใช้ความเป็นเมืองท่าทำให้สิงคโปร์ในลักษณะฟรีพอร์ตและอินเตอร์แลนด์ ทำให้สิงคโปร์ได้รับประโยชน์ในการเป็นนายหน้าซื้อขายในการจัดซื้อและแปรรูปวัตถุดิบในภูมิภาค เช่น ดีบุกและยางพาราเพื่อส่งขายให้ตลาดตะวันตก ตลอดจนเป็นนายหน้ากระจายสินค้าอุตสาหกรรมจากตะวันตกให้แก่ประเทศในภูมิภาค ความมั่งคั่งจากการใช้วัตถุดิบของรัฐข้างเคียงนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านไม่พอใจนโยบายของสิงคโปร์และพยายามหาทางแก้ไขในภายหลัง ตลอดเวลาแห่งความรุ่งเรืองนี้ สิงคโปร์ได้ประโยชน์จากการมุ่งทางการค้าเป็นหลัก เนื่องจากได้รับการคุ้มครองจากจักรวรรดิอังกฤษที่ทรงอำนาจ จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สองได้ทำให้อังกฤษประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างหนักจนไม่สามารถดำรงกำลังทหารในการป้องกันจักรวรรดิตะวันตกได้ติดต่อกันได้อีกต่อไป จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการให้เอกราชแก่ดินแดนต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งรวมถึง มาเลเซีย บอร์เนียว และสิงคโปร์ด้วยในที่สุด ยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรีได้สร้างความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและทำให้สิงคโปร์กลายเป็นเมืองท่าและหมู่บ้านชาวประมงเมื่อต้นศตวรรษที่ 19 มาเป็นเมืองสมัยใหม่ในกลางศตวรรษที่ 20

ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ยุคจุดเปลี่ยนทางยุทธศาสตร์ในช่วงที่สองซึ่งเริ่มต้นในราวปี 1960 ภายหลังจากที่ได้รับอิสรภาพในการปกครองตนเองจากอังกฤษแล้ว สิงคโปร์เริ่มประสบปัญหา ภัยคุกคามทั้งจากภายนอกอันได้แก่มาเลเซียและอินโดนีเซีย และภัยคุกคามภายใน อันได้แก่ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ และปัญหาแรงงาน ทำให้วัตถุประสงค์เฉพาะของสิงคโปร์เปลี่ยนไปเป็นการสร้างความมั่นคงอยู่รอดจากภัยคุกคามภายในและภายนอกดังกล่าว เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวทำให้สิงคโปร์จำเป็นต้องเสริมยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรีซึ่งไม่อาจขยายตัวรองรับอัตราประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกปีอย่างรวดเร็ว ด้วยยุทธศาสตร์การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ในเบื้องต้นเกิดจากปัญหาภายในคือ ที่ตั้งอันเหมาะสมในการกระจายสินค้า แต่ก็มีปัจจัยขัดขวางอันได้แก่ความขาดแคลนทรัพยากร ปัญหาประชากรและการว่างงาน และในเวลาต่อมาเพิ่มเติมด้วยปัญหาความขัดแย้งระหว่างมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซียทำให้สิงคโปร์ไม่สามารถอาศัยวัตถุดิบจากอินเตอร์แลนด์เหล่านี้ได้อีกต่อไปและยังต้องเผชิญ

กับภัยคุกคามจากการรุกรานจากเพื่อนบ้านดังกล่าว สำหรับสาเหตุของปัญหาภายในนั้นเกิดจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 2 ล้านคน จึงเริ่มถึงขีดจำกัดของเศรษฐกิจเมืองท่าเสรีที่จะสร้างงานรองรับปริมาณประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ หลังจากอังกฤษให้เอกราชแก่สิงคโปร์และดินแดนต่างๆ ในแถบนี้แล้ว ในปี 1960 รัฐบาลนายกรัฐมนตรีลีควนยูได้ร้องขอความช่วยเหลือจากสหประชาชาติให้ช่วยประเมินแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป คณะกรรมการจากสหประชาชาติได้ศึกษาและให้คำแนะนำว่า ด้วยอัตราเพิ่มของประชากรที่สูงสิงคโปร์จำเป็นต้องสร้างงานเพื่อรองรับประชากรจำนวน 240,000 ตำแหน่งภายในหนึ่งทศวรรษ มิฉะนั้นจะต้องประสบปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรง คณะกรรมการฯ ได้แนะนำว่าสิงคโปร์มีศักยภาพในสามประการได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการประมง สิงคโปร์มีแนวคิดที่จะกำจัดข้อจำกัดทางทรัพยากรและตลาดภายในที่เล็ก ด้วยการรวมกับสหพันธรัฐมาเลเซียในระหว่างปี 1963-1965 แต่แผนการนี้ก็ต้องล้มเหลวและต้องแยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาเลเซียเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติและการเมืองที่รุนแรง ภายหลังการแยกตัว สิงคโปร์ยังต้องประสบปัญหาหนักเมื่ออังกฤษประกาศที่จะปิดฐานทัพเรือที่สิงคโปร์และถอนทหารออกจากตะวันออกในเวลาต่อมา ซึ่งส่งผลทางเศรษฐกิจและความมั่นคงอย่างรุนแรง สิงคโปร์จึงจำเป็นต้องรีบก้าวเข้าสู่การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมอย่างรีบเร่ง หลังจากทดลองสร้างอุตสาหกรรมผลิตภายในด้วยการปกป้องอุตสาหกรรมภายในที่มีอยู่จำนวนน้อย สิงคโปร์พบว่าสินค้าของตนไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกเนื่องจากขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิตและขาดประสบการณ์ในการจัดการทางอุตสาหกรรม ในที่สุดสิงคโปร์ได้พบสูตรสำเร็จด้วยการเป็นฐานการผลิตให้กับบริษัทข้ามชาติอเมริกันและชาติอุตสาหกรรมอื่น ๆ จากยุโรปและญี่ปุ่น โครงสร้างนี้เหมาะสมกับสิงคโปร์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก ในด้านการผลิตและการจัดการนั้น นักลงทุนต่างชาติจะเป็นผู้จัดหาเทคโนโลยีและเงินทุน ตลอดจนคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตและเป็นผู้ทำตลาดโดยมีตลาดภายในประเทศแม่และตลาดโลกรองรับอยู่แล้ว สิ่งที่สิงคโปร์ต้องทำก็เพียงคัดเลือกอุตสาหกรรมและบริษัทที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้แก่ชาวสิงคโปร์ในรูปค่าจ้างแรงงานและการพัฒนาบุคคลซึ่งเป็นประชากรของสิงคโปร์ จัดมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสม จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานอันได้แก่ถนนอุตสาหกรรม ตลอดจน จัดหาแรงงานราคาถูกและมีการศึกษาดี ซึ่งได้ผ่านการฝึกหัดเบื้องต้นและปรับวัฒนธรรมการทำงานให้เหมาะกับการอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ในด้านการขนส่งสิงคโปร์ได้ทำการปรับปรุงเมืองท่าของตนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การขนส่งวัตถุดิบมาสู่ฐานการผลิตและการขนส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด สร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการบริการที่เกี่ยวข้องครบวงจร เช่น บริการทาง การค้า การเงิน การสื่อสาร การประกันภัยทางทะเล การซ่อมแซมเรือ การขนส่งทางอากาศ เป็นต้น และที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ก็คือการให้ความมั่นใจต่อนักลงทุน ทั้งในนโยบายของรัฐบาลที่ยึดมั่นหลักการค้าเสรี และความมั่นใจในการเมืองที่มั่นคงปราศจากการประทุของแรงงาน การรักษาความมั่นคงทางดินแดนด้วยการเสริมสร้างกำลังทหารที่พร้อมจะปฏิบัติภารกิจอย่างต่อเนื่องร่วมกับนโยบายต่างประเทศที่ใช้ประโยชน์จากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบและความร่วมมือทางทหารกับสหรัฐอเมริกา ยุทธศาสตร์การสร้างฐานการผลิตบนเสาหลักของเมืองท่าเสรีนี้ ได้สร้างสิงคโปร์ให้ขึ้นสู่อันดับต้นของโลกในเวลาเพียงสองทศวรรษเท่านั้น

ยุคปัจจุบันและอนาคต ในปัจจุบัน ปัญหาของสิงคโปร์ด้านความมั่นคงภายนอกระหว่างมาเลเซียและอินโดนีเซียนั้นไม่รุนแรงเหมือนเช่นแต่ก่อน ปัญหาหลักของสิงคโปร์นั้นกลับมาจากความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงซึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของโลก การสร้างฐานการผลิตบนพื้นฐานของบริษัทข้ามชาติได้ทำให้เศรษฐกิจของสิงคโปร์ต้องพึ่งพาบริษัทต่างชาติ และทำให้บริษัทเหล่านี้มีอำนาจต่อรองสูง ตลอดจนสภาพการแข่งขันอาจทำให้บริษัทเหล่านี้ย้ายฐานการผลิตไปประเทศอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าได้ อีกประการหนึ่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ก็เป็นปัจจัยที่อาจกลับมาสร้างความเสี่ยงทางเศรษฐกิจให้แก่สิงคโปร์ได้ อดีตได้แสดงให้เห็นแล้วว่าไม่มีเมืองอื่นในช่องแคบมะละกาที่เหมาะสมที่จะเป็นเมืองท่าเช่นเดียวกับสิงคโปร์ ในปัจจุบันมาเลเซียได้เริ่มพัฒนาเมืองท่าทะเลของตน และสามารถแย่งชิงสายการบินเรือจากสิงคโปร์ไปได้ 30% นี่ย่อมเป็นสัญญาณเตือนภัยที่ดี และหากวันหนึ่งข้างหน้าอินโดนีเซียหันมาพัฒนาเมืองท่าของตนบ้าง เศรษฐกิจบนพื้นฐานเมืองท่าเสรีของสิงคโปร์ก็อาจประสบปัญหาใหญ่ได้ นอกจากนี้พัฒนาการต่าง ๆ เช่น การสร้างแลนด์บริดจ์ ของไทยและมาเลเซีย หรือ การตัดคลองกระ ซึ่งหากเกิดขึ้นเมื่อใดก็จะส่งผลกระทบต่อสิงคโปร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งทำให้เรือสินค้ามีแนวโน้มจะใหญ่ขึ้นและสามารถเดินทางได้มากขึ้นโดยไม่ต้องจอดแวะ ก็อาจทำให้เรือสินค้าในอนาคตใหญ่มากเกินกว่าจะเข้าช่องแคบสิงคโปร์ หรือสามารถเดินทางโดยไม่ต้องจอดแวะที่สิงคโปร์เลยก็เป็นได้

สิ่งเหล่านี้ทำให้สิงคโปร์จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของตนเพื่อรองรับ โดยในระยะปานกลาง เราจะเห็นว่าสิงคโปร์จะยังคงเดินหน้าเสริมสร้างเศรษฐกิจและความมั่นคงบนพื้นฐานของเมืองท่าเสรีและการเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงให้แก่บรรษัทข้ามชาติอย่างต่อเนื่องต่อไปแล้ว ตลอดจนพยายามก้าวล้ำกว่าคู่แข่งชั้น ด้วยการนำเสนอเมืองท่าที่ดีและทันสมัยกว่าและพร้อมมูลด้วยผู้ประกอบการที่เชื่อมโยงกัน ตลอดจนสร้างสิงคโปร์ให้เป็นฮับแห่งการขนส่ง การสื่อสาร การเงิน และความบันเทิงด้วยโครงสร้างพื้นฐานชั้นหนึ่งที่เหมาะสมกว่าคู่แข่ง ตลอดจนดำเนินนโยบายการลงทุน เพื่อรักษาลูกค้าเก่าและดึงดูดลูกค้าใหม่ให้มาลงทุนในสิงคโปร์อยู่เสมอ

นอกจากนี้ยังพบว่าสิงคโปร์เริ่มจะดำเนินยุทธศาสตร์การกระจายความเสี่ยงเพื่อรองรับความแปรปรวนของกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่อาจส่งผลกระทบให้จุดเด่นของสิงคโปร์ทางด้านภูมิศาสตร์ไม่เข้มแข็งเช่นแต่ก่อน หนึ่งใน การปรับโครงสร้างเพื่อรองรับความไม่แน่นอนได้แก่การเพิ่มสัดส่วนของอุตสาหกรรมบริการให้มากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะอุตสาหกรรมการผลิตเทคโนโลยีขั้นสูงส่วนมากนั้นตกอยู่ในมือต่างชาติทำให้เศรษฐกิจสิงคโปร์มีจุดอ่อนที่ต้องพึ่งพาธุรกิจต่างชาติเหล่านี้สูง บรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่เหล่านี้แม้จะสร้างความมั่งคั่งให้ชาวสิงคโปร์ผ่านภาษีเงินได้ ค่าจ้างเงินเดือนระดับสูง เงินสมทบจากนายจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการถ่ายทอดและฝึกหัดงานและเทคโนโลยีให้แก่ชาวสิงคโปร์ แต่ก็ทำให้บรรษัทเหล่านี้มีอำนาจต่อรองสูงในด้านการขอมาตรการสนับสนุน และอาจย้ายฐานการผลิตออกจากประเทศไปสู่ประเทศที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าได้เสมอ โดยสิงคโปร์พยายามเพิ่มสัดส่วนธุรกิจของชาวสิงคโปร์เอง ซึ่งปัจจุบันยังเป็นเจ้าของกิจการที่ใช้เทคโนโลยีไม่สูงนัก อันได้แก่อุตสาหกรรมทางทะเลที่ได้พัฒนามาเป็นลำดับในอดีต ได้แก่ การซ่อมสร้างและดัดแปลงเรือ ฐานขุดเจาะ และยานปฏิบัติการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง สำหรับการ

บริการนั้นอยู่ในวิสัยที่ชาวสิงคโปร์สามารถทำได้ เช่น การบริการที่ต่อเนื่องจากบริการท่าเรือ เช่น บริการการเงินในการซื้อขายสินค้า บริการประกันภัย และบริการกฎหมายข้อพิพาททางเรือ และบริการที่ต่อเนื่องครบวงจรให้แก่ธุรกิจทางเรือ และผู้มาเยือนที่มาที่นี่ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น สายการบิน สายการบินเดินเรือ แหล่งท่องเที่ยว ย่านซื้อขายจับจ่าย ย่านอาหาร แหล่งบันเทิง ดังจะเห็นได้จากการเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐานชั้นหนึ่งที่ทันสมัย เช่น โครงการกาสิโนคอมเพล็กซ์ หรือคำขวัญว่า สิงคโปร์จะเป็นเมืองฮับแห่งการขนส่งทางทะเล เมืองฮับแห่งการสื่อสารโทรคมนาคมและสารสนเทศ เมืองฮับแห่งการท่องเที่ยว เป็นต้น อุตสาหกรรมการบริการจะช่วยสร้างรายได้ให้สิงคโปร์และลดการพึ่งพาธุรกิจต่างชาติในสัดส่วนที่สูงเกินไป

ในระยะยาวแล้ว สิงคโปร์มีความจำเป็นที่จะต้องดำรงความมั่นคงและมั่นคงด้วยยุทธศาสตร์การกระจายการลงทุนไปทั่วโลก ซึ่งสิงคโปร์ได้เริ่มดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ทางด้านการท่าเรือสิงคโปร์ได้ใช้ความชำนาญในการบริหารท่าเรือที่มีเรือผ่านมากที่สุดในโลกให้เป็นประโยชน์สูงสุด ด้วยการกระจายการลงทุนออกไปนอกประเทศ โดยได้เข้าดำเนินการท่าเรือจำนวน 28 แห่ง ใน 16 ประเทศทั่วโลก ซึ่งจะทำให้สิงคโปร์มีลูกค้าอย่างต่อเนื่องแม้ว่าปริมาณเรือที่ผ่านช่องแคบสิงคโปร์จะมีความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ด้านการขนส่งสายการบินเรือเนปจูนโอเรียนต์ไลน์ของสิงคโปร์ได้เข้าซื้อกิจการของสายการบินเรือเอพีแอลหรืออเมริกันเพรสซิเดนเชียลไลน์ ทำให้กองเรือคอนเทนเนอร์ของสิงคโปร์มีเส้นทางครอบคลุมเส้นทางต่างๆ ทั่วโลก ทั้งสาย ออสเตรเลีย เอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ นี่เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำทั้งนี้เนื่องจากการเดินเรือเป็นอุตสาหกรรมที่ลงทุนสูง มีระยะคืนทุนยาวนาน และมีวงจรผลตอบแทนการขึ้นลงตามวัฏจักรเศรษฐกิจของโลกทำให้มักประสบปัญหาขาดทุนในปีที่เศรษฐกิจโลกตกต่ำ อีกประการหนึ่งที่ดึงดูดทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นเสาหลักที่ค้ำจุนให้สิงคโปร์เจริญเติบโตมาอย่างต่อเนื่อง มีจุดอ่อนบางประการคือ การแข่งขันจากเมืองท่าอื่นในช่องแคบมะละกา เช่น มาเลเซียได้เริ่มสร้างเมืองท่าทะเลขึ้นมาแข่งขันและสามารถแย่งสายการบินเรือที่สำคัญไปจากสิงคโปร์ได้ประมาณ 20% ในขณะที่อินโดนีเซียก็มีศักยภาพที่จะทำสิ่งเดียวกันนี้ในเวลาอันเหมาะสม การสร้างแลนด์บริดจ์ของมาเลเซีย แผนการสร้างแลนด์บริดจ์ของไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนการตัดคลองกระของไทย หากเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อเสาหลักของสิงคโปร์อย่างใหญ่หลวง นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการขนส่งที่มีแนวโน้มทำให้เรือสินค้ามีขนาดใหญ่มากขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจทำให้เรือบางลำใหญ่เกินกว่าจะเข้าสู่ช่องแคบสิงคโปร์ หรือมีขนาดใหญ่มากจนสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายได้โดยไม่ต้องจอดแวะเมืองท่าระหว่างทางเช่นสิงคโปร์เลยในอนาคต สิ่งเหล่านี้เป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงหากไม่เตรียมการไว้ก่อน การกระจายการลงทุนในเมืองท่าทั่วโลกจะเป็นการสร้างผลกำไรที่ค่อนข้างคงที่สำหรับการกระจายความเสี่ยงประการสำคัญที่สุดของสิงคโปร์ ได้แก่ การตั้งกองทุนแห่งชาติเพื่อลงทุนทั่วโลก คือเทมาเส็กโฮลดิ้ง ซึ่งนำเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งมีปริมาณมหาศาล ไปลงทุนในกิจการในเอเชียและในกลุ่มประเทศโออีซีดี และสามารถสร้างผลตอบแทนในอัตรา 18% ต่อปี อันเป็นการประกันภัยที่ดีในกรณีที่ในวันหนึ่งวันใดข้างหน้าหากสถานการณ์ที่สร้างความรุ่งเรืองให้กับสิงคโปร์ได้เปลี่ยนไป ชาวสิงคโปร์ก็ยังมีรายได้ที่ดีจากการลงทุนในประเทศที่ร่ำรวยทรัพยากรอื่นๆ

จะเห็นว่า บทบาทของยุทธศาสตร์ทะเลในการสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้แก่สิงคโปร์นั้นสูงมาก หรืออาจกล่าวได้ว่า สิงคโปร์สร้างชาติบนเสาหลักของยุทธศาสตร์ทะเลนั่นเอง

6.3 ความเชื่อมโยงกันขององค์ประกอบแห่งสมุททานุภาพของสิงคโปร์

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า สิงคโปร์นั้นสร้างชาติบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ทะเล คือการเป็นเมืองท่าปลอดภาษี และต่อยอดด้วยอุตสาหกรรมอื่น ๆ บนพื้นฐานดังกล่าว เมื่อมองจากองค์ประกอบของสมุททานุภาพ 5 ประการ ได้แก่ การผลิต การขนส่ง การค้าและบริการ การตลาด และการรักษาความปลอดภัยแล้ว จะเห็นว่าสิงคโปร์ได้ใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างเชื่อมโยงและต่อเนื่องเป็นอย่างดี ดังนี้

ด้านการผลิต แม้สิงคโปร์จะขาดแคลนทรัพยากร แต่ก็สามารถใช้จุดเด่นของการเป็นศูนย์รวมของสายการบินเรือในภูมิภาคที่เชื่อมต่อกับดินแดนอื่นทั่วโลกมาช่วยในการส่งออกสินค้าได้เป็นอย่างดี ในระยะแรกนั้นสิงคโปร์เป็นแหล่งรวมของการแปรรูปวัตถุดิบ เช่น เครื่องเทศ ดีบุก และยางพารา จากอินเตอร์แลนด์โดยรอบซึ่งรวมถึงมาเลเซียและอินโดนีเซีย เพื่อส่งลงเรือไปค้าขายยังประเทศที่สามมาแต่ก่อตั้งเมืองท่าเสรีแห่งนี้ ในปี 1965 ภายหลังจากถูกตัดขาดทางการเมืองจากอินเตอร์แลนด์ทั้งสองคือมาเลเซียและอินโดนีเซีย สิงคโปร์กลับมองเห็นโอกาสในการผลิตที่ผู้อื่นมองไม่เห็น คือความสะดวกและประหยัดในการขนส่งทางเรือที่ทำให้สิงคโปร์สามารถใช้ทรัพยากรจากอินเตอร์แลนด์ที่อยู่ไกลออกไปได้ด้วยการขนส่งทางทะเลประกอบกับสามารถฉกฉวยโอกาสที่เศรษฐกิจโลกที่กำลังเติบโต มีความต้องการสินค้าจำนวนมากในประเทศพัฒนาแล้ว และนักธุรกิจกำลังมองหาแหล่งผลิตใหม่เพื่อหนีปัญหาค่าแรงระดับสูง ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ได้ฉกฉวยโอกาสนี้ไว้ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการตั้งฐานการผลิต อันได้แก่ การเมืองที่มั่นคง นโยบายที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม แรงงานที่ได้รับการฝึกหัดฝีมือและปรับปรุงวัฒนธรรมให้เหมาะกับการทำงานเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมมูล ทำให้นักลงทุนหลั่งไหลมาสู่สิงคโปร์อย่างต่อเนื่อง

ด้านการขนส่ง การเป็นชุมทางการเดินเรือทำให้สามารถขนส่งวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการผลิตจากทั่วทุกมุมโลกมาสู่ฐานการผลิตในสิงคโปร์ได้อย่างประหยัด ในทางกลับกันก็สามารถขนส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ผลิตแล้วไปสู่ตลาดได้อย่างประหยัดด้วยเช่นกัน นอกจากสายการบินเรือของโลกจำนวนกว่า 200 สายจะผ่านสิงคโปร์ซึ่งทำให้การขนส่งเป็นไปได้ด้วยความประหยัดแล้ว เพื่อป้องกันปัญหาค่าขนส่งที่สูงเกินไปสิงคโปร์จึงได้จัดตั้งสายการบินเรือของตนเองขึ้นมา ซึ่งทำหน้าที่ทั้งเป็นอำนาจต่อรองค่าขนส่ง และเป็นการตัดวงจรผลประโยชน์จากการขนส่งทางทะเล ในปัจจุบันสายการบินเรือนี้ได้ขยายกิจการครอบคลุมไปทั่วโลกด้วยการซื้อกิจการของสายการบินเรืออเมริกันเพรสซิเดนต์ ทำให้สิงคโปร์มีสายการบินเรือที่ครอบคลุมทุกเส้นทางทั่วโลก และสามารถเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งทางบกในสหรัฐอเมริกาได้โดยสะดวกผ่านทางเครือข่ายลอจิสติกส์ของอเมริกันเพรสซิเดนต์ดังกล่าวอีกด้วย

ด้านการค้าและบริการ กิจกรรมการค้าที่คึกคักยังทำให้นักธุรกิจทั้งชาวยุโรปและชาวจีนมาตั้งสำนักงานการค้าตั้งแต่ในอดีต สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และนโยบายเมืองท่าเสรีทำให้มีเรือสินค้าแวะจอดจำนวนมากเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า และเชื้อเพลิง น้ำจืด และสิ่งอุปโภคบริโภคบนเรือ เศรษฐกิจทางทะเลเติบโตตามมา จากการซ่อมแซมเรือ การต่อเรือ

ทำให้สิงคโปร์มีประสบการณ์สั่งสมจนสามารถพัฒนาเป็นการซ่อมสร้างเรือ ดัดแปลงเรือ การสร้างฐานจอดและยานปฏิบัติการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมนอกชายฝั่งเป็นอันดับต้นของโลก นอกจากนี้ยังมีบริการ การท่าเรือและการเดินเรือ กิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมด ได้พัฒนามาจนถึงปัจจุบันเป็นการให้บริการครบวงจร ทั้งการให้บริการทางการประกันภัย การบริการทางด้านกฎหมายข้อพิพาท ตลอดจนเป็นแหล่งประชุมและจัดนิทรรศการนานาชาติของนักธุรกิจ เป็นแหล่งบันเทิง และท่องเที่ยว การบริการที่เกี่ยวกับท่าเรือ นอกจากนี้สิงคโปร์ยังให้บริการทางการเงิน ด้วยการเป็นศูนย์กลางการเงินของภูมิภาค และดำเนินนโยบายการเงินที่เสรีโดยนักลงทุนสามารถนำเงินรายได้ออกจากประเทศได้อย่างเสรี หลักการนี้สิงคโปร์ยึดมั่นมาตลอดแม้แต่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจที่หลายประเทศหันมาสั่งห้ามการเคลื่อนย้ายเงินตราออกนอกประเทศเพื่อป้องกันค่าเงินของตนเอาไว้ การยึดมั่นต่อหลักการอย่างเหนียวแน่นทำให้สิงคโปร์ได้รับความเชื่อมั่นจากนักลงทุนต่างชาติอย่างสูง และเป็นสาเหตุหนึ่งที่สิงคโปร์เป็นฐานการผลิตที่น่าสนใจแม้ว่าค่าจ้างแรงงานในปัจจุบันจะไม่ได้เปรียบอีกต่อไป

ด้านการตลาด สิงคโปร์แม้จะไม่ได้ทำการตลาดเอง แต่ได้วางแผนการตลาดด้วยการเลือกธุรกิจที่จะมาลงฐานการผลิตในประเทศ ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่มีฐานลูกค้าในประเทศของตนและทั่วโลกอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเพื่อให้ต้นทุนการค้าของนักธุรกิจต่ำที่สุด สิงคโปร์ได้ป้องกันการกีดกันทางการค้าด้วยการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับหลายประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศในกลุ่มอาเซียน และสหรัฐอเมริกา เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าที่ผลิตในสิงคโปร์จะสามารถแข่งขันได้

การรักษาความปลอดภัย การสร้างความเชื่อมั่นว่าฐานการผลิตในสิงคโปร์นั้นจะไม่ประสบปัญหาจากการรุกรานหรือก่อการร้าย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนกว่าปัจจัยอื่น สิงคโปร์ได้เล็งเห็นปัญหานี้มาตั้งแต่ต้น จึงได้เสริมสร้างกองทัพ ซึ่งในช่วงแรกเพื่อป้องกันการรุกรานจากประเทศที่มีความตึงเครียดกันคือมาเลเซียและอินโดนีเซีย นอกจากนี้ยังได้ดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ต่างประเทศต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมสนธิสัญญาป้องกันร่วมมหาชาติ การเป็นพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกาซึ่งส่งผลให้สิงคโปร์สามารถจัดซื้ออาวุธสมัยใหม่เช่นเครื่องบินรบมาไว้ป้องกันประเทศ ตลอดจนการฟื้นฟูความสัมพันธ์กับทั้งมาเลเซียและอินโดนีเซียได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้การค้าระหว่างกันที่เคยหยุดชะงักกลับมาดำเนินการต่อได้อย่างรวดเร็ว

คำพูดติดหูที่ถูกต้องจากการขนส่งทางทะเล นโยบายการค้าและการเงินที่เสรีเชื่อถือได้ สภาพการทำงานที่ปลอดภัย คอรัปชันของหน่วยงานรัฐบาล มาตรการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนหลักประกันทางความมั่นคงทางการเมืองทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ทำให้สินค้าที่ผลิตในสิงคโปร์มีราคาที่แข่งขันได้ และผู้ประกอบการจึงสามารถเพิ่มค่าจ้างแก่ชาวสิงคโปร์ในระดับสูงได้ สิงคโปร์จึงนับเป็นประเทศตัวอย่างที่ได้ใช้ประโยชน์จากทะเลได้อย่างลงตัวแม้จะอยู่ในสภาพที่จำกัดมากก็ตาม

6.4 ยุทธศาสตร์ทะเลของของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

จากการศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์ในบทที่ผ่านมาทำให้ทราบว่า พัฒนาการทางยุทธศาสตร์ทะเลของประเทศเกาหลีนั้นอาจแบ่งได้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะหลังสงครามเกาหลี ในระยะแรกนี้เริ่มตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเกาหลี ปัญหาของเกาหลีคือสภาพความยากจน ขาดแคลนอาหาร และภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือ ซึ่งรัฐบาลชิงมุนรี ได้พยายามแก้ไขแต่ไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการไม่มีที่ดินทำกินด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ที่ดินทำกินตกอยู่ในมือของประชาชนรายย่อยแทนที่จะเป็นเจ้าของที่ดินรายใหญ่ และได้เริ่มอุตสาหกรรมเบาที่มีอยู่เป็นจำนวนน้อย เพื่อทดแทนการนำเข้า นอกจากนี้ยังวางรากฐานการศึกษาภาคบังคับ แต่ทั้งหมดนี้ไม่ปรากฏว่ารัฐบาลชิงมุนรีมียุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่เด่นชัด และยังคงดำรงนโยบายพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาในอัตราที่สูง สาธารณรัฐเกาหลีในช่วงนี้จึงไม่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ และยังคงมีปัญหาความยากจน การว่างงาน การขาดแคลนอาหารทั่วประเทศ จนกระทั่งรัฐบาลชิงมุนรีต้องลงจากอำนาจเมื่อนักศึกษาทำการประท้วงในปี 1959 เช่นเดียวกันในช่วงนี้ยุทธศาสตร์ทะเลก็ไม่มีอะไรที่เด่นชัด และไม่ได้มีผลในการช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติมากนัก โดยในระยะนี้ พัฒนาการทางทะเลของเกาหลีมีเพียงการต่อเรือด้วยรัฐวิสาหกิจซึ่งประสบผลขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

ระยะเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรม ปัญหาสำคัญของเกาหลียังคงเป็นภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือและความยากจน ขาดแคลนอาหาร และการว่างงาน โดยเฉพาะเมื่อเกาหลีเหนือดูเหมือนจะประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจและมีศักยภาพทางสงครามเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากหลังจากการแยกประเทศกันในปี 1945 สาธารณรัฐเกาหลีได้รับส่วนแบ่งพื้นที่ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติและโรงงานอุตสาหกรรมจากญี่ปุ่นน้อยกว่า ทำให้วัตถุประสงค์ของสาธารณรัฐเกาหลีคือต้องสร้างความมั่นคงทั้งภายนอกและภายในเพื่อความอยู่รอดของชาติโดยเร่งด่วน รัฐบาลปักจุงฮีจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิวัติอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกทันที ทั้งนี้เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีมีปัจจัยบังคับด้วยพื้นที่เพาะปลูกจำนวนน้อย ทำให้ไม่สามารถพึ่งพาการเกษตรได้ จึงต้องหันมาหาการผลิตเท่านั้น แม้ว่าขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีในการผลิต แต่สาธารณรัฐเกาหลีมีจุดเด่นสามประการคือ มีทางออกทะเลถึงสามด้าน มีแรงงานราคาถูกและการศึกษาดี ตลอดจนมีรัฐบาลที่กล้าหาญและมุ่งมั่น รัฐบาลปักจุงฮีเริ่มต้นด้วยการพาประเทศออกจากภาวะขาดแคลนอาหารและการว่างงาน ด้วยการสร้างอุตสาหกรรมเบาก่อน เพื่อสร้างความพอเพียงและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ปุ๋ย สารเคมีในการทำปุ๋ยและเส้นใยสังเคราะห์ ซีเมนต์ในการก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า และเหล็กกล้า เป็นต้น หลังจากโครงสร้างที่จำเป็นเริ่มพร้อมแล้ว จึงได้เริ่มยุทธศาสตร์การ “สร้างชาติด้วยการส่งออก” ด้วยสินค้าอุตสาหกรรมหนักและปิโตรเคมี โดยเน้นการ “ส่งออกเป็นลำดับแรก” และ “การเติบโตทางเศรษฐกิจมาก่อน” ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างงดงามในการเปลี่ยนสาธารณรัฐเกาหลีจากประเทศเกษตรกรรมที่ยากจนมาเป็นโลกอุตสาหกรรมที่เต็มไปด้วยโอกาสและคุณภาพชีวิตแบบสังคมเมือง อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามาจนทุกวันนี้ ในการสร้างชาติด้วยเศรษฐกิจการส่งออกนี้ สาธารณรัฐเกาหลีได้ใช้ยุทธศาสตร์ทะเลประสานกับยุทธศาสตร์อื่นของชาติอย่างเป็นขั้นตอน ประการแรก เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีมีความขาด

แคลนทรัพยากรเกือบทุกอย่างที่จำเป็นต่อการบริโภคของประชากรและอุตสาหกรรม ทำให้ต้องนำเข้าจำนวนมาก ทั้งข้าว อาหาร ปุ๋ย ซีเมนต์ เหล็ก เครื่องจักรอุตสาหกรรม ฯลฯ และเมื่อผลิตสินค้าได้ ก็จำเป็นต้องส่งออก สิ่งเหล่านี้ทำให้รัฐบาล ซึ่งในระยะแรกให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมการต่อเรือเพื่อเป็นสินค้าส่งออก โดยตั้งใจจะฉวยโอกาสที่ในช่วงทศวรรษที่ 1960 เศรษฐกิจของโลกกำลังขยายตัวและมีความต้องการเรือสินค้า อย่างไรก็ตามเมื่อสินค้าอุตสาหกรรมของเกาหลีเริ่มผลิตได้และส่งออกจำนวนเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลปักกิ่งจึงพบว่าสาธารณรัฐเกาหลีมีได้ตั้งอยู่บนเส้นทางผ่านของสายการเดินเรือโลก และแต่ละเดือนจะมีสายการเดินเรือแวะเมืองท่าสาธารณรัฐเกาหลีจำนวนจำกัด มีปริมาณไม่เพียงพอในการขนส่งทั้งวัตถุดิบนำเข้าและสินค้าส่งออก ดังนั้นจึงหันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมการเดินเรือเพื่อให้มีวัตถุดิบราคาต่ำป้อนโรงงานอุตสาหกรรม และสินค้าของสาธารณรัฐเกาหลีให้มีต้นทุนการขนส่งต่ำ ซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อกิจการเดินเรือสามารถจัดหาเรือได้ในราคาต่ำ รัฐบาลจึงได้หันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมการต่อเรือด้วยโครงการอุดหนุน ช่วยเหลือ และมาตรการการบรรเทาทุกข์ที่ปกป้องอุตสาหกรรมเดินเรือภายในประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อสนับสนุนให้สินค้าอุตสาหกรรมโดยรวมมีต้นทุนต่ำสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก แม้ภายหลังจากที่ประธานาธิบดีปักกิ่งจะถูกลอบสังหารแล้ว และรัฐบาลต่อมาได้มีการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สมดุลมากยิ่งขึ้น จากที่เน้นการส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหญ่ มาเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดเล็ก และลดการแทรกแซงของรัฐบาลลงเพื่อปล่อยให้กลไกการค้าเสรีทำหน้าที่ได้มากขึ้น แต่ยุทธศาสตร์การสร้าง ความมั่งคั่งและมั่นคงด้วยการส่งออก ซึ่งสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันด้วยอุตสาหกรรมเดินเรือและต่อเรือก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าสินค้าส่งออกจะเปลี่ยนมาเป็นอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้นก็ตาม

ยุคปัจจุบันและอนาคต แม้ว่าปัญหาความมั่นคงจากภัยคุกคามภายนอกจะยังไม่เปลี่ยนแปลง แต่ก็ได้เบาบางลง เนื่องจากในปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีขีดความสามารถในการป้องกันตนเองและพัฒนาอาวุธสูงมาก ปัญหาหลักในปัจจุบัน จึงเป็นความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีมีจุดอ่อนด้านพื้นที่ซึ่งไม่สามารถรองรับการเกษตรได้ จึงทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศและเศรษฐกิจโลกในการหารายได้มาเลี้ยงตนเอง อย่างไรก็ตามแม้โมเดลของสาธารณรัฐเกาหลีจะเป็นการสร้างเทคโนโลยีเองและผลิตเอง ในขณะที่ในปัจจุบันหันมาเน้นเศรษฐกิจบนฐานความรู้ชั้นสูง (knowledge-based economy) เช่นสินค้าส่งออกอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่การที่ต้องพึ่งพาภาคการผลิตอย่างสูงก็มีความเสี่ยงหากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา ตลอดจนมีการแข่งขันสูงจากชาติที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย สาธารณรัฐเกาหลีจึงจำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีและกำลังคน นำหน้าคู่แข่งด้วยราคาที่แข่งขันได้อยู่เสมอ และนั่นก็หมายถึงว่ายุทธศาสตร์การผลิตเรือราคาถูกลง และสายการเดินเรือราคาต่ำ จะมีบทบาทในการทำให้สินค้าของเกาหลีสามารถแข่งขันได้ดีในตลาดโลกอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบว่ายอุตสาหกรรมการต่อเรือนั้นมีลูกค้าจำนวนจำกัด จึงมีความจำเป็นต้องสร้างความหลากหลาย อุตสาหกรรมต่อเรือของสาธารณรัฐเกาหลีจึงได้สร้างความสามารถในการต่อเรือที่หลากหลาย ทั้งเรือเทกอง เรือแท่งเกอร์ เรือขนส่งก๊าซชนิดต่าง ๆ ฐานขุดเจาะนอกชายฝั่ง เรือสำรวจและผลิตปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง และเรือเพื่อการสนับสนุนการ ทั้งนี้เพื่อสร้างฐานลูกค้าที่กว้างและทำให้มีรายได้สม่ำเสมอและอยู่รอดได้แม้ภาวะเศรษฐกิจโลกจะผันผวน

นอกจากนี้ สาธารณรัฐเกาหลียังมีปัญหาเรื่องความมั่นคงทางอาหาร ทำให้ไม่ได้ละเลยการเกษตรและการประมง ทั้งการประมงชายฝั่ง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการปลูกสาหร่าย อีกทั้งยังได้พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลลึก กองเรือของสาธารณรัฐเกาหลียังประสบความสำเร็จในการประมงน้ำลึกไปทั่วโลก สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงได้ปีละหลายพันล้านเหรียญสหรัฐฯ แม้ว่าผลผลิตและการจ้างงานจากภาคการเกษตรและการประมงโดยรวมจะมีจำนวนไม่ถึง 10% แต่สาธารณรัฐเกาหลีก็จำเป็นต้องดำรงอุตสาหกรรมนี้ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงทางอาหารอันเป็นจุดด้อยประการหนึ่งของสาธารณรัฐเกาหลีนั่นเอง

6.5 ความเชื่อมโยงกันขององค์ประกอบแห่งสมุทธานุภาพของสาธารณรัฐเกาหลี

ด้านการผลิต สาธารณรัฐเกาหลีสร้างฐานการผลิตด้วยตนเอง ด้วยเงินกู้ และด้วยการซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ตลอดจนพยายามพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองขึ้นมา ในการสร้างนั้นได้กระทำอย่างเป็นขั้นตอน ด้วยการสร้างอุตสาหกรรมต้นน้ำก่อนอุตสาหกรรมปลายน้ำ เช่น ไฟฟ้า เหล็กกล้า โรงกลั่นน้ำมัน เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบชั้นกลางที่จำเป็นในการผลิต จากนั้นจึงก้าวจากอุตสาหกรรมเบาไปหาอุตสาหกรรมหนัก จนกระทั่งถึงอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงเมื่อพร้อม ทำการผลิตจำนวนมากโดยอาศัยข้อได้เปรียบของแรงงานราคาถูก และใช้ความได้เปรียบของการเป็นบรรษัทขนาดใหญ่หรือแชโบลซึ่งมีหลายแผนก แต่ละแผนกมีความชำนาญที่ต่างกันและส่งเสริมกัน ตลอดจนได้รับการสนับสนุนระยะยาวจากรัฐ ซึ่งมีนโยบายให้บรรษัทเหล่านี้ขยายการส่งออกเพื่อยืดตลาดให้ได้แม้ว่าจะต้องขาดทุนก็ตาม โดยรัฐคอยสนับสนุนหากบริษัทเหล่านี้ปฏิบัติตามนโยบาย

ด้านการขนส่ง ต้องนับว่าสาธารณรัฐเกาหลีมีความกล้าหาญมาก ในการสร้างฐานการผลิตในประเทศทั้งที่ขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นเกือบทั้งหมด ตลอดจนไม่ได้อยู่บนเส้นทางการเดินเรือที่จะทำให้การจัดหาวัตถุดิบและการส่งออกสินค้าที่ผลิตได้มีราคาถูกดังเช่นในกรณีของสิงคโปร์ อย่างไรก็ตามสาธารณรัฐเกาหลีได้แก้ไขปัญหานี้ ด้วยการสร้างกองเรือของตนเองขึ้นมาซึ่งทำให้ค่าขนส่งต่ำลง ตลอดจนสร้างอุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมเหล็กกล้าและเครื่องยนต์อันช่วยให้การต่อเรือถูกลง ทั้งหมดนี้มีผลทำให้สินค้าของสาธารณรัฐเกาหลีถูกกว่าคู่แข่งประมาณ 30% นอกจากนี้ อุตสาหกรรมเหล็กกล้า การต่อเรือ และสายการเดินเรือ เหล่านี้ ยังประสบความสำเร็จในการแข่งขันกับอุตสาหกรรมเดียวกันในอันดับต้นของโลกได้อีกด้วย

ด้านการตลาด ในระยะแรกรัฐบาลได้กำหนดให้แชโบลต่างๆ กระจายการยึดตลาดอุตสาหกรรมหนักที่แตกต่างกัน เพื่อป้องกันการแข่งขันในระยะพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น แต่ในภายหลังก็กำหนดให้มีแชโบลต่าง ๆ เข้าสู่อุตสาหกรรมเดียวกันได้เพื่อเพิ่มการแข่งขันอันจะทำให้แชโบลเหล่านี้ต้องพัฒนาอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันกันเองภายในประเทศมากเกินไป รัฐบาลได้ส่งเสริมให้แชโบลเหล่านี้รุกออกนอกประเทศ ด้วยการออกมาตรการส่งเสริมบริษัทการค้าทั่วไป ซึ่งกำหนดผลประโยชน์ทางภาษีและการดำเนินกิจการหากบริษัทสามารถส่งออกในตลาดต่างประเทศได้มาก มาตรการเหล่านี้ทำให้แชโบลต่างๆ รุกออกนอกประเทศและกลายเป็นบริษัทข้ามชาติในปัจจุบัน

ด้านการรักษาความปลอดภัย สาธารณรัฐเกาหลีถือว่าการผลิตและการค้าจะดำรงอยู่ไม่ได้หากถูกรุกรานจากภายนอก ซึ่งมีภัยเดียวคือเกาหลีเหนือผู้ได้แสดงความพยายามที่จะเข้ายึดครองสาธารณรัฐเกาหลีตลอดมา และได้กระทำการหลายครั้ง แม้จะไม่ประสบความสำเร็จถึงระดับยึดครองประเทศได้ แต่ก็สามารถคุกคามด้วยการเข้ามาปฏิบัติการพยายามลอบสังหารประธานาธิบดีปักจุงฮีถึงในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี อันเป็นสาเหตุที่ทำให้ภรรยาของประธานาธิบดีปักจุงฮีเสียชีวิต สาธารณรัฐเกาหลีได้พยายามป้องกันตนเองด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้เป็นผลสำเร็จ และใช้ความสามารถนั้นในการพัฒนากำลังทหารเพื่อป้องกันประเทศ และรักษาเส้นทางคมนาคมทางทะเลจากกำลังของเกาหลีเหนือไว้ได้ตลอดมา

6.6 ยุทธศาสตร์ทะเลของประเทศออสเตรเลีย

จากผลการศึกษาในบทที่ผ่านมา จะเห็นว่ายุทธศาสตร์เศรษฐกิจของออสเตรเลียนั้นได้รับการพัฒนาไปตามสภาพปัจจัยภายในและภายนอกที่เปลี่ยนไป โดยในขณะที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี แต่กลับไม่ได้ใช้ประโยชน์จากยุทธศาสตร์ทะเลในการสนับสนุนอย่างเต็มประสิทธิภาพนัก โดยใช้ประโยชน์จากการขนส่งทางทะเลเพียงเล็กน้อย และใช้ทะเลเพื่อสนับสนุนภาคบริการด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

พัฒนาการทางยุทธศาสตร์นั้นเริ่มตั้งแต่อังกฤษได้จัดตั้งอาณานิคมออสเตรเลียในปี 1788 เพื่อเป็นสถานที่เนรเทศนักโทษ ในระยะแรกนั้น ปัญหาของออสเตรเลียคือความอยู่รอดบนดินแดนใหม่ ซึ่งออสเตรเลียได้วางยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจของชาติบนรากฐานของภาคเกษตรกรรมและเหมืองแร่ ด้วยการฉกฉวยโอกาสที่ตลาดในยุโรปมีความต้องการสินค้าการเกษตรและแร่ธาตุสูง ออสเตรเลียจึงได้ใช้ประโยชน์จากความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดินบริเวณตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศในการผลิตขนแกะ เหมืองแร่ทองคำ ข้าวสาลี น้ำตาล นมและเนื้อสัตว์ตามความต้องการของยุโรป ความต้องการของตลาดทำให้มีการขยายพื้นที่เลี้ยงแกะลึกเข้าไปในผืนแผ่นดินซึ่งห่างไกลจากท่าเรือออกไป รัฐบาลมองเห็นปัญหานี้จึงนำรายได้จากการส่งออกมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วยการขยายเครือข่ายทางรถไฟเพื่อขนส่งผลผลิตมายังท่าเรือได้โดยสะดวก แต่ยังคงใช้สายการเดินทางของยุโรปในการขนส่งสินค้าทั้งนำเข้าและส่งออก อุตสาหกรรมภาคการเกษตรและเหมืองแร่ของออสเตรเลียแม้ในระยะต่อมาจะลดความสำคัญลงเมื่อคิดเป็นสัดส่วนเทียบกับอุตสาหกรรมภาคอื่น แต่ก็ยังคงมีความสำคัญอยู่เสมอ

สำหรับระยะที่สองนั้นเริ่มต้นราวปี 1890 เนื่องจากเป็นดินแดนที่เป็นเกาะและมีอังกฤษให้ความคุ้มครอง ออสเตรเลียจึงปลอดภัยจากภัยคุกคามภายนอก ปัญหาของออสเตรเลียยังคงเป็นปัญหามาจากการขยายตัวของชุมชนเมือง วัตถุประสงค์ของออสเตรเลียจึงถูกผลักดันด้วยสถานการณ์ภายใน การขยายตัวของพลเมืองและความต้องการสินค้าและบริการภายในประเทศ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมภายในเหล่านี้ทำให้ออสเตรเลียเปลี่ยนยุทธศาสตร์จากภาคการเกษตรและเหมืองแร่ มาเป็นการผลิตเชิงอุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองต่อการบริโภคภายใน โดยสภาพความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลสืบเนื่องจากปรากฏการณ์ทางในรัฐวิกตอเรีย ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมากโดยส่วนหนึ่งเป็นผู้อพยพ

จากยุโรปและอีกส่วนหนึ่งเป็นแรงงานชาวจีน ชุมชนเมืองขยายตัวจากประมาณห้าแสนคนเป็น 1.7 ล้านคน ตลอดจนนักลงทุนจากสหรัฐอเมริกาได้มาลงทุนอสังหาริมทรัพย์ในออสเตรเลียเนื่องจากคาดหวังว่าผลตอบแทนจะสูง อุตสาหกรรมต่างๆ เริ่มเกิดขึ้นเพื่อป้อนตลาดภายในประเทศ ตั้งแต่อุตสาหกรรมเบาเพื่อแปรรูปผลผลิตภาคการเกษตร เช่น โรงงานผลิตน้ำตาล แก้ว เฟอร์นิเจอร์ ไปจนถึงอุตสาหกรรมพื้นฐาน เช่น ซีเมนต์ และเหล็กกล้า และพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมหนัก เช่น การต่อเรือ รถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรการเกษตร เป็นต้น อย่างไรก็ตามด้วยจำนวนประชากรที่น้อย ประกอบกับมีสภาพแรงงานที่เข้มแข็งต้องการค่าแรงสูง ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมภายใน และแม้ถึงอย่างนั้นสินค้าอุตสาหกรรมของออสเตรเลียก็ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศได้ ทำให้ต้องล้มเลิกอุตสาหกรรมหนักเกือบทั้งหมดและหันมานำเข้าแทนจนถึงปัจจุบันนี้

ปัญหาค่าจ้างแรงงานที่สูง ประชากรน้อย และสภาพแรงงานที่เข้มแข็ง ทำให้ภาคการผลิตของออสเตรเลียโดยเฉพาะอุตสาหกรรมหนักที่เคยมี ไม่สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้และต้องล้มเลิกไป จะมีสินค้าส่งออกก็เพียงสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันเศรษฐกิจของออสเตรเลียเป็นเศรษฐกิจบนฐานความรู้ขั้นสูง (knowledge-based economy) โดยออสเตรเลียได้หันเข้าสู่ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจในภาคบริการด้วยสัดส่วนที่สูง ตัวอย่างเช่น ภาคบริการทางการศึกษามีมูลค่ารวม 13.7 พันล้านเหรียญออสเตรเลีย โดยปัจจุบันมีนักศึกษาต่างชาติจากประเทศจีนจำนวน 130,000 คน และจากประเทศอินเดียจำนวน 45,000 คน¹⁶¹ อย่างไรก็ตาม ออสเตรเลียก็ยังประสบปัญหาการเหยียดเชื้อชาติ ดังจะเห็นได้จากนโยบายในอดีต และจากเหตุการณ์ปัจจุบันเมื่อนักศึกษาชาวอินเดียถูกทำร้ายจำนวนหลายคน ทำให้นักศึกษาจำนวนกว่า 4,000 คนในเมลเบิร์นและซิดนีย์ ออกมาทำการประท้วง และกล่าวหาว่าเป็นการเหยียดเชื้อชาติ นอกจากนี้ออสเตรเลียก็ยังคงหาประโยชน์จากภาคการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์และแร่ธาตุธรรมชาติต่าง ๆ ที่ยังคงมีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ ภาคการเกษตรและเหมืองแร่จะมีสัดส่วนในจีดีพี ที่ลดลงแต่ยังคงเป็นสินค้าหลักในการส่งออก

6.7 ความเชื่อมโยงกันขององค์ประกอบแห่งสมุททานุภาพของออสเตรเลีย

ในขณะที่ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจมีการปรับตัวไปตามห้วงเวลานั้น ออสเตรเลียกลับยังไม่ได้เน้นการพัฒนายุทธศาสตร์ทะเลให้สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติเช่นเดียวกับสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาออสเตรเลียพึ่งพาการส่งออกทรัพยากรธรรมชาติ ผลผลิตการเกษตรและสินค้าบริการ โดยยังขาดสินค้าอุตสาหกรรมการผลิตเป็นของตนเอง สิ่งที่ออสเตรเลียได้วางแผนเป็นอย่างดีคือในด้านระบบการขนส่ง ออสเตรเลียใช้ระบบทางรถไฟ ท่าเรือ และสายการบินเร็ว ซึ่งเชื่อมต่อแหล่งผลิตเข้ากับตลาดได้เป็นอย่างดีอย่างไม่น่าเชื่อ ทั้งในการขนส่งแร่ธาตุและผลผลิตการเกษตรออกไปขายทั่วโลก ตลอดจนขนส่งพลังงานและสินค้าอุตสาหกรรมที่ต้องการ ส่วนสินค้าบริการนั้นออสเตรเลียใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคมในการนำเสนอและกระจายสินค้า อย่างไรก็ตามออสเตรเลียมีส่วนแบ่งในการ

ขนส่งทางทะเลน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในด้านจำนวนประชากรอันเกิดจากนโยบายนิยมคนผิวขาวและไม่ต้อนรับผู้อพยพชาวเอเชียในช่วงแรกๆ ซึ่งทำให้ประชากรของออสเตรเลียมีจำนวนน้อย เมื่อประกอบกับระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยและความเข้มแข็งของสหภาพแรงงาน ทำให้แรงงานของออสเตรเลียนี้อาจสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย ในด้านการตลาดนั้น ตลาดของแร่ธาตุ เช่น ถ่านหิน เหล็ก และทองคำ นั้นเป็นที่ต้องการของประเทศอุตสาหกรรมทั่วโลก ออสเตรเลียจึงไม่ประสบปัญหาด้านการตลาด นอกจากนี้ออสเตรเลียยังได้เตรียมการด้านการตลาดโดยจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับหลายชาติ รวมทั้งคู่ค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และไทย ในด้านการรักษาความปลอดภัยนั้น ออสเตรเลียได้สร้างเสริมกองทัพที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันตนเอง ตลอดจนออกปฏิบัติการมาแล้วในสงครามโลกทั้งสองครั้ง และมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพเสมอมา อีกทั้งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของออสเตรเลียห่างไกลจากศูนย์กลางการขัดแย้งดังนั้นออสเตรเลียจึงได้รับผลกระทบจากสงครามใหญ่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในโลก

อย่างไรก็ดี ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของออสเตรเลีย เน้นสินค้าการเกษตรและบริการแต่ต้องนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมในปริมาณที่มากกว่า ทำให้เศรษฐกิจของออสเตรเลียมีจุดอ่อนแหลม และมีประวัติขาดดุลการชำระเงินที่ยาวนานอย่างต่อเนื่องมากกว่า 50 ปี ที่อัตรามากกว่า 4-7% ของจีดีพีต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากการนำเข้าสินค้าทุนและเครื่องจักรและส่งออกเพียงแร่ธาตุและสินค้าเกษตรเป็นหลัก¹⁶² จึงเป็นการเจริญเติบโตที่อาจสร้างปัญหาในภายหลัง เหตุนี้จึงทำให้ออสเตรเลียพยายามจะสร้างอุตสาหกรรมการผลิต และเสริมสร้างกองเรือพาณิชย์นาวี เพื่อปรับดุลการชำระเงินให้ดียิ่งขึ้น ก่อนที่จะเกิดปัญหาการอ่อนค่าเงินตามมา สิ่งที่สำคัญของยุทธศาสตร์ทะเลของออสเตรเลียในปัจจุบันก็คือ การเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเลที่เน้นความยั่งยืน เน้นการรักษาระบบนิเวศน์ทางทะเลเป็นสำคัญ การพัฒนาใดๆ ที่เกี่ยวกับทะเลต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางสภาพแวดล้อมทางทะเลที่ตามมา

6.8 ยุทธศาสตร์ทะเลเปรียบเทียบ

วัตถุประสงค์แห่งชาติ จากการศึกษาจากอดีตถึงปัจจุบัน จะเห็นว่า ประเทศเป้าหมายทั้งสามแม้จะสร้างชาติมาในห้วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน จึงประสบกับกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่ใกล้เคียงกัน แต่มีประวัติศาสตร์ที่ต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อวัตถุประสงค์ในการสร้างชาติที่แตกต่างกันไปด้วย สิงคโปร์นั้นถือกำเนิดมาภายใต้การพัฒนาและปกป้องของอังกฤษจนกระทั่งได้รับเอกราชและต้องถูกยึดครองโดยกองทัพญี่ปุ่นอย่างโหดร้ายในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง และเมื่อได้แยกตัวเป็นอิสระจากสหพันธรัฐมาเลเซียสิงคโปร์ก็ต้องเผชิญกับภัยคุกคามจากการรุกรานของมาเลเซียและอินโดนีเซีย สิงคโปร์จึงจำเป็นต้องสร้างเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเพื่อนำความมั่งคั่งนั้นมาสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติ เหตุการณ์เช่นเดียวกันเกิดขึ้นกับสาธารณรัฐเกาหลีที่มีประสบการณ์ผ่านการยึดครองและกดขี่โดยญี่ปุ่น

162 <http://en.wikipedia.org/wiki/Australia>

และเมื่อได้รับเอกราชก็ต้องเผชิญกับภัยจากการรุกรานของเกาหลีเหนือ จึงมีความจำเป็นต้องสร้างเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ ในขณะที่ออสเตรเลียอยู่ภายใต้เครือจักรภพอังกฤษมาตลอดจนกระทั่งหลัง สงครามโลกครั้งที่สองและไม่เคยเผชิญกับภัยรุกรานจากภายนอกถึงขั้นถูกยึดครอง ตลอดจนความเป็นเกาะที่ปลอดภัยทำให้ออสเตรเลียไม่ได้เร่งรีบในการสร้างเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จภายในสองทศวรรษเช่นสองประเทศที่กล่าวมา ตรงกัน กั้นข้ามออสเตรเลียสร้างเศรษฐกิจของตนไปตามโอกาสและความท้าทายจากกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและเน้นการพัฒนาบนพื้นฐานของความยั่งยืน นี่เองที่ทำให้ออสเตรเลียมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่พอเหมาะกับจำนวนประชากร ของตน แต่ไม่โดดเด่นอย่างสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี

รูปแบบรัฐบาลและการเมือง ปัจจัยภายนอกด้านความมั่นคงดังกล่าว ส่งผลต่อรูปแบบการปกครองและ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป้าหมายเหล่านี้ยิ่งลึกลงยิ่ง สิงคโปร์นั้นแม้จะเคยผ่านและเรียนรู้ ประชาธิปไตยแบบอังกฤษ แต่เมื่อเลือกรูปแบบการปกครองกลับใช้รูปแบบประชาธิปไตยกึ่งเผด็จการเนื่องจากรัฐบาลเข้าใจ ดีว่าในสถานการณ์ที่มีภัยคุกคามทั้งจากภายในและภายนอกเช่นในเวลานั้นต้องการความรวดเร็วและการปกครองจาก ส่วนกลางที่เข้มแข็งซึ่งไม่ใช่จุดเด่นของระบอบประชาธิปไตย ในลักษณะเดียวกันสาธารณรัฐเกาหลีก็ดำเนินการพัฒนา ประเทศด้วยคำสั่งจากส่วนกลางเช่นเดียวกัน สภาพบ้านเมืองที่เผชิญภัยคุกคามรอบด้านทำให้ประชาชนของทั้งสองประเทศ มีความอดทนที่จะทำตามและให้ความร่วมมือกับรัฐบาลแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยยอมสูญเสียเสรีภาพทางการเมืองไปบ้าง ระบอบเผด็จการประชาธิปไตยในประเทศทั้งสองเป็นจุดเด่นที่ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีทิศทางที่เข้มข้นและ ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องนับว่าทั้งสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีโชคดีที่ได้รัฐบาลซึ่งมีความมุ่งมั่นและ ตั้งใจจะพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงจึงได้ประสบผลสำเร็จดังกล่าว สำหรับออสเตรเลียนั้นไม่มีภัยคุกคามที่สร้างความจำเป็น เร่งด่วนในลักษณะเดียวกัน ประชาชนจึงไม่มีความอดทนต่อรูปแบบการปกครองอื่นนอกจากประชาธิปไตยเท่านั้น ทำให้การ พัฒนาเศรษฐกิจของออสเตรเลียผ่านการตรวจสอบจากกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในรูปแบบพรรคการเมืองมากกว่า สาธารณรัฐเกาหลีและสิงคโปร์ซึ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจากบนลงล่างโดยประชาชนมีส่วนร่วมน้อยมาก แม้จะมีลักษณะ การปกครองที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามลักษณะร่วมกันของความสำเร็จเหล่านี้ก็คือ การที่รัฐบาลมีความเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ ในการวางแผนระยะยาว และมีธรรมาภิบาลที่ดี มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาชาติอย่างแท้จริง จึงทำให้ประเทศเป้าหมายทั้ง สามนี้ประสบความสำเร็จได้ ข้อสังเกตที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยของทั้งสามประเทศนี้ (แม้ว่าสิงคโปร์จะมี ประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์ในแง่การประกันสิทธิของประชาชน) คือการเข้าสู่ขั้นของกระบวนการประชาธิปไตยที่ไม่ถอยหลัง กลับ (Consolidated Democracy) กล่าวคือปราศจากการทำรัฐประหารล้มล้างรัฐบาลด้วยวิธีพิเศษ จึงนับว่าทั้งสาม ประเทศมีความมั่นคงทางการเมืองที่เหนือชั้นกว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่

บทบาทของยุทธศาสตร์ทะเล ในกระบวนการประเทศเป้าหมายทั้งสามนี้ จะเห็นว่าทั้งสามประเทศใช้พลังของ สมุททานุ ภาพในการพัฒนาประเทศต่างกันและด้วยความเข้มข้นที่ไม่เท่ากัน โดยสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีนั้นใช้พลังของสมุททา นุภาพในระดับสูงมาก ในขณะที่ออสเตรเลียยังไม่ได้ใช้ยุทธศาสตร์ทะเลเป็นตัวนำเนื่องจากออสเตรเลียไม่มีปัญหาในด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเช่น สิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี อีกทั้งออสเตรเลียมีข้อจำกัดในด้านจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สิงคโปร์นั้นใช้ยุทธศาสตร์ทะเลเป็นพื้นฐานของยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของชาติ โดยสร้างทุกอย่างบนความเป็นเมืองท่าเสรีทั้งนี้เพราะความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติและการถูกตัดขาดจากประเทศรอบข้างทำให้ในระยะแรก สิงคโปร์ไม่มีทางเลือกอื่น ประกอบกับปัจจัยเข้มแข็งของการมีที่ตั้งอันเป็นชุมทางของสายการเดินเรือจำนวนมาก ทำให้สิงคโปร์เป็นเมืองท่าได้โดยธรรมชาติและด้วยความเข้าใจวิธีการใช้ประโยชน์จากจุดเข้มแข็งสำคัญนี้ทำให้สิงคโปร์สามารถสร้างอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการบนพื้นฐานเมืองท่าเสรีนี้ได้สำเร็จ สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีนั้นแม้ไม่ได้ตั้งอยู่บนจุดยุทธศาสตร์ทางทะเลเช่นเดียวกับสิงคโปร์ แต่ก็สามารถใช้ยุทธศาสตร์ทะเลในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การสร้างชาติด้วยอุตสาหกรรมการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหนักและเทคโนโลยีสูง ด้วยการใช้พลังสมุททานุภาพในการช่วยลดค่าขนส่งในการต่อเรือและการเดินเรือ ซึ่งทำให้ค่าขนส่งสินค้าต่ำและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก ในขณะที่ออสเตรเลียในระยะแรกใช้ทะเลเพื่อช่วยในการขนส่งสินค้าการเกษตรและเหมืองแร่ของตนไปขายยังตลาดยุโรป แต่มิได้พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือและเดินเรืออย่างจริงจังเพราะกองเรือของออสเตรเลียมีขนาดเล็กไม่สามารถแข่งขันกับสายการเดินเรือยักษ์ใหญ่ของโลกได้ และหากจะใช้กองเรือของตนเองก็จะทำให้ค่าขนส่งสินค้าของตนสูงกว่า ออสเตรเลียจึงยังไม่ได้ทุ่มเทขยายกองเรือแข่งขันกับสายการเดินเรือยักษ์ใหญ่ของโลกแต่อย่างใด แต่เน้นการขนส่งทางทะเลภายในประเทศ ในปัจจุบันออสเตรเลียก็ยังคงส่งออกทรัพยากรธรรมชาติโดยยังขาดสินค้าอุตสาหกรรมหลัก ตลอดจนถึงใช้สายการเดินเรือต่างชาติในการนำเข้าและส่งออกเป็นหลัก อย่างไรก็ตามในปัจจุบันทั้งสาธารณรัฐเกาหลีและออสเตรเลียเริ่มหันมาสนใจใช้ยุทธศาสตร์ทะเลในลักษณะที่ยั่งยืนมากขึ้น โดยเน้นไปที่การใช้ทะเลเพื่อการประมง การท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์จากแหล่งก๊าซและปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง การปกป้องระบบนิเวศทางทะเล ทั้งหมดนี้โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันยุทธศาสตร์ของประเทศ ในขณะที่ปัจจัยความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกเหมือนกัน แต่ปัจจัยภายในก็เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้ประเทศเป้าหมายเหล่านี้พัฒนาและเลือกใช้ในทิศทางที่ต่างกัน สำหรับสิงคโปร์นั้น ปัจจัยความเป็นทางผ่านของสายการเดินเรือเป็นทั้งปัจจัยเข้มแข็งที่ทำให้เหมาะที่จะเป็นเมืองท่าที่มั่งคั่งได้ แต่ในขณะเดียวกันหากมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เช่น การแข่งขันของเมืองท่าในช่องแคบมะละกาเช่นเดียวกัน การตัดคลองกระ หรือความเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีการต่อเรือที่ทำให้เรือไม่จำเป็นต้องจอดแวะที่สิงคโปร์ ก็อาจทำให้เศรษฐกิจสิงคโปร์เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ดังนั้นสิงคโปร์จึงจำเป็นต้องดำเนินยุทธศาสตร์ในการกระจายความเสี่ยงด้วยการขยายฐานการเดินเรือ การทำเรือ และลอจิสติกส์ของสิงคโปร์ออกจากช่องแคบมะละกาไปยังส่วนต่างๆ ทั่วโลก และใช้เงินออมที่มีในการลงทุนทั่วโลก นอกจากนี้ปัจจัยประชากรที่มีการศึกษาและมีความขยันขันแข็งก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการสร้างฐานการผลิตในประเทศ แม้ว่าจะมีจุดอ่อนที่เทคโนโลยีต่างๆ เป็นของต่างชาติ ทำให้เศรษฐกิจสิงคโปร์ต้องพึ่งพาบริษัทข้ามชาติอย่างสูง สิงคโปร์ได้พยายามดำเนินกิจการเท่าที่กระทำได้โดยพยายามพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นมาเอง และหันไปเพิ่มบทบาทของภาคบริการซึ่งชาวสิงคโปร์สามารถเป็นเจ้าของได้ง่าย

สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีนั้น จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาการคืบคลานจากต่างชาติมาตลอดประวัติศาสตร์จึงมีความไม่ไว้วางใจการลงทุนโดยตรงจากชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ตั้งอันไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งเช่นสิงคโปร์และความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติเกือบทุกอย่าง ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีจำเป็นต้องพัฒนาอุตสาหกรรมของตนเองโดยมิได้ใช้วิธีให้ชาวต่างชาติมาลงทุนในประเทศเช่นเดียวกับสิงคโปร์ หากแต่ใช้การซื้อหรือนำเข้าเทคโนโลยี หรือร่วมมือกับบริษัทต่างชาติในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยี แรงขับเคลื่อนที่สำคัญคือภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือ ที่ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีไม่อาจรอช้าและยอมเสี่ยงทุกอย่างแม้แต่การสร้างหนี้ในระดับสูง เพื่อรีบเร่งพัฒนาอุตสาหกรรม และขยายการส่งออกโดยไม่คำนึงถึงกำไรเพื่อแลกเปลี่ยนกับส่วนแบ่งการตลาด ส่วนออสเตรเลียนั้น ประชาชนค่อนข้างมีความสุขและเน้นการนันทนาการเป็นเรื่องใหญ่ ประชากรออสเตรเลียผ่านพ้นการตื่นนอนอยู่รอดในสมัยก่อตั้งอาณานิคมไปนานแล้ว ประชากรออสเตรเลียปัจจุบันคำนึงถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมสูงมาก ดังนั้นปัจจัยทางเศรษฐกิจจึงไม่ได้เป็นส่วนผสมหลักที่ผลักดันออสเตรเลีย

ในขณะที่ทั้งสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีมีภัยเร่งด่วน ทั้งภัยคุกคามและความยากจนและขาดแคลนนั้น ออสเตรเลียกลับปลอดจากสภาพดังกล่าวโดยสิ้นเชิง เมื่อประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรโดยเฉพาะแร่ธาตุและพื้นที่การเกษตร และจำนวนพลเมืองจำนวนที่น้อย ทำให้ออสเตรเลียไม่มีความเร่งด่วนในการนำประเทศเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตแต่อย่างใด จึงหันไปเน้นภาคบริการ ภูมิหลังของการเป็นชาวอังกฤษมาก่อนทำให้วิทยาการของออสเตรเลียได้รับการถ่ายทอดมาจากยุโรปไม่ยากนัก และความเป็นชาวยุโรปในเอเชียกลายเป็นจุดขายที่ทำให้สินค้าบริการของออสเตรเลียสามารถขายได้ในตลาดเอเชีย ด้วยการควบคุมจำนวนประชากรให้มีจำนวนน้อยและเป็นชาวผิวขาวเกือบจะทั้งหมดทำให้ออสเตรเลียมีรายได้ประชาชาติต่อหัวสูงเป็นอันดับต้นของโลก ความสำเร็จในการสร้างรายได้จากภาคบริการในระดับที่สูงนี้อาจเป็นสาเหตุให้ออสเตรเลียไม่รู้ถึงความเร่งด่วนที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตดังเช่นกรณีของสาธารณรัฐเกาหลีและสิงคโปร์ และสามารถเลือกใช้ทะเลและสภาพธรรมชาติที่สมบูรณ์สนับสนุนอุตสาหกรรมภาคบริการอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมคู่ขนาน ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ยากหากไม่มีการพัฒนาอย่างสมดุลแม้จะกระทำในลำดับที่แตกต่างกันอยู่บ้าง สำหรับสิงคโปร์นั้น ในขณะที่กำลังสร้างเศรษฐกิจฐานการผลิต รัฐบาลนายกรัฐมนตรีลีควงยูก็ได้เริ่มในการแก้ไขสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ปัญหาความยากจนถูกแก้ไขด้วยการสร้างอุตสาหกรรมที่เกิดการจ้างงานสูง แต่ในขณะเดียวกันก็มีนโยบายกำหนดอัตราการเพิ่มของค่าจ้างแรงงานด้วยผลการประชุมระหว่างรัฐบาลและสมาคมแรงงาน และจัดเก็บเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อเป็นเงินออมในอนาคต ปัญหาประชากรถูกจำกัดด้วยนโยบายควบคุมจำนวนประชากร และต่อมาเมื่อจำนวนประชากรลดลงมาก ก็ได้มีการส่งเสริมให้มีการนำเข้าแรงงานชาวต่างชาติที่มีทักษะสูงซึ่งจะให้ผลในการเพิ่มยีนส์ที่เข้มแข็งอีกประการหนึ่งด้วย ปัญหาความจำกัดของพื้นที่และการไร้ที่อยู่อาศัยด้วยตั้งการเคหะแห่งชาติขึ้นมาดูแลในการจัดสร้างที่อยู่อาศัยราคาถูกและอนุญาตให้ชาวสิงคโปร์ใช้เงินออมจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อผ่อนจ่ายค่าที่อยู่อาศัย ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติถูกแก้ไขด้วยการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์ด้วยกฎหมายความมั่นคงที่ลิดรอนเสรีภาพประชาชนอย่างมาก ตลอดจนยกเลิกหมู่บ้านชาวจีน อินเดีย และมาเลย์ อันเป็นชุมชนแออัด

เสื่อมโทรมและให้ย้ายมาอยู่ร่วมกันในสังคมที่อยู่อาศัยร่วมกัน ตลอดจนการเตรียมชาวสิงคโปร์ให้พร้อมเป็นแรงงานด้วยการประกาศใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหลัก เป็นต้น

สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีนั้น ได้ดำเนินการในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยในทศวรรษแรกรัฐบาลต้องการส่งเสริมการสร้างชาติด้วยการส่งออก จึงจำเป็นต้องให้การสนับสนุนธุรกิจขนาดใหญ่ให้เป็นหัวหอกในการพัฒนาการส่งออกของประเทศ โดยธุรกิจขนาดเล็กเสียเปรียบ มีการจำกัดอัตราการเพิ่มค่าแรงให้อยู่ในระดับต่ำเพื่อให้อุตสาหกรรมเกิดใหม่อยู่รอดได้ และจำกัดราคาสินค้าเกษตรไม่ให้สูงเพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อ ทำให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรในระยะแรกได้รับผลกระทบอย่างหนัก ในขณะที่กลุ่มอุตสาหกรรมที่รัฐบาลส่งเสริมได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ในทศวรรษที่สองเมื่อประเทศประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจได้ระดับหนึ่งแล้ว รัฐบาลจึงได้หันไปพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรด้วยการดำเนินนโยบายสินค้าเกษตรราคาสูง และมีการปกป้องสินค้าเกษตรจากการแข่งขันภายนอกทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายรายได้จากกลุ่มคนเมืองมาสู่เกษตรกรของประเทศ

สำหรับออสเตรเลียนั้น เนื่องจากปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยมาตลอด จึงมีลักษณะการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมดุลมาตลอด ทำให้บางครั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักไม่สามารถทำได้ดีเท่าสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี เนื่องจากไม่สามารถควบคุมค่าจ้างแรงงานได้ตามอำเภอใจเช่นรัฐบาลกึ่งเผด็จการดังกล่าว นี่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตในออสเตรเลียไม่ประสบความสำเร็จ แต่ออสเตรเลียก็ได้พบโมเดลในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอุตสาหกรรมการผลิตมากนัก ด้วยการพัฒนาประเทศด้วยอุตสาหกรรมบริการที่ดูจะยั่งยืนกว่าและทำลายสภาพแวดล้อมน้อยกว่า สนับสนุนด้วยอุตสาหกรรมภาคเกษตรและเหมืองแร่

ความเชื่อมโยงขององค์ประกอบทางสมุทรภาพ เมื่อมองจากมุมมองขององค์ประกอบทางสมุทรภาพแล้ว จะเห็นว่า ประเทศสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีกลับทำได้ดีกว่าออสเตรเลีย โดยในระยะแรกนั้นสิงคโปร์นั้นใช้ความได้เปรียบในการขนส่งและค่าจ้างแรงงานที่มีราคาถูกเป็นแรงดึงดูดให้นักลงทุนมาตั้งฐานการผลิต ตลอดจนใช้การขนส่งดังกล่าวในการทำให้สินค้าส่งออกมีราคาต่ำสามารถแข่งขันได้ นอกจากนี้ยังเตรียมบริการต่อเนื่องไว้อย่างครบวงจร ทั้งการเงิน การสื่อสารและสารสนเทศ การันทนการ ในด้านการตลาดสิงคโปร์แก้ปัญหาด้วยการคัดเลือกบรรษัทข้ามชาติที่มีฐานลูกค้าในประเทศแม่และทั่วโลกอยู่แล้ว แต่ก็ไม่ละเลยที่จะสร้างเขตการค้าเสรีหรือความตกลงร่วมกับชาติต่างๆ เพื่อให้สินค้าจากสิงคโปร์สามารถเจาะตลาดในประเทศเหล่านั้นได้โดยมีต้นทุนต่ำที่สุดอยู่เสมอ และประการสำคัญ สิงคโปร์สร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน ทั้งด้วยการเมืองที่มีเอกภาพ การบริหารอย่างมีธรรมาภิบาลและยึดมั่นในกฎระเบียบ การพัฒนากำลังป้องกันประเทศไว้อย่างต่อเนื่อง และการดำเนินความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจ

สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีนั้น ด้วยภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ทำให้ไม่ไว้วางใจชาวต่างชาติ จึงเลือกที่จะสร้างฐานการผลิตภายในประเทศด้วยตนเอง โดยแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนด้วยการกู้ยืมจากต่างประเทศ และปัญหาการขาดแคลนเทคโนโลยีด้วยการซื้อเทคโนโลยีหรือสิทธิบัตร หรือร่วมมือในการผลิตกับบริษัทต่างชาติ แต่ก็ได้พัฒนาและยกระดับ

เทคโนโลยีของตนเองจนกระทั่งประสบความสำเร็จในปัจจุบัน ในด้านการขนส่งนั้นเพื่อให้สินค้าของตนมีราคาต่ำที่สุด สาธารณรัฐเกาหลีได้เชื่อมโยงนิคมอุตสาหกรรมซึ่งตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ต่างๆ ทั่วประเทศเข้ากับท่าเรือด้วยเครือข่ายถนนและทางรถไฟที่พร้อมมูล ตลอดจนส่งเสริมให้มีสายการบินเรือของตนเพื่อแก้ปัญหาที่สาธารณรัฐเกาหลีมีใช้เส้นทางผ่านของสายการบินเรือหลักทำให้มีเที่ยวเรือน้อย ค่าขนส่งทั้งวัตถุดิบทุกอย่างที่ต้องนำเข้าตลอดจนค่าขนส่งสินค้าส่งออก จะมีราคาต่ำไม่ได้เลย หาก ไม่ได้รับความร่วมมือจากอุตสาหกรรมต่อเรือของสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งทำให้ต่อเรือได้ในราคาต่ำ อย่างไรก็ตาม คีอูตสาหกรรมต่อเรือซึ่งใช้เงินลงทุนสูงและมีระยะคืนทุนยาว จะไม่สามารถอยู่ได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการต่อเรือของรัฐโดยเฉพาะในช่วงที่คำสั่งต่อเรือจากตลาดกองเรือโลกซบเซาในช่วงวงจรเศรษฐกิจตกต่ำ และไม่ได้รับวัตถุดิบสำคัญคือเหล็กกล้าจากรัฐวิสาหกิจของรัฐ และอุตสาหกรรมทั้งสองยังได้รับการสนับสนุนทางการเงินดอกเบี้ยต่ำระยะยาวจากรัฐบาลอีกด้วย นอกจากนี้รูปแบบของแชโบลยังทำให้สามารถผลิตเครื่องยนต์และเครื่องมือในเรือได้เองเนื่องจากบริษัทต่อเรือขนาดใหญ่นั้นมีบริษัทในเครือเดียวกันสนับสนุน เช่น ฮุนไดเฮฟวี่อินดัสตรี อยู่ในเครือขายเดียวกับฮุนไดมอเตอร์ ภายใต้แชโบลของบริษัทฮุนไดเช่นเดียวกัน ในด้านการตลาดนั้นรัฐบาลได้สนับสนุนให้เอกชนออกหาตลาดนอกประเทศด้วยมาตรการสนับสนุนการจัดตั้งบริษัทการค้าทั่วไป ซึ่งจะได้รับผลประโยชน์มหาศาลหากสามารถรุกตลาดต่างประเทศและมี ยอดการส่งออกสูง สำหรับในด้านการรักษาความปลอดภัยนั้น อุตสาหกรรมหนักของสาธารณรัฐเกาหลียังสามารถใช้กำลังการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมปกติ มาผลิตอาวุธเพื่อป้องกันภัยรุกรานได้อีกด้วย ซึ่งรวมถึง รถถัง ยานรบ และอาวุธทางบก เครื่องบินรบ และเรือรบ ความเชื่อมโยงของการผลิต การขนส่ง การค้าและบริการ การตลาด และการรักษาความปลอดภัยเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจสาธารณรัฐเกาหลีเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอดมา

สำหรับกรณีออสเตรเลียนั้น ดูเหมือนว่าจะมีความเชื่อมโยงน้อยกว่าสิงคโปร์และเกาหลี แต่ออสเตรเลียก็ได้ใช้ ทะเลในการส่งออกสินค้าของตนไปขายยังตลาดการค้าต่างๆ ทั่วโลกเพียงแต่ว่าอาศัยการเดินเรือของบริษัทขนาดใหญ่ที่ ดำเนินธุรกิจในด้านนี้อยู่แล้วเพราะออสเตรเลียพิจารณาแล้วว่าทำให้สินค้าของตนสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้เพราะค่าขนส่งสินค้าด้วยสายการบินเรือยักษ์ใหญ่เหล่านี้ประหยัดและถูกกว่าการมีกองเรือเป็นของตนเอง ในด้านการผลิตออสเตรเลียนี้ใช้ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ได้ดี ทั้งภาคการเกษตร เหมือนแร่ และปิโตรเลียม สินค้าที่ผลิตได้มีการเชื่อมต่อมาท่าเรือด้วยโครงข่ายทางรถไฟที่ครอบคลุม หากแต่ความที่อยู่ในเครือจักรภพและใช้บริการการขนส่งทางเรือของอังกฤษและประเทศอื่นมาเป็นเวลายาวนาน ทำให้ออสเตรเลียไม่มีเรือของตนเองมากนัก ประกอบกับค่าแรงที่สูงเนื่องจากแรงงานรวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงานทำให้มีอำนาจต่อรองสูงและมีความสามารถในการผลิตต่ำ ชาวออสเตรเลียยังมีค่านิยมที่เป็นลบต่อการทำงานในเรือ สิ่งเหล่านี้ทำให้ส่วนแบ่งการขนส่งทางเรือตกอยู่ในมือต่างชาติเกือบทั้งหมด ในด้านการตลาดนั้นออสเตรเลียไม่มีปัญหามากนัก เนื่องจากสินค้าส่งออกเป็นวัตถุดิบที่ต้องการของโลกในปริมาณมาก เช่น ถ่านหิน แร่เหล็ก ทองคำ ปิโตรเลียม ข้าวสาลี เป็นต้น ในด้านการรักษาความปลอดภัยของออสเตรเลียนั้น กองทัพของออสเตรเลียเป็นกองทัพที่ทันสมัย แม้จะมีขนาดไม่ใหญ่นักเมื่อเทียบกับขนาดของตน แต่ก็เพียงพอที่จะร่วมมือกับมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาและอังกฤษในการรักษาความมั่นคงของโลกได้ในสถานการณ์ที่ขาดภัยคุกคามอย่างจริงจังใน

ปัจจุบัน ในอดีตออสเตรเลียใช้ระบบความปลอดภัยของอังกฤษในขณะที่อยู่ภายใต้เครือจักรภพ และในปัจจุบันได้วางตัวเป็นแนวร่วมกับสหรัฐอเมริกาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ในสภาวะที่ออสเตรเลียมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะมีขอบฝั่งที่ยาวและเป็นลักษณะเฉพาะจึงเป็นโอกาสของออสเตรเลียในการที่จะแสวงประโยชน์ในด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางน้ำ ดังนั้นยุทธศาสตร์ของออสเตรเลียในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการรักษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศทางทะเล

ผลกระทบจากการพัฒนา การพัฒนาประเทศย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ในจำนวนประเทศเป้าหมายทั้งสามนี้ สาธารณรัฐเกาหลีได้รับผลกระทบมากที่สุด ตามด้วยสิงคโปร์ และออสเตรเลีย ดังได้กล่าวมาแล้วว่า สาธารณรัฐเกาหลีนั้นมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจโดยเร็วที่สุดเพื่อที่จะใช้ความมั่งคั่งนั้นสร้างความเข้มแข็งและมั่นคงปลอดภัยจากเกาหลีเหนือ ดังนั้นในระยะสร้างประเทศรัฐบาลจึงมุ่งที่จะสร้างอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกขนาดใหญ่ โดยไม่อาจจะคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ในขณะนั้น อย่างไรก็ดีหลังจากเริ่มประสบความสำเร็จแล้วรัฐบาลจึงได้เริ่มแก้ไขสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การชดเชยให้กับเกษตรกร และการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจในภายหลังเพื่อให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กที่ถูกกลืนได้มีโอกาสเติบโต ในด้านสิ่งแวดล้อมนั้นสาธารณรัฐเกาหลีได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งปรากฏการณ์ฝนเหลืองจากสารเคมีทั้งที่มาจากแหล่งอุตสาหกรรมภายในประเทศเองและการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศจีน ปรากฏการณ์ฝนกรดที่ทำลายแหล่งน้ำทั้งบนดินและใต้ดิน หมอกควันพิษที่ลอยปกคลุมแหล่งอุตสาหกรรมต่าง ๆ แม้กระทั่งในกรุงโซล และผลจากน้ำทิ้งและน้ำโสโครกจากชุมชนเมืองที่ทำให้ระบบนิเวศชายฝั่งเสียหายไปอย่างกว้างขวาง สิ่งเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายแฝงที่สาธารณรัฐเกาหลีต้องสูญเสีย ในปัจจุบันเมื่อเศรษฐกิจของสาธารณรัฐเกาหลีมาถึงจุดที่มั่นคงแล้ว รัฐบาลจึงได้หาหนทางแก้ไขและเริ่มฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับปรุงยุทธศาสตร์การใช้และพัฒนาทะเลและทรัพยากรธรรมชาติในลักษณะหมุนเวียนและยั่งยืน ทั้งในระดับภายในประเทศเอง ตลอดจนความร่วมมือในด้านการศึกษาวิจัย และอนุรักษ์ทะเลและชายฝั่งในระดับภูมิภาคกับประเทศข้างเคียง ซึ่งรวมทั้ง รัสเซีย จีน ญี่ปุ่น และประเทศกลุ่มอาเซียน

สำหรับสิงคโปร์นั้น ภัยคุกคามจากประเทศเพื่อนบ้านทำให้สิงคโปร์จำเป็นต้องเร่งสร้างประเทศเช่นเดียวกัน หากแต่รากฐานการศึกษาและการปกครองของอังกฤษคงจะมีส่วนทำให้สิงคโปร์ป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมไว้ตั้งแต่ต้น โดยธุรกิจที่จะมาลงทุนในสิงคโปร์จะต้องผ่านการคัดเลือกเป็นอย่างดี ตลอดจนต้องแสดงผลการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการบรรเทาต่าง ๆ จนเป็นที่พอใจจึงจะได้รับการคัดเลือกให้มาลงทุนในสิงคโปร์ นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมีระบบเฝ้าตรวจสภาพแวดล้อมทั้งบนบกและในทะเล ตลอดจนมีกฎหมายที่เข้มงวดในการลงโทษผู้กระทำผิด อย่างไรก็ดี ด้วยขนาดของพื้นที่อันจำกัดและกิจกรรมทางธุรกิจที่สูงทำสิงคโปร์ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงผลกระทบได้ทั้งหมด ทำให้ปัจจุบันสิงคโปร์มีปัญหาทั้งมลพิษทางอากาศ ปัญหาคราบน้ำมัน และคุณภาพของน้ำในช่องแคบสิงคโปร์ที่ด้อยลงเนื่องจากน้ำทิ้งจากอุตสาหกรรมและย่านธุรกิจอันเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก

ออสเตรเลียนั้นได้รับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดอันเนื่องมาจากอุตสาหกรรมของตน ทั้งนี้เพราะมีขนาดใหญ่และสภาพเป็นทะเลเปิด ประกอบกับไม่มีอุตสาหกรรมหนักมากนัก อย่างไรก็ตามปัญหาโลกร้อนอันเนื่องมาจากภาวะเรือนกระจกกลับส่งผลกับภูมิอากาศของออสเตรเลียอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการแห้งแล้งอันเนื่องมาจากขาดฝนเป็นระยะเวลายาวนาน ปัญหาโรคมะเร็งผิวหนังอันเกิดจากแสงอุลตราไวโอเลต ปัญหาเหล่านี้ทำให้ชาวออสเตรเลียตื่นตัวเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของโลก ออสเตรเลียจึงมีความตื่นตัวในการออกนโยบายเชิงรุกในการใช้ทะเลและมหาสมุทรอย่างยั่งยืนก่อนที่จะปัญหาจะรุนแรงและสร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

6.9 ยุทธศาสตร์ทะเลและโอกาสของประเทศไทย

จากการศึกษายุทธศาสตร์ทะเลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมา ทำให้สามารถนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับปัจจัยของประเทศไทย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์ของไทยดังนี้

รูป 15 ประเทศไทย

ปัญหาของประเทศไทย ในปัจจุบัน ประเทศไทยนั้นมีความสงบปราศจากภัยคุกคามจากภายนอกที่สำคัญ ปัญหาสำคัญของประเทศไทยในปัจจุบันได้แก่ ปัญหาการเมืองที่ยังเป็นประชาธิปไตยที่ยังไม่แข็งแรงและอาจพร้อมที่จะถอยหลังไปสู่การกระทำรัฐประหารได้ตลอดเวลา ปัญหาเศรษฐกิจและความยากจน การกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาความมั่นคงภายในจากความเหลื่อมล้ำระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท อย่างไรก็ตามในปัจจุบันปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไขมาโดยลำดับโดยรัฐบาลที่ผ่านมา ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมิได้มีปัญหาใดที่รุนแรงมากนักเมื่อเทียบกับประเทศเป้าหมาย 3 ประเทศที่ได้ศึกษามา ยกเว้นปัญหาด้านความมั่นคงทางการเมือง ปัญหาสำคัญด้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง ซึ่งโดยส่วนมากเกิดจากการที่ระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยที่ยังไม่เข้มแข็ง รัฐบาลที่ผ่านมาจึงไม่สามารถใช้จุดแข็งของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามที่ต้องการได้

6.10 ปัจจัยเข้มแข็งและปัจจัยอ่อนแอของประเทศไทยเปรียบเทียบ

ด้านภูมิศาสตร์ ในด้านพื้นที่และทรัพยากร ประเทศไทยมีขนาดใหญ่เพียงพอไม่ถูกจำกัดเช่นสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี และเต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชและสัตว์นานาชนิด ปริมาณน้ำฝน ดีในทุกภาค ผืนดินอุดมสมบูรณ์ จึงเหมาะกับการเป็นสังคมเกษตรกรรม แม้จะมีปัญหาน้ำท่วมและความแห้งแล้งบ้างในบางพื้นที่ การหาอาหารไม่ใช่เรื่องยากลำบากในประเทศไทย ความอุดมสมบูรณ์ของชาติด้านการเกษตรกรรมนี้ทำให้ชาวไทยไม่ประสบปัญหาความอดอยาก ในปัจจุบันหลังจากที่ประชากรเพิ่มขึ้นสถานการณ์ด้านอาหารก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไป แต่เมื่อเทียบกับชาติในเอเชียอื่น ๆ เช่น อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ แล้ว การขาดแคลนที่ดินไม่ได้เป็นปัญหาร้ายแรงสำหรับประเทศไทย ในทางตรงกันข้ามไทยมีผลผลิตเหลือพอที่จะส่งออกต่างประเทศ ซึ่งรวมถึง ข้าว ยางพารา และผลไม้ต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแร่ธาตุที่สำคัญหลายประการ รวมทั้งพลังงาน เช่น น้ำมันและถ่านหินจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตามแร่ธาตุเหล่านี้ไม่เพียงพอที่จะใช้ในระยะยาวและต้องมีการนำเข้า

ประเทศไทยมีทรัพยากรน้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำหลายสายที่ไหลจากเหนือลงใต้ ในอดีตเคยได้ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมที่มีราคาถูกและเป็นการคมนาคมที่สำคัญทั้งในยามสงบและยามสงคราม แต่ปัจจุบันแม่น้ำเหล่านี้ได้ถูกลดความสำคัญลงเมื่อการคมนาคมทางรถยนต์และรถไฟเข้ามาแทนที่ นอกจากนี้ยังมีชายหาดที่ยาวและสวยงามทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน เต็มไปด้วยเกาะแก่งเหมาะแก่การท่องเที่ยว ชายฝั่งทั้งสองด้านยังเหมาะแก่การประมงแต่เนื่องจากขาดการจัดการที่เหมาะสมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม จำนวนชาวประมงและวิธีการประมง ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมในทะเลถูกทำลายไปมาก ส่งผลให้ผลผลิตการประมงลดลงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ลักษณะที่ตั้งของประเทศยังเป็นผืนแผ่นดินใหญ่ที่ตั้งอยู่ตรงใจกลางของแผ่นดินสุวรรณภูมิ มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่สำคัญหลายประเทศซึ่งล้วนมีภูมิประเทศ โบราณสถานและวัฒนธรรมที่งดงาม ตลอดจนมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับประเทศขนาดใหญ่ เช่น จีนทางตะวันออก และอินเดียทางตะวันตก ลักษณะเช่นนี้ทำให้

	สิงคโปร์	สาธารณรัฐเกาหลี	ออสเตรเลีย	ไทย
ตำบลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์	อยู่บนปนคมนาคมในช่องแคบ มะละกานซึ่งเป็นช่องทางที่มีเรือเดินสมุทรผ่านมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก	ไม่อยู่บนปนคมนาคมทางทะเลที่สำคัญ ตั้งอยู่ปลายสุดของคาบสมุทรเกาหลี มีทะเลล้อมรอบประเทศ อยู่ในตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของช่องแคบเกาหลี	ไม่อยู่บนคมนาคมทางทะเลที่สำคัญ พื้นที่โดดเดี่ยวตั้งอยู่ในเขตใต้ของโลกโดยมีทะเลล้อมรอบ	ไม่อยู่ในเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ มีทะเลสองฝั่งทางด้านใต้ของประเทศแต่แยกจากกัน พื้นดินส่วนใหญ่ตั้งอยู่กลางสุวรรณภูมิ อยู่ในทำเลที่ควบคุมการคมนาคมทางบกสู่มาเลเซียและสิงคโปร์
พื้นที่ทางบก	636 ตร.กม. พื้นที่ลักษณะเป็นเกาะ	98,190 ตร.กม. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา 70% เป็นที่ราบ 29,454 ตร.กม. ล้อมรอบด้วยทะเล	7,692,000 ตร.กม. พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นทะเลทรายถึง 70% และล้อมรอบด้วยทะเล	510,000 ตร.กม. พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ดมสมบุรณ์
พื้นที่ทางทะเล	10 ตร.กม.	300,851 ตร.กม.	8,500,000 ตร.กม.	350,000 ตร.กม.
ขอบฝั่งยาวและลักษณะ	193 กม.	2,413 กม. ค่อนข้างลึกเหมาะสมกับการจอดเรือ	59,736 กม. ค่อนข้างลึกเหมาะสมกับการจอดเรือ	3,219 กม.
จำนวนประชากร	4.65 ล้านคน	48.2 ล้านคน	21.0 ล้านคน	65.0 ล้านคน
อัตราส่วนของประชากรต่อความยาวของฝั่ง	24,093 คน/กม.	19,975 คน/กม.	351 คน/กม.	20,192 คน/กม.
ลักษณะนิสัยของประชากร	ขยันขันแข็ง รักการศึกษา ชอบการทำหาย มีทักษะทางการค้าและการลงทุนสูง	ขยันขันแข็ง รักการศึกษา ชอบการทำหาย มีทักษะทางการค้าสูง และการลงทุนสูง	มีเหตุมีผล การศึกษาดี ชอบการทำหาย รักการลงทุน	รักสงบ ไม่ชอบสิ่งท้าทาย ไม่ชอบการค้าขาย ไม่ชอบการลงทุน
ระบบการเมือง	รัฐบาลมีเสถียรภาพ มีวิสัยทัศน์และมุ่งมั่นนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เน้นการแข่งขันกับภายนอก	ประชาธิปไตยเข้มแข็ง รัฐบาลมีเสถียรภาพ มีวิสัยทัศน์และมุ่งมั่นนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เน้นการแข่งขันกับภายนอก	ประชาธิปไตยเข้มแข็ง รัฐบาลมีเสถียรภาพ วิสัยทัศน์และมุ่งมั่นนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	ประชาธิปไตยอ่อนแอ รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพ ขาดวิสัยทัศน์และเน้นความอยู่รอดของรัฐบาล
นโยบายรัฐบาล	ชัดเจน และต่อเนื่อง	ชัดเจน และต่อเนื่อง	ชัดเจนและต่อเนื่อง	ไม่ต่อเนื่อง

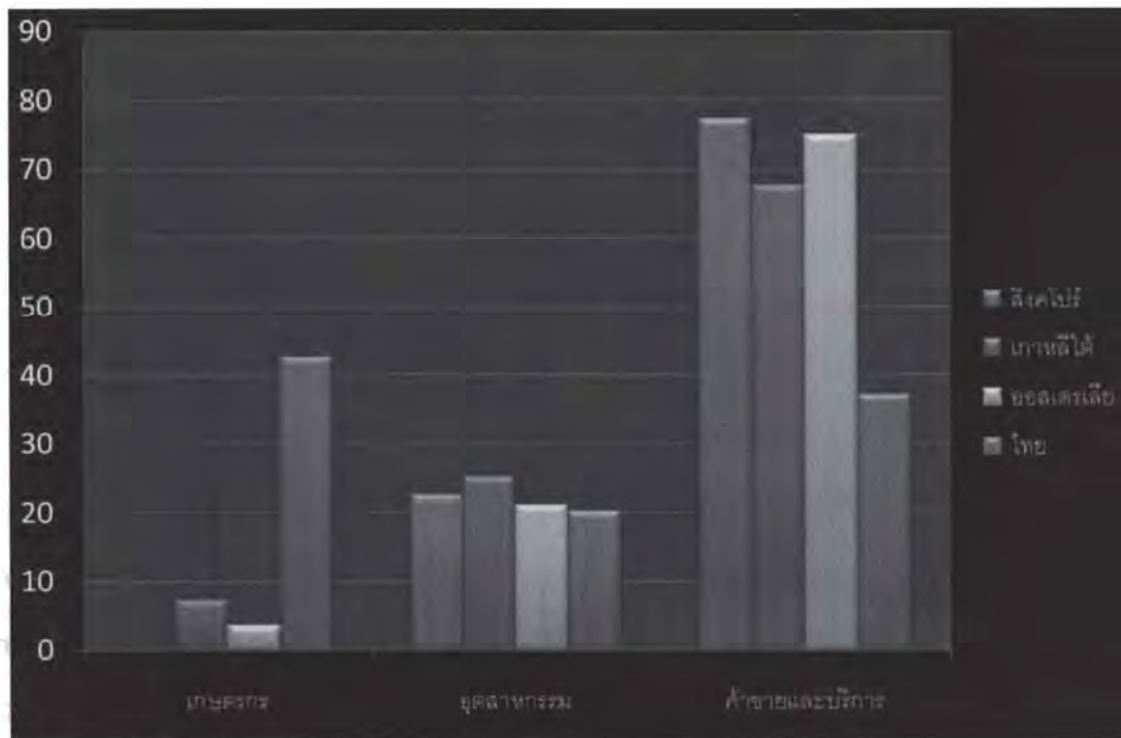
ตาราง 5 ตารางเปรียบเทียบเงื่อนไขปัจจัยเกื้อหนุนสมุททานุภาพ

ประเทศไทยเหมาะกับการเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางบกและทางอากาศ อับการกระจายสินค้าไปสู่ดินแดนในสุวรรณภูมิ รอบด้าน ประตุแห่งการท่องเที่ยวสู่สุวรรณภูมิ ตลอดจนเนื้อที่จะเป็นอับทางการเงิน การสื่อสาร การกระจายสินค้าทางบก อย่างไรก็ดีสายการบินอากาศนั้นเชื่อมต่อกับสนามบินทุกสนามบินในภูมิภาค แต่สายการบินจราจรทางบกยังไม่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการเดินทางรถไฟที่สะดวกสบายทันสมัยนั้น ทั้งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านยังต้องพัฒนาอีกมาก ด้านการขนส่งทางน้ำนั้น แม่น้ำและทะเลซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่ประหยัดที่สุดยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ แม่น้ำไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเส้นทางคมนาคมได้สะดวกเนื่องจากการสร้างเขื่อนและสะพานกันเป็นระยะ สำหรับการขนส่งทางทะเลนั้น ประเทศไทยเป็นอ่าวเว้าเข้ามาทั้งสองด้าน ไม่เป็นเส้นทางผ่านของสายการบินเรือหลักจึงมีค่าขนส่งสูง การขนส่งทางทะเลตกอยู่ในมือต่างชาติประมาณ 90%

ในด้านสิ่งแวดล้อม ทะเลด้านอ่าวไทยเป็นอ่าวกึ่งปิดทำให้กระแสน้ำไหลเวียนถ่ายเทออกสู่ทะเลเปิดไม่สะดวก มีแม่น้ำไหลลง สู่อ่าวไทยหลายสาย การพัฒนาบึงจากนิคมอุตสาหกรรมและโรงงานชายฝั่งทำให้เกิดการสะสมของของเสียจากสังคมเมืองและอุตสาหกรรม ซึ่งไหลลงสู่อ่าวไทยและไม่สามารถถ่ายเทออกทะเลเปิดได้มากนัก ทำให้เกิดการสังสมและส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการประมงชายฝั่งอย่างหนัก และภาครัฐยังขาดการดำเนินการในการควบคุมผลกระทบเหล่านี้อย่างจริงจัง นอกจากนี้การวางแผนจัดการทางด้านการประมง ยังไม่มีการควบคุมจำนวนเรือประมง ทำให้มีปัญหาจำนวนชาวประมงที่มีจำนวนมาก ซึ่งมีส่วนทำให้จำนวนสัตว์น้ำลดลงจนไม่เพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพ และส่งผลให้วิถีชีวิตชาวประมงถูกทำลายลงอย่างเห็นได้ชัดในปัจจุบัน และแม้ขอบฝั่งจะเต็มไปด้วยเกาะแก่งและพื้นที่ซึ่งเหมาะกับการทำการเกษตรกรรมประมงชายฝั่ง เช่นการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในด้านนี้เท่าที่ควร ส่วนฝั่งทะเลด้านอันดามันเป็นทะเลเปิดมากกว่า จึงเหมาะสำหรับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าฝั่งอ่าวไทยเนื่องจากการถ่ายเทของน้ำที่ดีกว่า นอกจากนี้ นอกจากนี้ชายฝั่งอันดามันยังมีสภาพความงดงามของชายฝั่ง เต็มไปด้วยเกาะแก่ง ชายหาด และอากาศที่แจ่มใสเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ แต่การรักษาความปลอดภัยในทะเลยังไม่ดีทำให้ไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร ชายฝั่งอันดามันยังเต็มไปด้วยเกาะแก่งและพื้นที่ซึ่งเหมาะกับการทำการเกษตรกรรมประมงชายฝั่ง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อีกด้วย

ด้านประชากร ประชากรของประเทศไทย มีจุดเด่นทางวัฒนธรรมเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ได้แก่ลักษณะอันอ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตรกับผู้มาเยือน มีวัฒนธรรมอันสวยงามและหลากหลายในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะด้านอาหารซึ่งมีรสจัดเป็นที่นิยมไปทั่วโลก จึงเหมาะสำหรับภาคบริการและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ดีทางด้านการศึกษานั้นประเทศไทยมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ดีที่สุด ประชากรมีระดับการศึกษาที่ดี และมีสถาบันการศึกษาทั้งในระดับอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยจำนวนมาก และเป็นแรงงานที่มีค่าจ้างต่ำและไม่มีปัญหาสภาพแรงงานมากนักเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้วในภูมิภาค ประเทศไทยจึงเหมาะที่จะเป็นฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมที่สำคัญได้ ชาวไทยมีความสามารถในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะด้านอาหารและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม อย่างไรก็ดีประเทศไทยไม่มีเทคโนโลยีทางอุตสาหกรรมหนักเป็นของตนเอง เช่น อุตสาหกรรมเหล็กกล้า รถยนต์ การต่อเรือ ฯลฯ แม้จะมีโรงงานจากบริษัทต่างชาติมาตั้งฐานการผลิตแต่ไม่มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี ดังนั้นโดยทั่วไปชาวไทยประเทศไทยจึงยังคงไม่ได้เป็นเจ้าของ

กิจการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหนักและได้ส่วนแบ่งเพียงค่าจ้างที่มีระดับต่ำมากเท่านั้น ยกเว้นด้านปิโตรเคมีและปิโตรเลียม ซึ่งมีคนไทยและรัฐเป็นเจ้าของกิจการ อุตสาหกรรมหนักที่สำคัญยังคงกระจุกตัวอยู่ในภาคเคมีและปิโตรเลียม ได้แก่ บริษัทสำรวจและผลิตน้ำมัน โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตปิโตรเคมี เป็นต้น

รูป 16 กราฟแสดงการเปรียบเทียบความถนัดของประชากรคิดเป็นร้อยละ โดยเปรียบเทียบระหว่าง ไทย เกาหลี ออสเตรเลีย และสิงคโปร์ โดยมีข้อสังเกตที่สำคัญคือ สัดส่วนของอาชีพของประชากรทั้งสามประเทศมีความใกล้เคียงกัน ยกเว้นประเทศไทยที่ประชากรมีมากทางเกษตรกรรม ในขณะที่ เกาหลี สิงคโปร์และ ออสเตรเลีย เน้นการค้าและบริการ

ในด้านจำนวนประชากร ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากร 65 ล้านคน ซึ่งนับว่ามีจำนวนมากและเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศที่ต้องการวางแผนแก้ไขโดยเร่งด่วน อัตราการเพิ่มประชากรอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในชนชั้นล่าง ซึ่งสร้างปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมตามมา รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะควบคุมจำนวนประชากรแต่ยังไม่ประสบผลอย่างจริงจัง ในด้านวัฒนธรรมประจำชาตินั้น ชาวไทยเป็นชนชาติที่มีจุดเด่นทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย มีไมตรีจิตต่อชาวต่างชาติ หากแต่ก็ชอบความสนุกสนาน และขาดความขยันขันแข็ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดินและอากาศอันร่มรื่น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเกิดจากการเปรียบเทียบกับชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยในสมัยหนึ่ง ดังเช่นในกรณีก่อสร้างทางรถไฟ ชาวตะวันตกซึ่งเข้ามาประเทศไทยตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 มักจะสังเกตเห็นว่า อุปสรรคในการก่อสร้างทางรถไฟก็คือการขาดแคลนแรงงานทั้งที่ไทยมีประชากรจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะชาวสยามไม่ชอบเป็นกรรมกรขุดดินสร้างถนนหนทาง ทางรถไฟ คลอง หรืองานหนักอื่น ๆ งานใช้แรงงานอย่างเดียวกับที่ชาวสยามเต็มใจทำคือการ

เพาะปลูกในแปลงนาของตนเอง ในการทำนี้ชาวสยามจะมีความกระตือรือร้นมาก หากผู้ว่าจ้างต้องการให้ชาวสยามทำงานที่
จ้างให้สำเร็จแล้วจำเป็นต้องระบุในสัญญาจ้างเป็น "อนุประโยคเกี่ยวกับเวลา" ของช่วงเวลาที่ไม่ถึง โชคดีที่มีชาวจีนอยู่
ทุกหนทุกแห่งที่พร้อมจะเติมช่องว่างนี้ ซึ่งทำให้งานสร้างทางรถไฟสำเร็จลงได้ เท่าที่นักสังเกตการณ์ได้ประสบ พบว่าชาว
สยามชอบทำงานหลากหลายชนิดในบ้านและงานราชการ แต่ไม่มีชาวสยามคนใดยอมเป็นกรรมกรทำงานหนักเลย กรรมกรบน
ท้องถนนเกือบทุกคนเป็นชาวจีน และแม้ว่าชาวไทยจะมีระดับรายได้ที่สูงกว่า แต่ภายหลังชาวจีนก็สามารถไล่ทันชาวไทย
และหลังจากที่ได้ลงหลักปักฐานในประเทศไทยแล้ว ชาวจีนเหล่านั้นก็ยังทำงานหนักเหมือนดังแต่ก่อน¹⁶³ ผู้สังเกต
การณ์ชาวไทยบางท่านก็ได้ให้ข้อสังเกตที่สอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น พระยาอนุมาณราชชนได้กล่าวว่า เมื่อเปรียบเทียบกับชาว
จีนแล้ว ชาวไทยเป็นคนเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงานหนักเกินความจำเป็นในขณะนั้น มีความพอใจกับโชคชะตาของตนเอง
และพอใจกับสถานภาพของการเป็นผู้พึ่งพา¹⁶⁴ ลักษณะนิสัยเช่นนี้ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยมีพัฒนาการที่ช้า
กว่าประเทศอื่นในระดับเดียวกันเมื่อสี่ทศวรรษก่อน เช่น สิงคโปร์ และสาธารณรัฐเกาหลี

การเมืองและเศรษฐกิจ การเมืองของไทยเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งที่จุดรั้งไม่ให้ประเทศก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
รัฐบาลของไทยได้ชื่อว่ามีปัญหาด้านความซื่อสัตย์สุจริตกับการคอร์รัปชัน ลักษณะการเมืองที่ประกอบด้วยพรรคการเมือง
จำนวนมากที่มุ่งประโยชน์ส่วนตนและขาดความรับผิดชอบต่อประชาชน และการทำรัฐประหารบ่อยครั้งทำให้การขับเคลื่อน
นโยบายระยะยาวเป็นไปได้ยาก รัฐบาลซึ่งเกิดจากการร่วมรัฐบาลของหลายพรรคเป็นรัฐบาลผสมจึงขาดเสถียรภาพอย่าง
หนัก จนกระทั่งในห้วงเกือบ 80 ปีที่ผ่านมา มีรัฐบาลที่สามารถอยู่ได้ครบวาระ 4 ปีเพียงชุดเดียวเท่านั้น ผลจากความ
ขัดแย้งของพรรคร่วมรัฐบาลทำให้รัฐบาลส่วนมากมีอายุไม่ยืนยาว และไม่อาจเชื่อมั่นได้ว่าจะได้รับเลือกให้กลับมาบริหารใน
สมัยต่อมา ดังนั้นรัฐบาลเกือบทุกยุคสมัยจึงมีนโยบายที่จำกัด และมุ่งมองประโยชน์ส่วนตนแต่เพียงสองถึงสามปีล่วงหน้า
เท่านั้น การที่พรรคการเมืองมีลักษณะเป็นพรรคเฉพาะกิจ ไม่มีความเป็นสถาบันอันต่อเนื่อง ทำให้ขาดวัฒนธรรมในการ
สร้างนโยบายการพัฒนาประเทศที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ตามสัญญาประชาคมที่ได้ให้ไว้ และมักไม่นำแผนของหน่วยงาน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้ประเทศขาดยุทธศาสตร์ระยะยาว นอกจากนี้โครงสร้าง
ของกองทัพที่เข้มแข็งทำให้มีการทำรัฐประหารอย่างต่อเนื่องตลอดประวัติศาสตร์กว่า 70 ปี ที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้บั่นทอน
ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ความขาดวิสัยทัศน์และความจริงจังของรัฐบาลผสมที่มาจากพรรคการเมืองที่มีประวัติ
คอร์รัปชัน ความไร้ระเบียบทางการเมืองของประชาชน การทำรัฐประหารเป็นระยะ ความกังขาต่อระบบยุติธรรม และธรร
มาภิบาลของรัฐ ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการเมือง การปฏิบัติของรัฐต่อประชาชนกลุ่มต่าง ๆ
ความไม่เท่าเทียมของการกระจายรายได้ ความยากจน และการพัฒนาประเทศ ล้วนส่งผลกระทบต่อการลงทุนของต่างชาติ
และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า และมีแนวโน้มว่าจะล้าหลังประเทศใน

¹⁶³ โยชิฮิระ คุนิโอะ, หน้า 150-151

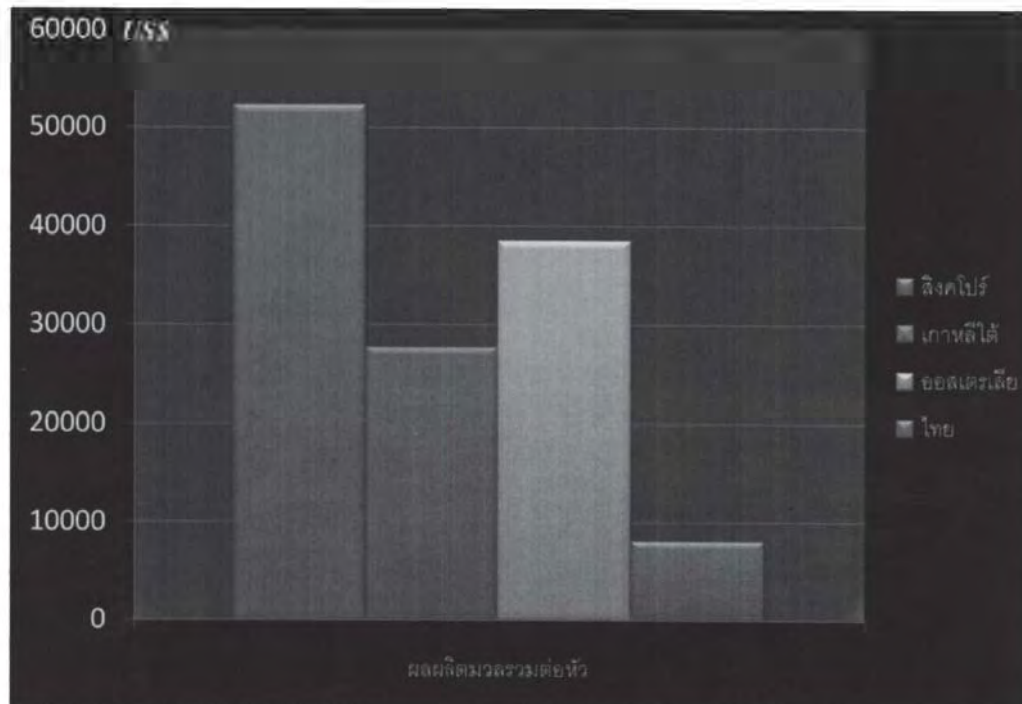
¹⁶⁴ โยชิฮิระ คุนิโอะ, หน้า 152

ภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง หากว่าประเทศไทยยังไม่สามารถทำให้ประชาธิปไตยเข้มแข็งและไม่ถอยหลังกลับไปอยู่ในวังวนของการกระทำรัฐประหารแล้ว ประเทศไทยก็ไม่อาจก้าวข้ามไปสู่การพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และออสเตรเลีย หากเปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว จะเห็นว่า ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย นั้นมีระบอบการปกครองที่ได้ก้าวพ้นการกระทำรัฐประหารไปแล้ว ในขณะที่ประเทศไทยยังมีความไม่แน่นอน นี่เองที่เป็นปัจจัยสำคัญที่คอยฉุดรั้งประเทศไทยไว้ไม่ให้เดินหน้าได้อย่างมั่นคง ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องกำหนดยุทธศาสตร์อย่างมุ่งมั่นในการสร้างความมั่นคงในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งก่อนที่จะประเทศเพื่อนบ้านจะพัฒนาไปข้างหน้าจนไม่สามารถจะตามได้ทัน

สำหรับประเทศไทยนั้นแม้ปัจจัยบางประการที่ได้เปรียบกว่าสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และออสเตรเลีย โดยปราศจากข้อจำกัดในลักษณะบีบบังคับ ทั้งจำนวนประชากร ความกว้างขวางของพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนมีชายฝั่งที่ยาว และมีที่ตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินสุวรรณภูมิ ไทยมีผลผลิตเหลือพอที่จะส่งออกต่างประเทศ หากแต่การใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างขาดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ทรัพยากรลดลงและยังมีผลกระทบต่อระบบนิเวศด้วย จริงๆ แล้วประเทศไทยน่าจะมีอิสระในการวางยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีและออสเตรเลีย แต่ประเทศไทยกลับอ่อนด้อยในการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเนื่องจากเอกลักษณ์โครงสร้างทางการเมืองของประเทศไทยทำให้เอื้อต่อการมีรัฐบาลผสมที่ขาดเสถียรภาพ ส่งผลให้การเมืองของประเทศไทยเน้นความอยู่รอดของรัฐบาลมากกว่าการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในระยะยาว ยิ่งไปกว่านั้นลักษณะอำนาจนิยมของกองทัพทำให้เอื้อต่อการกระทำรัฐประหาร สำนักทางการเมืองของประชาชนก็ยังไม่เข้มแข็งพอที่จะตรวจสอบถ่วงดุลระบบการเมืองและระบบกฎหมายที่ยังขาดความนิติธรรม (Rule of Law) สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ประเทศไทยขาดรัฐบาลที่มีวิสัยทัศน์และความต่อเนื่องในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและสมุทธานุภาพ ทั้งในการวางแผนระยะยาวและยั่งยืนในลักษณะที่สอดคล้องกัน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้านหนึ่งจะต้องสอดคล้องและไม่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาอีกด้านหนึ่ง ดังเช่นกรณีของการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการชายฝั่งตะวันออกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมประมงในทะเล เป็นต้น การขาดการวางแผนแบบรวมการและมองการณ์ไกลทำให้แม้ไทยจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่เกือหนุนมากกว่าสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี แต่ประเทศไทยกลับยังไม่สามารถใช้จุดเด่นเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยมีผลผลิตมวลรวม 535.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สูงเป็นลำดับที่ 25 แต่ผลผลิตมวลรวมต่อหัว เพียง 8,100 ดอลลาร์สหรัฐฯ นับเป็นลำดับที่ 120 ซึ่งห่างไกลจากสามประเทศที่ทำการศึกษาในครั้งนี้น่ามาก การลงทุนคิดเป็น 24.2% ของผลผลิตมวลรวม ผลผลิตเกษตรที่สำคัญคือ ข้าว กาแฟ ยา ข้าวโพด น้ำตาล มะพร้าว ถั่วเหลือง ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมได้แก่ ทองเที่ยว เสื้อผ้า ผลผลิตการแปรรูปการเกษตร เครื่องดื่ม บุหรี่ ซีเมนต์ เพชร อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วงจรรวม เฟอร์นิเจอร์ พลาสติก รถยนต์และชิ้นส่วน ทั้งสแตน ดีบุก สินค้าส่งออกมีมูลค่า 136.6 พันล้านดอลลาร์ฯ สูงเป็นลำดับที่ 27 ตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ฮ่องกง มาเลเซีย และออสเตรเลีย

เมื่อทำการเปรียบเทียบความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของไทยกับสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีและออสเตรเลียแล้ว พบว่าประเทศไทยแม้จะมีผลผลิตมวลรวมของชาติที่ค่อนข้างสูงแต่กลับมีผลผลิตมวลรวมต่อหัวต่ำกว่าทั้งสามประเทศค่อนข้างมากซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพการใช้แรงงานไทยที่ด้อยกว่าทั้งนี้เนื่องจากไทยเน้นสัดส่วนแรงงานไปทางด้านการ

เกษตรกรรมในขณะที่สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีเน้นแรงงานไปทางการค้าขายและบริการซึ่งสามารถสร้างรายได้สูงกว่า และเมื่อเปรียบเทียบความมั่นคงทางการเมืองยิ่งพบว่าสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีและออสเตรเลียมีระบบการเมืองที่เข้มแข็งมั่นคงปราศจากการทำรัฐประหารอย่างสิ้นเชิง ส่งผลให้รัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายการพัฒนาสมุททานุภาพได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประเทศไทยยังมีระบบการเมืองที่อ่อนแอและขาดเสถียรภาพจึงเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้รัฐบาลไทยส่วนใหญ่มุ่งแก้ปัญหาการเมืองภายในมากกว่ามุ่งสร้างความมั่งคั่งจากการค้าขายแลกเปลี่ยนกับภายนอก ลักษณะเฉพาะของไทยทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจจึงเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาสมุททานุภาพ

รูป 17 การเปรียบเทียบผลผลิตมวลรวมต่อหัว ประเทศไทยมีผลผลิตมวลรวมต่อหัวค่อนข้างต่ำมาก โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับ สาธารณรัฐเกาหลี สิงคโปร์ และ ออสเตรเลีย ทั้งที่ประเทศไทยมีผลผลิตมวลรวมสูงพอๆ กับออสเตรเลียและสิงคโปร์

6.11 โอกาส ภัยคุกคามและสิ่งท้าทาย

ปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ ซึ่งเกิดจากความก้าวหน้าทางการเดินทาง การเดินอากาศ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศสมัยใหม่ ได้แพร่กระจายไปทั่วโลก ทำให้ประเทศอันห่างไกลจากตะวันตก เช่น สิงคโปร์ สามารถเป็นศูนย์กลางการค้า การเงิน การสื่อสารและสารสนเทศของโลกได้มาแล้ว โอกาสเช่นเดียวกันนี้ โดยเฉพาะด้านการเงิน การสื่อสารและสารสนเทศ ก็สามารถทำให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยเช่นกัน ด้วยปัจจัยที่เอื้อทั้งด้านพื้นที่อันกว้างขวาง ตำแหน่งที่ตั้งกลางแผ่นดินสุวรรณภูมิ ความสงบภายในโดยทั่วไป มาตรการจิตของชาวไทย และค่าแรง

ที่ต่ำ ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การเงิน และการสื่อสาร ได้เช่นเดียวกับสิงคโปร์

วิกฤติทางด้านพลังงานและวิกฤติอาหารโลก ซึ่งปรากฏชัดในปีที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นถึงภัยคุกคามและโอกาสสำหรับประเทศไทยในเวลาเดียวกัน พลังงานธรรมชาติโดยเฉพาะน้ำมันจะมีน้อยลงและราคาแพงขึ้นอย่างแน่นอน ผู้เชี่ยวชาญบางรายได้ประมาณการว่าน้ำมันจะขาดแคลนในเวลาอีกเพียง 50 ปี หรือน้อยกว่านั้น ในขณะเดียวกันประชากรโลกที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้บางขณะเกิดวิกฤติอาหารไม่เพียงพอทำให้ราคาอาหารโดยเฉพาะข้าวพุ่งสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ปัญหานี้จะยิ่งรุนแรงขึ้นเมื่อประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นในขณะที่พื้นที่การผลิตลดลงจากการถูกทำลายหรือรุกราน สิ่งเหล่านี้เป็นความท้าทายที่ประเทศไทย ในฐานะที่เป็นผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การผลิตได้ทั้งพืชและสัตว์ที่ให้พลังงานและเป็นอาหาร จะต้องวางแผนให้เหมาะสมว่าจะวางยุทธศาสตร์อย่างไร ในการรองรับทั้งความต้องการของตนเองและความต้องการของโลก และตักตวงโอกาสนี้เมื่อวิกฤติพลังงานและอาหารกลับมาเยือนในไม่กี่ปีข้างหน้า

ความมั่งคั่งของประเทศพัฒนาแล้วทั่วโลก ทั้งใน อเมริกา ยุโรป และเอเชีย ประกอบกับปัจจัยภายในของไทย ทั้งสภาพอากาศที่ดี และสภาพแวดล้อมที่ยังสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติ ค่าครองชีพและค่าบริการที่มีราคาต่ำในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในที่หมายที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว การรักษาพยาบาล และเป็นที่พักผ่อนหรืออยู่อาศัยหลังการเกษียณอายุและในวัยชรา

พลังดึงดูดจากการลงทุนโดยตรง ประเทศไทยเป็นแหล่งที่เหมาะสมกับการผลิตของชาวต่างชาติ ดังจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 เมื่อการเมืองมีเสถียรภาพ รัฐบาลได้ใช้มาตรการต่างๆ เพื่อจูงใจชาวต่างชาติเพื่อให้มาลงทุนในการส่งออกโดยให้สามารถเป็นเจ้าของได้เต็มที่ และยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับอุปกรณ์เครื่องใช้ประเภททุนและสินค้าขั้นกลางที่นำมาใช้ในการผลิต ผลก็คือในช่วงครึ่งหลังของทศวรรษที่ 1980 บริษัทจากประเทศญี่ปุ่นได้เริ่มย้ายฐานการผลิตมาไทยเมื่อต้นทุนการผลิตในญี่ปุ่นสูงขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าเงินเยน ประเทศไทยนั้นเป็นที่น่าสนใจของญี่ปุ่นโดยเฉพาะผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า บริษัทแรกที่มาลงทุนได้แก่ มินิเบ และต่อมาก็มีบริษัทอื่นๆ ตามมา เช่น โตชิบา โซนี่ ซันโย มิตซูบิชิ ชาร์ป ไดกิน ฟุจิสี มูราตะ และ เอ็นอีซี นอกจากนี้ในทศวรรษที่ 1980 ประเทศไทยยังได้ดึงดูดการลงทุนจากประเทศอื่น โดยเฉพาะฮ่องกงและไต้หวัน บริษัทไต้หวันส่วนใหญ่ผลิตสินค้าที่ต้องใช้แรงงานมาก บริษัทเหล่านี้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยด้วยเหตุผลที่คล้ายญี่ปุ่น ในขณะที่บริษัทของฮ่องกงมาลงทุนในประเทศไทยเนื่องจากความไม่แน่นอนเกี่ยวกับอนาคตดินแดนฮ่องกง อย่างไรก็ตามการลงทุนเหล่านี้ใช้เทคโนโลยีที่ต่ำกว่าของชาวญี่ปุ่น สำหรับชาวตะวันตกนั้น ในทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา บริษัทน้ำมันของอเมริกา เช่น คาลเท็กซ์ และเอ็กซอน ได้ขยายกำลังการผลิตน้ำมันเนื่องจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ บริษัทรถยนต์ของญี่ปุ่นก็เริ่มใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ปัจจุบันได้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ภายในประเทศด้วยตลาดรถยนต์ที่มากถึง 500,000 คันต่อปี การเกื้อหนุนกันของอาเซียน ทำให้มิตซูบิชิสามารถส่งออกรถบรรทุกขนาดเล็ก โตโยต้า

ส่งออกเครื่องยนต์ไปให้บริษัทในเครือที่อยู่ในประเทศกลุ่มอาเซียน อิตาลีมีแผนที่จะใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเครื่องทำไฟฟ้ากระแสสลับ และเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสำหรับตลาดกลุ่มอาเซียน อุตสาหกรรมรถยนต์ของไทยยังได้รับแรงสนับสนุนเพิ่มขึ้นในปี 1996 จากการตัดสินใจของบริษัทผลิตรถยนต์ของอเมริกา คือ เจนเนอรัล มอเตอร์ ที่จะใช้ไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนี้ โดยบริษัทมีแผนที่จะผลิตถึง 100,000 คันต่อปี เพื่อการส่งออกเป็นส่วนใหญ่ และกระตุ้นให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์อเมริกามาลงทุนในประเทศไทย อันจะช่วยให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคนี้ หรือแม้แต่ในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ ปัจจุบันก็มีบริษัทญี่ปุ่นและบริษัทต่างชาติอื่นเข้ามามีบทบาทในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า เช่น เจริญเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดสำหรับผลิตภัณฑ์โพลีเอสเตอร์ ซึ่งได้แก่ เส้นใย เส้นด้าย และเศษชิ้นส่วน เป็นต้น¹⁶⁵ ปัจจุบันหากไม่นับความไม่สงบทางการเมืองซึ่งน่าจะเป็นปรากฏการณ์ระยะสั้น ความน่าสนใจของประเทศไทยในฐานะฐานการผลิตเพื่อการส่งออกของบริษัทต่างชาติ ก็ยังมีอยู่สูง เนื่องจากปัจจัย การเมืองที่สงบ ชาวไทยที่มีไมตรีจิต พื้นที่อันกว้างใหญ่ และค่าจ้างแรงงานที่ยังต่ำมาก

การดัดแปลงลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยมีความท้าทายประการสำคัญที่รอการจัดการที่ดี นั่นคือความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งต่อประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน นั่นคือโครงการขุดคลองกระ ซึ่งจะช่วยย่นระยะทางการขนส่งทางเรือระหว่างมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนใต้ได้ นอกจากนี้คลองกระยังมีจุดเด่นเหนือกว่าช่องแคบสิงคโปร์ที่สามารถขยายขนาดได้ง่ายเนื่องจากอยู่ในประเทศไทยทั้งหมด แนวโน้มของเรือสินค้าที่มีขนาดใหญ่และกินน้ำลึกมากขึ้นอาจทำให้วันหนึ่งข้างหน้าเรือสมัยใหม่จะไม่สามารถผ่านช่องแคบสิงคโปร์ได้อีกต่อไป นอกจากว่าจะต้องมีการขยายช่องแคบซึ่งคงไม่ใช่เรื่องง่ายนักเนื่องจากสิงคโปร์และอินโดนีเซียต้องเห็นพ้องต้องกันและแบ่งผลประโยชน์ร่วมกัน คลองกระของไทยหากได้สร้างขึ้นเมื่อใดอย่างน้อยที่สุดก็ควรจะสามารถทำให้ไทยสร้างเศรษฐกิจบนพื้นฐานเมืองท่าเสรีได้เช่นเดียวกับที่สิงคโปร์ได้ทำมา และเมื่อขนาดของเรือสินค้าใหญ่มากขึ้นคลองกระอาจต้องทำหน้าที่แทนช่องแคบสิงคโปร์เกือบจะทั้งหมดก็เป็นได้

โครงสร้างพื้นฐานและความเชื่อมโยงกัน ดังกล่าวมาแล้วว่า ในด้านการผลิตนั้น ประเทศไทยนั้นเหมาะที่จะเป็นฐานการผลิต ทั้งภาคการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม และภาคบริการ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังขาดโครงสร้างพื้นฐานอีกเป็นจำนวนมากที่จุดรั้งให้ไม่สามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนการวางแผนว่าควรจะผลิตอะไร โดยใช้พื้นที่ใด โดยคำนึงถึงทั้งความเหมาะสมของพื้นที่ ตลอดจนการควบคุมผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาด้านอื่น ที่เห็นได้ชัดเจนได้แก่ การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมชายฝั่งภาคตะวันออกซึ่งประสบความสำเร็จในแง่ของสินค้าอุตสาหกรรม แต่กลับสร้างปัญหาสังคมให้แก่ชุมชนรอบด้านและทำลายสิ่งแวดล้อมในทะเลจากสารพิษที่ปล่อยออกมาทั้งในน้ำและในอากาศ เป็นต้น

¹⁶⁵ โยเซ็ชระ คุนิโอะ, หน้า 56-57

ด้านการขนส่งและลอจิสติกส์ ระบบการขนส่งทางบกยังขาดเส้นทางรถไฟและรถยนต์ที่สะดวกและกว้างขวาง โดยเฉพาะในภาคใต้ ทำให้การขนส่งทั้งผู้โดยสารและสินค้าไม่สะดวก ระบบการขนส่งทางรถไฟซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่ำยังไม่กระจายอย่างทั่วถึงทั้งประเทศตลอดจนยังใช้เทคโนโลยีซึ่งล้าสมัย ทางรถไฟมิได้ออกแบบสนับสนุนให้กระจายตัวไปยังแหล่งผลิตอย่างทั่วถึง ทำให้การขนส่งผลผลิตทั้งจากแหล่งผลิตมาท่าเรือสำหรับสินค้าขาออกและจากท่าเรือไปยังผู้บริโภคสำหรับสินค้าขาเข้ามีค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่ควรจะเป็น ระบบการขนส่งทางน้ำซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดในแม่น้ำสายสำคัญไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่เนื่องจากการพัฒนาเขื่อน สะพาน และสิ่งกีดขวางทางน้ำที่ไม่สัมพันธ์กัน ระบบการขนส่งทางทะเลยังขาดการวางแผนที่ดี ดังจะเห็นได้จากการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารชายฝั่งยังไม่ได้มีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ การขนส่งสินค้าของไทยยังคงใช้ท่าเรือคลองเตยแทนที่จะเลือกจุดกระจายสินค้าตามชายฝั่งซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง เรือสินค้าสามารถเข้าออกได้โดยสะดวก สามารถเชื่อมต่อการขนส่งได้ด้วยระบบรางรถไฟและรถบรรทุกได้โดยสะดวกจากแหล่งผลิตทั่วประเทศไปจนถึงผู้บริโภค และไม่สร้างความแออัดในการจราจร กองเรือพาณิชย์นาวีของประเทศยังไม่สามารถดำเนินการได้ทำให้ในปัจจุบันมีความสามารถในการขนส่งสินค้านำเข้าและส่งออกได้เพียง 10% ของมูลค่าการขนส่งนับแสนล้านบาทต่อปีเท่านั้น ตลอดจนถึงตั้งของท่าเรือพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่สำคัญอยู่ในฝั่งอ่าวไทย ทำให้การขนส่งสินค้าไปตะวันตกต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบหากมีการพัฒนาท่าเรือในฝั่งอันดามัน

ด้านการค้าและบริการ โดยเฉพาะในด้านการเงินการธนาคาร และการสื่อสารสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ไทยยังไม่มี ความพยายามเท่าที่ควรในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เท่าเทียมกับศูนย์ธุรกิจและการเงินอื่นๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายได้แก่การพัฒนาระบบการสื่อสารและสารสนเทศ ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับการเป็น "ฮับ" ซึ่งพร้อมมูลด้วยโครงสร้างพื้นฐานชั้นหนึ่ง" เช่นที่สิงคโปร์ได้กระทำ ทั้งนี้เพราะไทยยังประสบปัญหาเนื่องจากความเร็วในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศที่ยังมีความล่าช้าเนื่องจากโครงสร้างเกตเวย์ของประเทศที่เป็นคอขวด ระบบการสื่อสารโทรคมนาคมและสารสนเทศของประเทศยังไม่เป็นระบบ 3G ในขณะที่ประเทศอื่นกำลังก้าวเข้าสู่ยุค 4G เนื่องจากความล่าช้าในการพิจารณาอนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สิ่งเหล่านี้ทำให้ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจและการค้าทั้งระบบมีต้นทุนที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น และขาดความคล่องตัวอันเป็นอุปสรรคสำคัญหากไทยมุ่งหวังจะเป็นศูนย์กลางทางการเงินการธนาคาร การสื่อสารและสารสนเทศในภูมิภาค ซึ่งเป็นการเสียโอกาสที่น่าเสียดายเมื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบหลายด้านของไทยนั้นเหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางกล่าวเหล่านี้ยิ่งกว่าประเทศใดในภูมิภาคดังได้กล่าวมาแล้ว

ด้านการตลาด เรามักจะได้ยินได้ฟังข่าวผลผลิตที่อุดมสมบูรณ์ของเกษตรกรที่ต้องนำเสียหรือนำมาเททิ้งในการประท้วง เนื่องจากไม่สามารถหาตลาดได้ ประเทศไทยมีความสามารถในการผลิตสูงแต่ทางด้านการตลาดกลับไม่พัฒนาเท่าที่ควร แม้กระทั่งสินค้าที่ประเทศไทยสามารถผลิตได้เป็นจำนวนมากและควรจะเป็นผู้กำหนดราคาเช่น ข้าว ยางพารา ตับูก ฯลฯ ไทยกลับไม่สามารถควบคุมราคาได้จนกระทั่งเร็วๆ นี้ สิ่งบอกเหตุเหล่านี้ต่างชี้ว่าประเทศไทยยังต้องพัฒนาด้านการตลาดอีกมาก ไทยยังคงพึ่งพาการค้าในสหรัฐอเมริกา และยุโรปเป็นส่วนมาก และภาครัฐยังไม่สนับสนุนให้บุกเบิกตลาด

ใหม่อย่างจริงจัง ซึ่งเมื่อเทียบกับสิงคโปร์และจีนซึ่งได้ก้าวเข้าไปทำธุรกิจในตลาดใหม่ เช่น แอฟริกาแล้ว ประเทศไทยยังไม่ตื่นตัวอยู่อีกมาก

ด้านการรักษาความปลอดภัย ประเทศไทยได้เสริมสร้างกองทัพอย่างเพียงพอสำหรับภาวะความมั่นคงในภูมิภาคที่สงบ อย่างไรก็ตาม ภัยที่ขีดความสามารถบางประการก็ยังขาดหายไป เช่น การลาดตระเวนระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาโจรสลัดและคุ้มครองเรือประมงและเรือพาณิชย์ในน่านน้ำสากล หรือขีดความสามารถในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเลอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยวทะเล อันเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการบริการที่ยั่งยืน

ความท้าทายของการพัฒนาที่ยั่งยืน บทเรียนที่ได้จากการศึกษาประเทศเป้าหมายทั้ง 3 ประเทศนั้น ทำให้เห็นได้ว่า แม้ว่าประเทศเหล่านี้จะประสบผลสำเร็จทางด้านการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ หากแต่ได้ส่งผลกระทบทั้งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับสูง ทางด้านสังคมนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมหนัก ได้ทำลายพื้นฐานสังคมเกษตรกรรมของประเทศ โดยเฉพาะประเทศสาธารณรัฐเกาหลีและสิงคโปร์ ประเทศเหล่านี้แต่เดิมนั้นไม่สามารถผลิตอาหารและสิ่งจำเป็นในการยังชีพอย่างเพียงพอ ภายหลังการพัฒนาอุตสาหกรรม ประเทศเหล่านี้ยังต้องพึ่งพาอาหารจากภายนอกเกือบทั้งหมด หากเกิดวิกฤติอาหารโลกเมื่อใดก็จะทราบว่าประเทศเหล่านี้ยังจะสามารถนำสินค้าอุตสาหกรรมและความสามารถในการขนส่งมาทดแทนความสามารถในการผลิตอาหารได้อย่างยั่งยืนหรือไม่ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าแม้ทั้งสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีจะมีรายได้จำนวนมากจากอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูง แต่ทั้งสองประเทศก็ยังคงรักษาภาคการเกษตรและประมงไว้ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงทางอาหารโดยเฉพาะในยามคับขัน

นอกจากนี้ผลกระทบทางด้านสังคมต่อมาที่ไม่ปรากฏในตัวเลขเศรษฐกิจและไม่อาจประมาณค่าเป็นเงินได้ ก็คือความผาสุกของประชาชน สังคมเมืองและอุตสาหกรรมได้สร้างวัฒนธรรมการแก่งแย่งแข่งขัน ทั้งในการศึกษาและการทำงาน ทำให้อัตราการฆ่าตัวตายของประเทศสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น อยู่ในระดับสูง สิ่งเหล่านี้คือผลกระทบที่จะตามมาและนั่นคือสิ่งที่ประเทศไทยต้องการหรือไม่ และประการสุดท้ายได้แก่ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ทั้งสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง จากอากาศเป็นพิษ ฝนเหวี่ยง และสารพิษที่ปนเปื้อนน้ำดื่ม น้ำใช้ ระดับน้ำใต้ดิน ในแม่น้ำลำคลอง และในทะเล เหล่านี้คือค่าใช้จ่ายที่หลีกเลี่ยงได้ยากในสังคมอุตสาหกรรม แม้หลายฝ่ายจะมีความพยายามที่จะเยียวยาสถานการณ์เหล่านี้ด้วยการออกกฎหมายเพื่อควบคุม แต่การที่จะลดหรือเลิกโรงงานและการใช้สารพิษเป็นเรื่องที่เป็นไปแทบไม่ได้ จึงเป็นเรื่องขัดแย้งกันที่เมื่อเข้าสู่ความเจริญแล้ว แม้จะทราบว่ามีความเสี่ยงอย่างร้ายแรง แต่สังคมก็ติดกับดักความเจริญนี้และไม่สามารถย้อนกลับได้

เมื่อเห็นกับดักแห่งความเจริญเหล่านี้แล้ว ก่อนที่จะเลือกวางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศไปในทิศทางใด ประเทศไทยจำเป็นต้องมีปรัชญาหรือยุทธศาสตร์ระยะยาว เป็นผลประโยชน์ของชาติอย่างแท้จริง ที่จะวางปรัชญาในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไทยจะต้องตัดสินใจว่าว่าสังคมไทยต้องการเห็นประเทศไทยในสถานะสุดท้ายเป็นสังคมเกษตรกรรม สังคมอุตสาหกรรมเบา สังคมอุตสาหกรรมหนัก สังคมการบริการ หรือสังคมผสมระหว่างสิ่งที่กล่าวมาและเป็นสัดส่วน

อย่างไร จากนั้นจึงจะสามารถเลือกได้ว่า จะวางยุทธศาสตร์ระยะสั้นและระยะปานกลางเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมอะไรบ้างต่อไป

6.12 แนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาและบทบาทของยุทธศาสตร์ทะเลของไทย

จากความเข้มแข็งและอ่อนแอ ตลอดจนโอกาส สิ่งท้าทาย และภัยคุกคาม ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้เห็นแนวทางในการวางยุทธศาสตร์ ทางเลือกของประเทศไทย ตลอดจนยุทธศาสตร์ทะเลที่สนับสนุน ดังต่อไปนี้

เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประเทศไทยมีปัญหาลำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งมีความเกี่ยวพันกันอย่างแนบแน่น โครงสร้างทางการเมืองของประเทศไทยทำให้เอื้อต่อการมีรัฐบาลผสมที่ขาดเสถียรภาพ ลักษณะอำนาจนิยมของกองทัพทำให้เอื้อต่อการทำรัฐประหาร สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ประเทศไทยขาดวิสัยทัศน์และความต่อเนื่องในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและสมุททานุภาพ ทั้งในการวางแผนในระยะยาว และการวางแผนที่สอดคล้องกัน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้านหนึ่ง จะต้องสอดคล้องและไม่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอีกด้านหนึ่ง ดังเช่นกรณีของการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมชายฝั่งตะวันออกที่ส่งผลกระทบต่อการอุตสาหกรรมประมงในทะเล เป็นต้น การขาดการวางแผนแบบรวมการและมองการณ์ไกล ทำให้แม้ไทยจะมีจุดเข้มแข็งอยู่มากโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่ประสบความสำเร็จแล้ว เช่น สิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี แต่ประเทศไทยกลับยังไม่สามารถใช้จุดเด่นเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเต็มที่ต่อทุกชนชั้น ผลก็คือความล่าช้าในการพัฒนาประเทศและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งส่งผลการกระจายรายได้ให้ทั่วถึงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของชนชั้น และยกระดับความเป็นอยู่ของชนชั้นล่างขึ้นมาเป็นชนชั้นกลางให้มากที่สุด ปัญหานี้จัดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สุด ความละเอียดขาดการใส่ใจจากรัฐบาลต่อปัญหานี้มาอย่างยาวนานกำลังสร้างความแตกแยกในชาติอย่างรุนแรง และอาจขยายตัวเป็นความรุนแรงทั่วประเทศได้หากมีปัจจัยกระตุ้นอื่นที่เหมาะสม

เน้นจุดแข็ง ด้วยจุดเข้มแข็งที่มีอยู่มากและปราศจากข้อจำกัดในลักษณะบีบบังคับ ทั้งด้านขนาดของพื้นที่ทรัพยากร และภัยคุกคาม ดังเช่นที่ สิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีประสบ ทำให้ประเทศไทยมีอิสระในด้านการวางยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาอย่างกว้างขวาง และสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ภาคการเกษตร ภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม หรือภาคบริการ ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยสามารถเลือกเน้น การผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าเกษตร การผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเบา การผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหนัก หรือการให้บริการ หรือในลักษณะผสมผสานกัน สำหรับสินค้าเกษตรนั้นประเทศไทยมีศักยภาพสูงเป็นอันดับต้นของโลก ไม่ว่าจะเป็น ข้าว ยางพารา หรือพืชอาหารและพลังงานอื่น ๆ ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์บกและสัตว์น้ำ ประกอบกับมรดกการทำอาหารที่โดดเด่น ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสที่จะสามารถจะดำเนินยุทธศาสตร์การเป็นครัวของโลกได้อย่างดี การผลิตเพื่อการส่งออกอุตสาหกรรมเบา เช่น อาหาร เครื่องใช้และสินค้าประจำวัน เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันเจ้าของกิจการไทยได้ดำเนินการอยู่แล้ว ประกอบกับประเทศไทยมีที่ตั้งเหมาะกับการเป็นศูนย์กระจายสินค้าในภูมิภาคเป็นอย่างดี และสินค้า

อุตสาหกรรมเบาของไทยก็ได้รับความนิยมในประเทศรอบบ้านตลอดจนในตลาดร้านค้าปลีกข้าวของเครื่องใช้เอเชียในต่างประเทศ และเนื่องจากประเทศไทยมีชายฝั่งที่เหมาะสมกับการคมนาคมทางทะเลจึงสามารถขนส่งสินค้าเหล่านี้ไปขายยังต่างประเทศได้ปีละเป็นจำนวนมาก สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมหนักนั้น ประเทศไทยมีพื้นที่และแรงงานที่เหมาะสมแก่การตั้งโรงงาน หากแต่มีจุดอ่อนในด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ จะเห็นได้ว่าไม่ได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักอย่างจริงจัง และทำให้จนถึงปัจจุบันประเทศไทยไม่สามารถผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหนักได้เอง นอกจากรับจ้างประกอบชิ้นส่วนและผลิตเท่านั้น แต่ศักยภาพด้านนี้ก็ยังมีความเป็นไปได้จากปัจจัยเข้มแข็งด้านแรงงานและพื้นที่ ประเทศไทยสามารถจะเลือกโมเดลการผลิตได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้การผลิตเพื่อการส่งออกโมเดลบริษัทข้ามชาติและการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งในกรณีนี้สามารถใช้โมเดลของสิงคโปร์เป็นแนวทาง และสร้างอำนาจต่อรองด้านค่าจ้างแรงงานและการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศไทย ซึ่งจะ使得แรงงานได้รับผลประโยชน์ที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือจะใช้โมเดลการผลิตด้วยตนเองโดยใช้เงินลงทุนจากเงินออมภายในประเทศหรือจากต่างประเทศเช่นกรณีสาธารณรัฐเกาหลี แนวทางนี้ประเทศจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามแนวทางนี้ต้องมีการนำเข้าเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการจากต่างประเทศ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการซื้อหรือแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศเช่นเดียวกับสาธารณรัฐเกาหลี ปัญหาหลักของแนวทางนี้คือการแข่งขันกับผู้ผลิตที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว และการสร้างตลาดเพื่อระบายสินค้าเอง ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ทำให้แนวทางแรกนั้นเป็นไปได้มากกว่า สำหรับอุตสาหกรรมบริการ เช่น การเงินการธนาคาร การสื่อสารและสารสนเทศ และการท่องเที่ยว นั้น เทคโนโลยีปัจจุบันทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นโอกาสสำคัญที่เป็นไปได้ และชาวไทยมีลักษณะนิสัยที่นุ่มนวลมีไมตรีจิต แรงงานไทยจึงเหมาะสมกับอุตสาหกรรมนี้เป็นอย่างยิ่ง แม้จะไม่ใช่ศูนย์กลางการเดินทางเร็วเช่นสิงคโปร์ แต่ประเทศไทยสามารถเป็นศูนย์กลางการเดินทางทางบกในภูมิภาค จึงมีความเหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการเงิน การสื่อสารและสารสนเทศของภูมิภาคได้ไม่น้อยกว่าสิงคโปร์

สายการบินเร็ว ไม่ว่าจะเป็นแนวทางการผลิตใด ไทยก็จะต้องการยุทธศาสตร์ในการขนส่งทางทะเลมาสนับสนุนเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ ประเทศไทยยังมีศักยภาพในการพัฒนาสายการบินเร็วเพื่อแย่งส่วนแบ่งจากสายการบินเร็วต่างประเทศอีกมาก ในปัจจุบันรายได้จากการขนส่งทางทะเลมีมูลค่ากว่าแสนล้านบาท และสายการบินเร็วไทยได้รับส่วนแบ่งเพียง 10% เท่านั้น รูปแบบการส่งเสริมสายการบินเร็วเอกชนเช่นที่เกาหลีกระทำ หรือการจัดตั้งสายการบินเร็วแห่งชาติดังเช่นสิงคโปร์ ต่างก็เป็นแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ แต่ก็ต้องมียุทธศาสตร์ที่แยบยลในการแข่งขันกับสายการบินยักษ์ใหญ่ของโลก โดยควรสร้างลักษณะที่แตกต่างจากสายการบินเร็วยักษ์ใหญ่เหล่านี้ และเน้นในสิ่งที่สายการบินเร็วยักษ์ใหญ่ไม่สามารถจะทำได้

อย่างไรก็ดีเนื่องจากการพัฒนาสายการบินเร็วนั้น ต้องการการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต่อเรือและอุตสาหกรรมเหล็กกล้าในประเทศเพื่อให้ต้นทุนการต่อเรือถูกลงดังเช่นกรณีของสาธารณรัฐเกาหลี นอกจากนี้ยังต้องการเงินทุนที่สูงและมีระยะเวลาคืนทุนนาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารัฐจะต้องให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมเดินด้วยมาตรการและเงินอุดหนุนต่าง ๆ จำนวนมาก ยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษาเบื้องต้นจะเห็นว่า ทั้งกิจการเดินเรือและต่อเรือมีความสัมพันธ์

กันอย่างแนบแน่น และต้องอาศัยข้อมูลความต้องการระวางบรรทุกของผลผลิตต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตชนิดต่างๆ ต้องการเรือในการขนส่งในแบบต่างๆ กัน เช่น ผลผลิตการเกษตรประเภทธัญพืชต้องการเรือเทกอง ในขณะที่ผลไม้ต้องการเรือคอนเทนเนอร์ปรับอากาศหุ้ม น้ำมันต้องการเรือแท็งก์เกอร์ ในขณะที่ของเหลวชนิดต่าง ๆ เช่น สารเคมีและก๊าซเหลว ต้องการเรือซึ่งทนการกัดกร่อนและสามารถทำความเย็นได้ที่ระดับต่าง ๆ กัน ในขณะที่รถยนต์ต้องการเรือโรลออนโรลออฟ เป็นต้น นอกจากนี้ปริมาณผลผลิตที่แปรเปลี่ยนไปตามฤดูกาลจะส่งผลกระทบต่อปริมาณเรือที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลา ทำให้เพิ่มความซับซ้อนในการจัดการเรือเปล่าในชั่วโมงที่ไม่มีผลผลิตสำหรับขนส่ง ประเด็นคำถามถึงความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจระหว่างการต่อเรือภายในประเทศเมื่อเทียบกับการนำเข้าเรือจากผู้ผลิตระดับโลก ฯลฯ ประเด็นการขนส่งด้วยกองเรือของตนเองซึ่งเสี่ยงต่อการวิ่งเรือเปล่าหากกลับเมื่อเทียบกับการว่าจ้างเรือต่างชาติในราคาสูง คำถามเหล่านี้ต้องการข้อมูลเชิงลึกซึ่งต้องมีการศึกษาโดยละเอียดต่อไป โดยจะต้องหายุทธศาสตร์ที่แยบยลมีฉันทันแล้ว จะเป็นเหมือนกับการเอาร้านโซ่ช่วยไปแข่งขันกับห้างสรรพสินค้าโลตัส ซึ่งไม่มีโอกาสที่จะแข่งได้ในด้านราคา แต่จะสู้ได้ก็คือการบริการที่แตกต่างเป็นสำคัญ

บทที่ 7 สรุปผลการวิจัยและยุทธศาสตร์เสนอแนะ

นาวาเอก ศุภณัฏฐ์ โสมเกียรติ

นาวาโท จเร โฉมฉาย

7.1 ทัวไป

จากการศึกษายุทธศาสตร์ทะเลของประเทศเป้าหมาย ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อดี ข้อด้อย ต่างๆ แล้ว จะเห็นแนวทางว่า ประเทศเหล่านี้ได้ใช้จุดแข็งและป้องกันจุดอ่อนอย่างไร ในการดำเนินยุทธศาสตร์ของตนจนประสบผลสำเร็จ ในบทนี้จะได้นำบทเรียนที่ได้รับเหล่านั้น มาวิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบกับข้อมูลเบื้องต้นของประเทศไทย เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศไทยในอนาคต

7.2 สรุปบทเรียนทางยุทธศาสตร์ที่ได้รับ

7.2.1 ยุทธศาสตร์ทะเลจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของชาติเสมอ ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์ทะเลนั้นไม่สามารถดำเนินการเป็นเอกเทศ โดยไม่พิจารณาทิศทางและภาพรวมของชาติ ตลอดจนผลกระทบของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านหนึ่งต่อการพัฒนาอีกด้านหนึ่งได้ ความสำเร็จในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติในประเทศไทย ทั้ง 3 โดยเฉพาะสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี นั้นเป็นตัวอย่างที่ดีของการวางยุทธศาสตร์ในลักษณะที่เกื้อกูลกันและลดความขัดแย้งกัน ด้วยการกำหนดจากบนลงล่าง (Top down) โดยได้วางให้ยุทธศาสตร์ทะเลทำหน้าที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่ต้น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เส้นทางการพัฒนาสั้นและประสบผลสำเร็จ

7.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาสมุทรภาพในยุคปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็นปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก สำหรับปัจจัยภายในทั้งสามประการนั้น สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญจากน้อยไปมากดังนี้คือ คือ ลักษณะทางกายภาพ คุณลักษณะประชาชน และคุณลักษณะของรัฐบาลและการเมือง ในจำนวนนี้ ลักษณะทางกายภาพแม้จะสร้างความได้เปรียบเบื้องต้นได้สูงที่สุด และมีผลอย่างมากในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศ แต่ไม่จำเป็นต้องมีลักษณะทางกายภาพที่ดีมาก มีจุดเด่นเพียงหนึ่งหรือสองข้อก็เพียงพอที่จะนำไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือรัฐบาล จากกรณีศึกษาจะเห็นได้ว่า หากรัฐบาลมีวิสัยทัศน์และความตั้งใจจริงแล้ว จะสามารถกำหนดทิศทาง รวมอำนาจการบริหารปัจจัยการผลิตทั้งหมด ทั้ง ที่ดิน แรงงาน และเงินทุน ไปในทิศทางเดียวที่เข้มข้นและเป็นประโยชน์ในการสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว สำหรับปัจจัยพลเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่มีผลอย่างสูงในการสร้างชาติดังกล่าวเช่นกัน เพราะมีผลต่อการสร้างบรรยากาศที่มีความสงบเรียบร้อยของประเทศซึ่งจะเอื้อต่อการลงทุนจากต่างชาติ แรงงานที่ขยันขันแข็งและมีค่าแรงต่ำมีส่วนสำคัญมากในการสร้างอุตสาหกรรมในระยะแรก แต่ในระยะยาว

จะต้องมีการพัฒนาฝีมือแรงงาน ตลอดจนยกระดับค่าจ้างและความเป็นอยู่ของทั้งแรงงานอุตสาหกรรม และชดเชยผลกระทบความเสียหายเปรียบนี้ให้แก่ชนบทซึ่งต้องสูญเสียแรงงานให้แก่สังคมเมือง

7.2.3 ประเทศต่าง ๆ มีปัญหาจากปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในที่มีลักษณะเฉพาะตน การแก้ไขปัญหาของชาติ และการดำเนินยุทธศาสตร์ของประเทศ จึงต้องสอดคล้องและตอบสนองต่อแรงบีบบังคับเหล่านี้ การแก้ไขปัญหาจะต้องแสวงหาประโยชน์จากปัจจัยที่เข้มแข็งที่จะสร้างมูลค่าให้แก่ชาติมากที่สุดในการพัฒนา ก่อนแล้วจึงพัฒนาปัจจัยอื่นเมื่อพร้อม ปัจจัยเข้มแข็งนั้นแม้จะมีน้อย แต่หากนำจุดแข็งนั้นมาพัฒนาอย่างเหมาะสม ตลอดจนหาวิธีกำจัดหรือจำกัดผลกระทบของปัจจัยที่เป็นจุดด้อยเพื่อให้พร้อมที่จะแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางเศรษฐกิจของโลก ก็ให้ยุทธศาสตร์ที่ดีที่สามารถพลิกผันประเทศที่ประสบวิกฤติ ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว เช่น กรณีที่สิงคโปร์ใช้จุดเด่นทางภูมิศาสตร์ หรือสาธารณรัฐเกาหลีใช้จุดเด่นทางแรงงานและความขยันขันแข็งของประชาชน ตลอดจนลดข้อจำกัดทางการขนส่งทางทะเล ทำให้ทั้งสองประเทศประสบผลสำเร็จอย่างรวดเร็ว

7.2.4 การวางยุทธศาสตร์ของประเทศ จึงต้องมีปรัชญา หรือผลประโยชน์ของชาติเป็นตัวนำ มิเช่นนั้นจะเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้านเศรษฐกิจ แต่สร้างปัญหาระยะยาว เช่น ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม การมุ่งแต่วางยุทธศาสตร์ว่าจะทำอะไร โดยไม่มองไปข้างหน้าว่าทำไปเพื่ออะไรและจะเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมอย่างไร จะนำไปสู่กับดักแห่ง “ความเจริญ” จนไม่อาจแก้ไขได้ ความเจริญด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า แต่ทำลายสังคมกลีกรวมของสาธารณรัฐเกาหลี ภาพตึกงามสูงตระหง่านท่ามกลางศูนย์การค้าของกรุงโซล แวดล้อมไปด้วยขุนเขา การจราจรที่ติดขัด และหมอกไอพิษจากควันรถและโรงงานอุตสาหกรรม คือสิ่งที่ต้องการหรือไม่ และหากไม่เป็นสิ่งที่ต้องการแล้ว การจะย้อนกลับไปเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก หรือเป็นไปได้

7.2.5 การพัฒนาเศรษฐกิจ จะต้องควบคู่กับการพัฒนาทางสังคมเสมอ สาเหตุที่สิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จโดยได้รับความร่วมมือจากประชาชนและไม่มี การต่อต้านอย่างรุนแรง เนื่องจากรัฐบาลได้นำความเจริญทางเศรษฐกิจกลับมาปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างเห็นผล โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสเช่น ชนบทที่ต้องสูญเสียแรงงานให้แก่สังคมเมือง ตลอดจนได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อซึ่งเกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

บทเรียนที่ได้รับจากกรณีศึกษาเหล่านี้ เมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับลักษณะปัจจัยภายในของไทย น่าจะนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดทำยุทธศาสตร์ทะเลและยุทธศาสตร์ชาติในอนาคตได้ดังนี้

7.3.1 ประเทศไทยควรจัดให้มีหน่วยงานหรือกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ทะเลที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การทุ่มเททรัพยากรในการพัฒนาประเทศซึ่งมีจำกัดไปในทิศทางที่ให้ผลมากที่สุด การพัฒนายุทธศาสตร์ทะเลโดยไม่คำนึงถึงแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันและต้องสูญเสีย

ทรัพยากรไปโดยเปล่าประโยชน์ นอกจากนี้การวางยุทธศาสตร์ควรเป็นแผนระยะยาวและมีปรัชญาการพัฒนาประเทศเป็นแนวทาง เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแก้ไขได้ยากได้ภายหลัง

7.3.2 ไทยมีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจสูงทั้งสามภาค คือใน ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เช่น ข้าว ยางพารา ผลไม้ สิ่งทอ ปิโตรเคมี การท่องเที่ยวและบริการต่อเนื่อง ฯลฯ อย่างไรก็ตามประเทศไทยควรทบทวนว่าจะจัดนำหน้าการพัฒนาทั้งสามภาคนี้อย่างไร จึงจะสามารถสร้างการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนได้ โดยสอดคล้องกับปัจจัยเข้มแข็งทางภูมิศาสตร์และคุณลักษณะของประชาชน ซึ่งมีข้อดีอยู่เป็นจำนวนมาก และจำเป็นต้องมีการวางแผนการผลิตสินค้าและพัฒนาตลาดให้สมดุลกัน การวางแผนที่ดีจะทำให้สามารถป้องกันภาวะผลผลิตล้นตลาดหรือราคาตกต่ำ และในขณะเดียวกันจะได้ประโยชน์จากการควบคุมราคา ดังเช่นกรณียางพารา เป็นต้น

7.3.3 ประเทศไทยต้องทบทวนและสร้างความเชื่อมโยงในการผลิต การขนส่ง การบริการต่อเนื่อง การตลาด และการรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการขนส่ง ซึ่งยังขาดความเชื่อมโยงตั้งแต่การขนส่งจากแหล่งผลิต ผ่านเครือข่ายการขนส่งทางบกหรือทางน้ำมาที่ท่าเรือ จนกระทั่งการขนส่งทางเรือไปยังตลาดต่างประเทศ เพื่อให้มีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการขนส่ง ระบบโลจิสติกส์และการขนส่งทั้งระบบ ตั้งแต่แหล่งผลิตไปจนถึงผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการท่าเรือและสายการบินเรือเพื่อให้สินค้าไทยมีต้นทุนการขนส่งที่ถูกลงและสามารถแข่งขันได้

7.3.4 ในการสนับสนุนเศรษฐกิจภาคการเกษตรและภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม อาจใช้ยุทธศาสตร์ทะเลในรูปแบบใกล้เคียงกับสาธารณรัฐเกาหลี กล่าวคือใช้การต่อเรือและการเดินเรือเพื่อช่วยลดค่าขนส่งทางทะเลและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตามจะต้องมีการศึกษาด้านปริมาณผลผลิตในแต่ละช่วงเวลา และความต้องการเรือประเภทต่างๆ เพื่อวางแผนในการพัฒนาท่าเรือ อุตสาหกรรมเดินเรือ และอุตสาหกรรมการต่อเรือ ตลอดจนประเมินความคุ้มค่าของอุตสาหกรรมดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้บริการจากต่างประเทศ

7.3.5 ปกติแล้ว ปัจจัยทางภูมิศาสตร์จะควบคุมไม่ได้ อย่างไรก็ตามประเทศไทยเป็นข้อยกเว้นเนื่องจากสามารถดัดแปลงสภาพภูมิศาสตร์ด้วยการขุดคลองกระได้ ซึ่งหากโครงการนี้ได้รับการพัฒนาเมื่อใด โอกาสที่จะสามารถใช้แนวทางการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการขนส่ง การบริการ การเงินและธุรกิจของโลกในลักษณะเดียวกับสิงคโปร์ก็มีความเป็นไปได้สูง

7.3.6 การวางยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องดำเนินไปควบคู่กับการพัฒนาสังคมเสมอ ปัญหาสำคัญของประเทศไทยคือการพัฒนาเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว โดยไม่กระจายความมั่งคั่งและโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนไม่ได้รับการพัฒนาและย้อนกลับมาเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ด้วยการประท้วงเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เช่นกรณีชาวประมงกับราคาน้ำมัน หรือขัดขวางมิให้การพัฒนาประเทศดำเนินการต่อไปได้ เช่นกรณีการต่อต้านโรงผลิตไฟฟ้า เป็นต้น

7.4 ยุทธศาสตร์ ๕ ร่างคู่ขนานที่เสนอแนะสำหรับประเทศไทย

จากเป้าหมายปลาย (End) ของชาติคือ ความมั่นคงและมั่งคั่งของชาติ วิธีการหรือยุทธศาสตร์ (Way) ที่จะพาประเทศไปสู่เป้าหมายก็คือ การค้าขายแลกเปลี่ยนและการเป็นชาติผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และด้วยเครื่องมือ (Mean) ที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่สำคัญก็คือ สมุทพหุภาพ โดยเมื่อพิจารณาาร่วมกันกับจุดอ่อนและจุดแข็งของประเทศไทยกับสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกทำให้มองเห็นถึงยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๕ ร่างคู่ขนาน ที่ควรเร่งดำเนินการพร้อมกันดังนี้

ยุทธศาสตร์ร่างที่ ๑ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านการเมืองโดยการสร้างระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง

อุปสรรคสำคัญที่ถ่วงรั้งไม่ให้ประเทศไทยสามารถดำเนินแผนระยะยาวได้ คือความไม่มั่นคงต่อเนื่องของนโยบายของรัฐบาลเนื่องมาจากการรัฐประหารและการจัดตั้งรัฐบาลผสม ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเมืองให้เป็นประเทศที่เป็นเสรีประชาธิปไตยที่เข้มแข็งโดยไม่มีการย้อนไปสู่การทำรัฐประหารอีกต่อไป โดยจะต้องดำเนินการต่าง ๆ ที่จำเป็นหลายประการ เช่น การปรับปรุงกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นเพื่อให้การกระทำรัฐประหารเป็นไปได้ยาก ตลอดจนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของกองทัพจากการเป็นเครื่องมือนอกระบบในการแทรกแซงรัฐ ให้เป็นเครื่องมือของรัฐในการรักษาความมั่นคงภายนอกและสร้างชื่อเสียงในเวทีนานาชาติ การปรับปรุงและสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้ข้าราชการต้องรับใช้ประชาชนและต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชน การสร้างระบบคานอำนาจที่เหมาะสมระหว่างอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และและตุลาการ ให้ถ่วงดุลและตรวจสอบซึ่งกันและกันในระดับที่เหมาะสมและมีกลไกที่ยึดโยงกับประชาชนเพื่อมิให้ฝ่ายใดใช้อำนาจในทางที่ผิด การปรับปรุงกฎหมายให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของประชาชนจำนวนหนึ่งซึ่งบูชาตัวบุคคลมากกว่าระบอบประชาธิปไตยอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงด้วยการทำรัฐประหาร การปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องในหมู่ประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจและเลื่อมใสต่อระบอบประชาธิปไตยอันมีรัฐบาลเป็นตัวแทนของปวงชน ทั้งหมดนี้เพื่อให้สามารถมุ่งหน้าไปสู่ระบบพรรคการเมืองที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง เช่น ระบอบที่มีพรรคการเมืองหลักสองพรรคใหญ่ อันจะทำให้การเมืองไทยมีทิศทาง ทำให้สามารถกำหนดและดำเนินนโยบายระยะยาวได้ นอกจากนี้ยังต้องมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่สังคมเปิด โดยจะต้องเร่งพัฒนาหลักนิติธรรมและเปิดกว้างให้มีเสรีภาพในด้านความคิด ให้มีเสรีภาพในการแสดงออกผ่านสื่อต่างๆ ได้อย่างเสรี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้ประชาชนในประเทศเกิดศักยภาพการค้นคิดและสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดอย่างอิสระและรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทันสมัยเพื่อสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ๆ ที่ต้องตลาดอย่าง

การพัฒนาหลักนิติธรรมหรือ Rule of Law ซึ่งจะทำให้การเมืองเกิดความสมดุลอย่างรอบด้าน ทำให้ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันอย่างเสรีแต่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม การแข่งขันนี้จะเป็นมือที่มองไม่เห็นผลักดันให้เกิดผลผลิตใหม่ๆ เข้าสู่ตลาด ก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องมีหลักของนิติธรรมเป็นเสาหลัก หลักนิติธรรมนี้จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสามสถาบันหลักคือ (1) รัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติผู้ออกกฎหมายต่างๆ ที่เป็นธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบต่อประชาชน (2) มีความรู้สึกที่ดีต่อรัฐบาลที่เป็นผู้นำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างเป็นธรรมต่อประชาชนทุกหมู่เหล่าเท่าเทียมกัน (3) มีความรู้สึกที่ดีต่อศาลที่ตีความกฎหมายอย่างเป็นธรรมในกรณีที่เกิดความขัดแย้งในหมู่ประชาชน อันจะทำให้สังคมของประเทศมีความผาสุก เมื่อประชาชนเกิดความศรัทธาในระบบการปกครองระบอบแบบเสรีประชาธิปไตยแล้ว พวกเขาจะไม่คิดสนับสนุนการปกครองในรูปแบบอื่นๆ หากทำได้เช่นนี้จะแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองภายในที่บั่นทอนความก้าวหน้าของประเทศไทยมาโดยตลอดนับตั้งแต่

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี ๒๔๗๕ เนื่องจากที่ผ่านมามีการใช้อำนาจทั้งสามฝ่ายไม่คำนึงถึงหลักนิติธรรม แต่กลับมุ่งเน้นการออกกฎหมายที่ฝ่ายรัฐมักเอาเปรียบประชาชน ในขณะที่ฝ่ายบริหารก็บังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรมอย่างเคร่งครัดกับประชาชนที่เป็นปฏิปักษ์แต่กลับไม่บังคับใช้กฎหมายกับพวกพ้องของฝ่ายตน คดีความต่างๆ มีการตีความอย่างไม่เป็นธรรมเมื่อเกิดข้อขัดแย้งในหมู่ประชาชน ประชาชนจึงขาดศรัทธาต่อระบบประชาธิปไตย

ยุทธศาสตร์ร่างที่ ๒ สร้างและส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ บนปรัชญาการพัฒนาที่ยั่งยืน

การจะแข่งขันในการค้าขายแลกเปลี่ยนในตลาดโลกจำเป็นต้องทำที่ประเทศไทยจะต้องคำนึงถึงหลักการประหยัดต่อขนาดหรือ Economy of Scale หากเราไม่คำนึงถึงหลักการนี้จะทำให้สินค้าและบริการของเราไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ นั่นก็หมายความว่าประเทศไทยจำเป็นต้องผลิตสินค้าในปริมาณมากเพื่อประหยัดต้นทุน ซึ่งวิธีการเดียวที่จะทำได้ก็คือประเทศไทยต้องมุ่งเน้นสร้างสินค้าและบริการที่มีความถนัดหรือมีปัจจัยเอื้อต่อการผลิตอยู่แล้ว โดยควรเน้นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีความแข็งแกร่ง ได้เปรียบ มีผลกระทบน้อย และไม่พึ่งพาต่างชาติจนเกินควร คือ เกษตรกรรมและอาหาร การท่องเที่ยว และบริการ โดยรัฐจะต้องจัดแบ่งสัดส่วนอุตสาหกรรมเหล่านี้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความพอเพียงพึ่งพาตนเองได้และยั่งยืน เช่นอาจกำหนดสัดส่วนอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เทคโนโลยีขั้นสูง และการท่องเที่ยวบริการ ไว้ที่ ๔๐% ๒๐% และ ๔๐% ตามลำดับ เป็นต้น ในด้านการเกษตรนั้นประเทศไทยควรวางแผนที่จะผลิตเพื่อรองรับความต้องการภายในเป็นพื้นฐาน โดยมีส่วนเกินเพื่อฉวยโอกาสจากความขาดแคลนในอนาคตเนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกและจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้สินค้าเกษตรได้ราคา และเพื่อให้เกษตรกรได้ประโยชน์สูงสุดจากผลผลิต รัฐจะต้องช่วยในการวางแผนการตลาดที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงการกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง เช่นเดียวกับกรณียางพารา หรือกำหนดแนวทางการผลิตเพื่อมิให้ผลิตพืชผลชนิดใดชนิดหนึ่งมากเกินไป จนทำให้พืชผลชนิดอื่นขาดแคลน หรือการผลิตจำนวนมากซึ่งทำให้เกิดการตัดราคากันเองในหมู่ประเทศผู้ผลิต เป็นต้น การผลิตนี้จะต้องวางแผนอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่เพื่อให้สัมพันธ์กับความอุดมสมบูรณ์ แหล่งน้ำ และการขนส่ง เพื่อให้การผลิตเป็นกลุ่มก้อน ง่ายต่อการจัดการและขนส่งผลผลิต นอกจากนี้จะต้องต่อยอดผลผลิตการเกษตร ด้วยการบรรจุหีบห่อ หรือพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น อาหารสำเร็จรูป หรือการส่งเสริมร้านอาหารไทยในต่างประเทศ สำหรับแรงงานส่วนเกินจากการเกษตร ควรสนับสนุนให้ทำงานในด้านการท่องเที่ยวและบริการ เช่น การท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติซึ่งประเทศไทยมีเป็นจำนวนมาก และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การพักผ่อนและรับการรักษาในประเทศไทยในคราวเดียวกัน หรือแม้แต่บริการสถานดูแลผู้ชราชาวต่างประเทศในประเทศไทย เป็นต้น โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนผู้ประกอบการในการวางแผน และฝึกหัดแรงงาน เช่น ส่งเสริมความรู้ทางภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีการเดียวกับสิงคโปร์ ในการสร้างนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม เช่น ไม่มีปัญหาน้ำท่วมและไม่ทำให้พื้นที่เกษตรที่สำคัญเสียไป ตลอดจนพยายามเลิกอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบสูงให้เหลือน้อยที่สุด และคัดเลือกเฉพาะอุตสาหกรรมขั้นสูงที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและส่งผลกระทบน้อย เพื่อสร้างงานและรายได้แก่แรงงานฝีมือของไทยอย่างคุ้มค่า ยุทธศาสตร์นั้นนอกจากจะทำให้ผลผลิตมวลรวมของประเทศสูงขึ้นแล้ว ผลผลิตต่อหัวของผู้ใช้แรงงานก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งยังจะทำให้ประเทศเกิดความมั่งคั่งจากบรรดาแรงงานที่เปลี่ยนอาชีพมาอยู่ในภาคการผลิตขั้นสูง การค้าและบริการที่ให้ผลตอบแทนสูงคุ้มค่าและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ร่างที่ ๓ ปรับปรุงและพัฒนาการคมนาคมขนส่ง การติดต่อสื่อสาร และการลอจิสติกส์ให้เกิดความ สะดวก ประหยัดและรวดเร็วเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นฮับในขนส่ง การสื่อสารและเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาค

ยุทธศาสตร์นี้เป็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทะเลโดยตรง เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการเป็นฮับในการ ขนส่งและกระจายสินค้าและท่องเที่ยวในภูมิภาคทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยการเชื่อมโยงแหล่งผลิต แหล่ง ผู้บริโภค แหล่งท่องเที่ยว เข้ากับตลาดและนักท่องเที่ยว ด้วยระบบการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร และลอจิสติกส์ แบบ บูรณาการ อันจะเป็นปัจจัยหลักที่จะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้า ผู้คนและความคิดทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ ในปริมาณมาก อย่างสะดวก รวดเร็วและประหยัด ปลอดภัย และกว้างขวาง อีกทั้งยังจะทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการมี ความรู้สึกพึงพอใจที่จะแลกเปลี่ยนสินค้าและความคิดใหม่ๆ ได้ไม่ว่าจะอยู่แห่งใด เพราะปัจจุบันนอกจากประเทศต่างๆ จะ แข่งขันในสินค้าและบริการที่มีต้นทุนต่ำแล้วยังจะต้องพัฒนาให้มีความรวดเร็ว (Speed) ความรวดเร็วในการแลกเปลี่ยนนี้ ถือเป็นปัจจัยหลักสำคัญในปัจจุบันสำหรับการประหยัดต้นทุนการผลิต ฉะนั้นประเทศไทยจึงควรพัฒนาการคมนาคมขนส่ง ให้สามารถเดินทางค้าขายได้โดยสะดวกเพื่อเชื่อมโยงแหล่งผลิตแหล่งอุตสาหกรรมและบริการกับตลาดทั้งภายในและ ภายนอกประเทศให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางคมนาคมทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร เส้นทางทั้งสี่ควรออกแบบให้มีการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน หากทำได้ดังนี้แล้วนอกจากจะทำให้เกิดความพึง พอใจแล้วยังจะทำให้สามารถลดต้นทุนในการผลิต ส่งผลให้สินค้าและบริการของประเทศไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลก ได้ดีกว่าประเทศอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากการขนส่งทางเรือเป็นการขนส่งที่สามารถส่งได้ในปริมาณมากโดยมีต้นทุนที่ต่ำสุดอีก ทั้งยังสามารถเชื่อมโยงกับตลาดโลกได้อย่างกว้างขวาง ประเทศไทยจึงควรมุ่งใช้ประโยชน์จากการขนส่งทางเรือทั้งภายใน เช่นการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารชายฝั่ง และการขนส่งทางเรือภายนอกให้สามารถเชื่อมโยงกันกับการขนส่งอื่นๆ ทำเรือ ต่างๆ ที่เป็นประตูการค้าของประเทศสู่ภูมิภาคควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วยการเชื่อมโยงการขนส่ง ทางรางไปยังแหล่งผลิตและอุตสาหกรรมของประเทศและเชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคได้อย่างสะดวกและ ประหยัด จุดเชื่อมต่อของการขนส่งต่างๆ ระหว่างการขนส่งทางเรือ ทางบกและทางอากาศจะต้องเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว ไม่ติดขัดล่าช้า ระบบสื่อสารข้อมูลควรนำมาประยุกต์ใช้กับระบบขนส่งเพื่อให้การลอจิสติกส์สามารถผนวกการขนส่งทุก รูปแบบเข้าด้วยกันอย่างคล่องตัว ประชาชนสามารถที่จะติดต่อสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อตกลงซื้อขายแล้วสามารถ ส่งสินค้าและบริการของตนไปยังที่ใดๆ ในโลกได้โดยไม่ต้องพะวงกับการขนส่งว่าจะไปถึงปลายทางได้อย่างไร สามารถ ติดตามสินค้าและบริการของตนได้อย่างต่อเนื่องจนกระทั่งสินค้าและบริการถึงจุดหมายปลายทาง ในแง่การเดินทางระหว่าง ประเทศนั้นรัฐควรส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในลักษณะประตูสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และฮับแห่งการเดินทางใน ภูมิภาค โดยจะต้องมุ่งจัดอุปสรรคขัดขวางต่อการเดินทางของผู้คนที่เข้ามาใช้บริการภายในประเทศหรือเดินทางไปค้าขาย แลกเปลี่ยน หรือท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ควรส่งเสริมให้ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างเสรีทั่วโลก ส่งเสริมให้ ประชาชนสามารถใช้สื่อภาษาสากลจนถึงระดับใช้การได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้การแลกเปลี่ยนความคิดและบริการของ ประเทศไทยเป็นไปอย่างกว้างขวางไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะหมู่คนไทย ควรส่งเสริมและลงทุนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ ครอบคลุมทั่วประเทศเพื่อให้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่สำคัญของประชาชนในการแลกเปลี่ยนสินค้าบริการและความคิด

ยุทธศาสตร์ รางที่ ๔ พัฒนาระบบทุนและการเงินเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการเงินการลงทุนของภูมิภาค

สินค้าอุตสาหกรรมและบริการของประเทศจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากขาดซึ่งเงินทุนและระบบการเงินที่มั่นคงและเข้าถึงได้สะดวก และจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประเทศไทยสามารถเป็นศูนย์กลางการเงินและการลงทุนของภูมิภาคได้ โดยจะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การระดมทุนและการเคลื่อนย้ายเงินทุนเป็นไปโดยสะดวกแม้ในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจซึ่งรัฐมักจำกัดการเคลื่อนย้ายทางการเงิน ธรรมชาติของธุรกิจในลักษณะมืออาชีพทางการเงินจะเป็นสิ่งจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติเกิดความมั่นใจและกล้านำเงินมาลงทุนในประเทศไทย และทำให้บริษัททางการเงินและการบริการต่อเนื่องมาเปิดสาขาทำการในประเทศจำนวนมากในลักษณะเดียวกับที่ประเทศสิงคโปร์ได้ดำเนินการและประสบความสำเร็จมาแล้วในการสร้างสิงคโปร์ให้เป็นศูนย์กลางการเงินของโลกในภูมิภาค นอกจากนี้จะต้องทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงทุนต่างๆ ที่ระดมมาได้โดยสะดวก เป็นธรรมชาติมีความมั่นคง รัฐจะต้องส่งเสริมให้มีการนำเทคนิคสมัยใหม่ให้การระดมทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นไปอย่างมั่นคงต่อนักลงทุน โดนมุ่งส่งเสริมภาคเอกชนให้ค้ำคิระบการเงินและระบบการระดมทุนแบบใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างสะดวกประหยัด อีกทั้งยังจะต้องทำระบบทุนให้เป็นมาตรฐานสากล ปรับปรุงกฎหมายการค้าที่สำคัญ ประเทศไทยต้องส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยเข้าใจให้ลึกซึ้งถึงระบบทุนนิยม ซึ่งแม้ว่าจะเป็นระบบที่ส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันและมีการเอาเปรียบกันสูงแต่ก็เป็นระบบเดียวที่จะสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้กับประเทศ อีกทั้งยังเป็นกระแสหลักต้นหลักในการขับเคลื่อนโลกในยุคปัจจุบันและนับวันระบบนี้ยิ่งมีความเข้มแข็งมากขึ้น ประเทศไทยไม่อาจมีทรัพยากรมากพอที่จะเป็นปฏิปักษ์กับระบบทุนนิยมปัจจุบันได้ ดังนั้นประเทศไทยจึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากจะทำให้ประชาชนคนไทยมีความเข้มแข็ง รู้กติกาของการแข่งขันในระบบทุนนิยม ทำการฝึกฝนประชาชนให้มีความสามารถสูงในการลงแข่งขันในสนามการค้านานาชาติ ซึ่งหลายประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วไม่ว่าจะเป็น สาธารณรัฐเกาหลี สิงคโปร์ และออสเตรเลีย ต่างก็เข้าร่วมเล่นเกมนี้อย่างเต็มความสามารถ ผลที่ได้ก็คือ ความมั่นคงและมั่นคงเป็นที่ประจักษ์

ยุทธศาสตร์รางที่ ๕ จัดตั้งองค์กรพัฒนายุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ทะเลเพื่อการพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ยุทธศาสตร์ทะเลจะต้องไม่แปลกแยกจากยุทธศาสตร์ชาติ แต่จะต้องสอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นจึงควรจัดให้มีองค์กรซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ มาทำหน้าที่ในการดูแลในการประสานสอดคล้องยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ของประเทศเข้าด้วยกัน โดยมีหน้าที่ศึกษาโดยละเอียดตามห่วงเวลา แล้วนำผลการศึกษามากำหนดและยุทธศาสตร์และนโยบายของชาติระยะปานกลางและระยะยาว ตลอดจนศึกษาและปรับปรุงยุทธศาสตร์และนโยบายในระดับรองซึ่งรวมถึงยุทธศาสตร์ทางทะเลตามระยะเวลาด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังต้องคอยตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้ต้องมีหน้าที่รวมถึงการให้ความรู้กับพรรคการเมืองในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะนโยบายระยะปานกลางและระยะยาวที่ได้ศึกษามา ทั้งนี้เพื่อให้พรรคการเมืองซึ่งมีนโยบายระยะสั้นเป็นของพรรคอยู่แล้ว ทราบว่านโยบายเหล่านั้นของพรรคนั้นอยู่ส่วนใดของนโยบายระยะปานกลางและระยะยาวของประเทศที่ควรจะเป็นและเข้ากันได้หรือไม่ ในกรณีที่พรรคการเมืองมีนโยบายระยะปานกลางและระยะยาวที่ชัดเจนของตนก็สามารถให้คำแนะนำได้ว่านโยบายของพรรคการเมืองเหล่านั้นหากนำไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกับนโยบายที่ควรจะเป็นอย่างไร การมีองค์กรซึ่งดูแลการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เช่นนี้ จะทำให้เส้นทางการพัฒนาประเทศสั้นลง มีทิศทางไม่หักเหมากนักไม่ว่าจะมีรัฐบาลจะมาจากพรรคใด อีกทั้งองค์กรนี้จะต้องเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้ผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งสามารถเข้าใจทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรจะเป็น ทำให้สามารถเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองที่จะเลือกได้อย่างเข้าใจ ซึ่งนโยบายเหล่านี้อาจจะแตกต่างกันไปตามอุดมการณ์ของพรรคและจะถูกผลักดันให้เป็นจริงผ่านนโยบายทางการเมืองของพรรค ทำให้ประชาชนเข้าใจผลของการเลือกพรรคการเมืองต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และสามารถลงประชามติในการสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ต้องการผ่านการเลือกตั้งพรรคการเมืองโดยตรง อันจะทำให้ระบบพรรคการเมืองมีความมั่นคงเนื่องจากสามารถขับเคลื่อนนโยบายที่ผ่านการรับรองและสนับสนุนจากประชาชนผู้มีความเข้าใจอย่างแท้จริงผ่านการเลือกตั้ง

ผนวก ก. บทความเพื่อเผยแพร่

ใช้ทะเลอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ

1. บทนำ

สมุทรทฤษฎี หรือความสามารถในการใช้ทะเลในการสร้างความมั่นคงและมั่งคั่งให้แก่ชาติเป็นความลับที่มีค่ามหาศาลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีผู้พยายามอธิบายความลับนี้ด้วยการนำเสนอแนวคิดในการสร้างความมั่งคั่งจากทะเลอย่างน้อยสามท่าน พอล เคเนดี้ นับเป็นบุคคลแรก ๆ ที่ได้ศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง และได้ตั้งคำถามที่น่าสนใจว่า “เหตุใดบางประเทศจึงร่ำรวย ในขณะที่บางประเทศกลับยากจน” โดยเขาได้นำเสนอระบบทางทะเลของประเทศฮอลแลนด์ ในขณะที่ อัลเฟรด เทเยอร์ มาฮาน ได้ศึกษาระบบทางทะเลของประเทศอังกฤษ ส่วน วอลเตอร์ รัสเซล มิต ได้ศึกษาความสำเร็จของสหรัฐอเมริกา ทั้งสามท่านต่างก็ได้เสนอคำอธิบายความลับแห่งการสร้างความมั่นคงและความมั่งคั่งดังกล่าวซึ่งมีความแตกต่างกันอยู่บ้างและเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่อไปนี้ ได้แก่ การค้า การบริการทางการเงิน การท่องเที่ยว ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ประชากร รัฐบาล เสรีภาพทางความคิด ระบบการเมืองของโลก และระบบกำลังทหารของโลก หรืออาจจำลองเป็นโมเดลกว้าง ๆ ได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างสมุทรทฤษฎีได้แก่ ปัจจัยภายในประเทศ คือ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประชากร และรัฐบาล และปัจจัยภายนอกประเทศอื่นได้แก่ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลก ตลอดจนองค์ประกอบแห่งสมุทรทฤษฎีทั้งห้า ได้แก่ การผลิต การค้าและบริการ การขนส่ง การตลาด และการรักษาความปลอดภัย ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับข้อเสนอของมาฮานนั่นเอง

การที่เราจะสร้างความมั่นคงและมั่งคั่งจากทะเลได้นั้น เกิดขึ้นได้เนื่องจากทะเลนั้นมีลักษณะเป็นชุมทรัพย์อันล้ำค่าหลายประการ คุณสมบัติที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือ ทะเลเป็นแหล่งทรัพยากรจำนวนมาก ทั้งทรัพยากรที่มีชีวิต เช่น ปลา และสัตว์น้ำ ตลอดจนทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต เช่น น้ำ หิน ก๊าซ น้ำมัน และแร่ธาตุต่าง ๆ นอกจากนี้ทะเลยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น เป็นแหล่งพลังงานจากคลื่นและลม และที่สำคัญที่สุดคือ คุณสมบัติการเป็นสื่อสาธารณะที่เชื่อมต่อเมืองท่าชายฝั่งเข้าด้วยกัน ทำให้เหมาะสมในการเป็นเส้นทางในการขนส่งทางน้ำซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่อหน่วยต่ำที่สุด นี่เป็นเพียงประโยชน์พื้นฐานบางประการเท่านั้น ประโยชน์ของทะเลคงจะกล่าวได้ไม่มีที่สิ้นสุดและจำกัดแต่เพียงจินตนาการของผู้ใช้เท่านั้น

ในเมื่อทะเลมีคุณสมบัติมากมายเช่นนี้แล้ว ประเทศไทยควรจะใช้มันอย่างไรดีจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด ในเบื้องต้นคำตอบที่ดูเหมือนจะง่ายที่สุดก็คือ ใช้ประโยชน์ทุกอย่างจากทะเลเท่าที่จะทำได้และลงมือดำเนินการพร้อมกัน แนวทางนี้อาจจะเป็นความจริงในบางประเทศ อย่างไรก็ตามด้วยปัจจัยข้อจำกัดและสภาพจำเพาะบางประการทำให้ประเทศส่วนมากไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ และจำเป็นต้องเลือกที่จะพัฒนาการใช้ทะเลเป็นลำดับ หรือพัฒนาเพียงในบางประการซึ่งเหมาะสมกับประเทศของตนมากที่สุด วิธีหนึ่งที่จะเข้าใจแนวทางในการพัฒนาประเทศของเรา ก็คือการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จในการใช้ทะเลมาก่อน เพื่อว่าความเข้าใจในแนวทางการใช้ทะเลของผู้อื่นอาจจะฉายแสงให้เห็นว่าประเทศ

ไทยควรจะดำเนินการพัฒนาทางทะเลของเราอย่างไร จึงขอนำเสนอโมเดลในการใช้ทะเลของประเทศในเอเชียจำนวน 3 ประเทศ กล่าวคือ สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และออสเตรเลีย เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการใช้ทะเลของประเทศไทยต่อไป

2. สิงคโปร์...ผู้ใช้ความเป็นสื่อสาธารณะของทะเลในการดึงดูดการค้าและการลงทุน

จากเกาะเล็กๆ ที่เป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมงในปี 1819 ซึ่งมีขนาดเพียง 586 ตารางกิโลเมตร และขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติเป็นของตนเองแทบทุกอย่างแม้กระทั่งน้ำดื่มและประชากรดั้งเดิมของตนเอง ในทุกวันนี้เมืองสิงคโปร์กลายมาเป็นมหานครที่เต็มไปด้วยชีวิตชีวาและกิจกรรมทางธุรกิจ ปัจจุบันเมืองท่าสิงคโปร์เป็นแหล่งจอดแวะของสายการบินเรือของโลกกว่า 200 สาย ทำให้สิงคโปร์สามารถเชื่อมต่อกับท่าเรืออื่นกว่า 600 ท่าใน 120 ประเทศ คุณสมบัตินี้ทำให้สิงคโปร์สามารถนำเข้าวัตถุดิบและส่งออกสินค้าได้อย่างง่ายดาย นักธุรกิจบินเข้ามาติดต่อการค้าด้วยสายการบินแห่งชาติสิงคโปร์ซึ่งติดอันดับต้นของโลก บรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่อันลือชื่อทั้งหลายต่างก็มาตั้งฐานการผลิตในสิงคโปร์ พร้อมทั้งองค์กรระดับโลกต่างก็มีสำนักงานในสิงคโปร์เพื่อให้ประโยชน์จากการที่สิงคโปร์เป็นแหล่งชุมนุมกิจกรรมการขนส่งทางทะเลและธุรกิจต่อเนื่องที่พร้อมมูลด้วยโครงสร้างพื้นฐานชั้นหนึ่ง ในหนังสือ "Singapore: The Next Lap" ของนายโก๊ะจ๊กตงอดีตนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ เขาได้เผยให้เห็นวิสัยทัศน์ในการสร้างสิงคโปร์ต่อไปในอนาคต "สิงคโปร์จะต้องเป็นหนึ่งในเดียวกับ คุณภาพ ความเชื่อถือได้ และความเป็นเลิศ เราจะเป็นฮับหรือศูนย์ธุรกิจแห่งเอเชียแปซิฟิก" จากบทเรียนแห่งการเป็นฮับการขนส่งทางทะเลและฮับทางการค้าที่ประสบความสำเร็จอย่างท่วมท้นมาก่อน ทำให้สิงคโปร์ได้เรียนรู้ว่าความห่างไกลจากตลาดและการขาดแคลนทรัพยากรนั้นสามารถชดเชยได้ด้วยอำนาจของสื่อสาธารณะคือทะเล ด้วยที่ตั้งอันเป็นศูนย์รวมของสายการบินเรือของโลก ซึ่งทำให้สิงคโปร์สามารถระดมทรัพยากรจากที่ห่างไกลและสามารถเชื่อมต่อกับตลาดของโลกได้อย่างง่ายดาย นายโก๊ะจ๊กตงยังได้ให้ความหมายต่อไปว่า "สิงคโปร์เป็นเมืองท่าแห่งการแลกเปลี่ยนสินค้ามาตลอดแต่การเป็นเมืองฮับนั้นมากกว่าการเป็นเมืองท่าแลกเปลี่ยน เนื่องจากฮับนั้นจะต้องนำเสนอสินค้าและบริการชั้นหนึ่ง" จากประสบการณ์นี้สิงคโปร์จึงได้ตระหนักว่าหากมีเทคโนโลยีหรือวิธีการสมัยใหม่ขึ้นหนึ่งที่จะเชื่อมโยงสิงคโปร์เข้ากับโลก สิงคโปร์ก็จะสามารถเป็นฮับในด้านอื่นได้ ฮับจึงเป็นทิศทางของสิงคโปร์ต่อจากนี้ไป โดยสิงคโปร์ได้ประกาศจะเป็นฮับหรือศูนย์กลางของภูมิภาคในด้านต่าง ๆ เช่น ศูนย์กลางการขนส่งทางทะเล ศูนย์กลางอุตสาหกรรมทางทะเล ศูนย์การเงินและบริการ ศูนย์สื่อสารและสารสนเทศ ศูนย์การท่องเที่ยวในภูมิภาคอินโดจีน ศูนย์กฎหมายทะเลและตกลงข้อพิพาทในภูมิภาค ศูนย์การโทรคมนาคมสารสนเทศ ศูนย์ปิโตรเคมี ศูนย์การประชุม ศูนย์การจับจ่ายสินค้า และศูนย์รวมความบันเทิงระดับโลก ศูนย์หรือฮับในระดับยุทธศาสตร์เหล่านี้ต่างก็ดึงดูดธุรกิจจากอินเทอร์เน็ตที่ห่างไกลออกไป และสร้างความมั่งคั่งที่เป็นสัดส่วนเกินกว่าขนาดของเศรษฐกิจในประเทศ แต่ละฮับจะรับใช้ภูมิภาคและเชื่อมโยงภูมิภาคเข้ากับโลก และแต่ละฮับจะสร้างฐานะของตนด้วยการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนไปข้างหน้า ประสานงานกับในลักษณะที่งานระดับโลกและดำรงความก้าวหน้าล้ำคู่แข่งเสมอ

สิงคโปร์มีวันนี้ได้อย่างไร ? จากการศึกษาประวัติศาสตร์จะเห็นว่า สิงคโปร์ได้สร้างบ้านแปลงเมืองมาอย่างเป็นขั้นตอน ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์เรื่อยมาเพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในและตอบสนองต่อโอกาส ความท้าทายและภัยคุกคามจากภายนอก ยุทธศาสตร์ในการสร้างชาตินั้นมีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทะเลอย่างแนบแน่น โดยเฉพาะกรณีของสิงคโปร์นั้น อาจกล่าวได้ว่ายุทธศาสตร์ชาติกับยุทธศาสตร์ทะเลนั้นเกือบจะเป็นสิ่งเดียวกัน เนื่องจากยุทธศาสตร์ทะเลเป็นเสาหลักที่สำคัญที่สุดในการสร้างชาติของสิงคโปร์มาโดยตลอด พัฒนาการของยุทธศาสตร์ของสิงคโปร์ตามห้วงเวลาต่างๆ มีดังนี้

ยุทธศาสตร์การแย่งชิงการค้าด้วยโมเดลฟรีพอร์ตและอินเตอร์แลนด์ ในระยะที่อังกฤษสร้างเมืองเมืองท่าสิงคโปร์ในปี 1819 นั้น ปัญหาของอังกฤษเป็นปัญหาเชิงรุก กล่าวคือ จะทำอย่างไรจึงจะสามารถแผ่ขยายอาณานิคมและเขตอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียซึ่งมีคู่แข่งสำคัญก็คือฮอลแลนด์ได้มาตั้งมั่นอยู่แล้ว ดังนั้นจึงอาจอนุมานได้ว่า อังกฤษได้สร้างสิงคโปร์ขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็นป้อมปราการด่านหน้าที่จะส่งเสริมความยิ่งใหญ่ทางการค้าของอังกฤษ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว อังกฤษจึงได้วางยุทธศาสตร์ให้สิงคโปร์เป็นเมืองท่าเสรี ทั้งนี้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะที่จะใช้เกาะแห่งนี้เป็นสถานีการค้าเพื่อแย่งชิงการแผ่ขยายอำนาจทางทะเลจากคู่แข่งสำคัญในขณะนั้นอันได้แก่ฮอลแลนด์ซึ่งได้มาสถาปนาการค้าในภูมิภาคนี้มาก่อนหน้านั้น โดยได้เล็งเห็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ความสำเร็จดังกล่าวบรรลุผล ก็คือที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อันเหมาะสมเนื่องจากเป็นแหล่งผ่านของเรือสินค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะการค้าระหว่างอินเดียกับจีน ซึ่งดีกว่าเมืองท่าปัตตาเวียของฮอลแลนด์ เมื่อนำมาประกอบกับยุทธศาสตร์การเป็นเมืองท่าปลอดภาษีในขณะที่ยังฮอลแลนด์เรียกเก็บภาษีจากเรือสินค้า จึงเป็นส่วนผสมที่ลงตัวในการดึงดูดความมั่งคั่งมาสู่เกาะแห่งนี้ ยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรีนี้ได้ผลเกินคาด ภายในเวลาเพียงสัปดาห์เรือสินค้าจากเมืองท่าใกล้เคียงอื่น ๆ ต่างก็หลั่งไหลมาค้าขายที่เมืองท่าแห่งนี้ ตลอดจนนักธุรกิจทั้งจากตะวันตกและชาวจีนที่อพยพหนีภัยภายในประเทศแม่มาหางานทำต่างก็เข้ามาต่างก็ตั้งบริษัทการค้า และให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น การเป็นนายหน้าคนกลาง การให้บริการทางการเงิน และการซ่อมแซมเรือ หรือแม้กระทั่งกิจกรรมทางธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น โรงฝืนและบ่อนพนัน ปริมาณการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและกิจกรรมทางธุรกิจต่อเนื่องที่เฟื่องฟูทำให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีจากรายได้ สามารถสร้างงานและบรรยากาศเมืองที่คึกคักอันเป็นแรงดึงดูดให้แรงงานชาวจีน อินเดีย และชาวมาเลย์พื้นเมืองยิ่งหลั่งไหลเข้ามาตั้งรกรากและสร้างชุมชนที่ประกอบเป็นประชากรของสิงคโปร์ในปัจจุบัน นอกจากเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนสินค้าแล้ว แม้จะมีปัจจัยอ่อนด้อยคือไม่มีทรัพยากรธรรมชาติของตนเองแต่อังกฤษก็ได้เตรียมแผนไว้แล้ว คือ เข้าครอบครองแหลมมาลาในภายหลัง และใช้ความเป็นเมืองท่าทำให้สิงคโปร์ในลักษณะฟรีพอร์ตและอินเตอร์แลนด์ ทำให้สิงคโปร์ ได้รับประโยชน์ในการเป็นนายหน้าซื้อขายในการจัดซื้อและแปรรูปวัตถุดิบในภูมิภาค เช่น ดีบุกและยางพาราเพื่อส่งขายให้ตลาดตะวันตก ตลอดจนเป็นนายหน้ากระจายสินค้าอุตสาหกรรมจากตะวันตกให้แก่ประเทศในภูมิภาค ความมั่งคั่งจากการใช้วัตถุดิบของรัฐข้างเคียงนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านไม่พอใจนโยบายของสิงคโปร์และพยายามหาทางแก้ไขในภายหลัง ตลอดเวลาแห่งความรุ่งเรืองนี้ สิงคโปร์ได้ประโยชน์จากการมุ่งทางการค้าเป็นหลัก เนื่องจากการได้รับการคุ้มครองจากจักรวรรดิอังกฤษที่ทรงอำนาจ จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่

สองได้ทำให้อังกฤษประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างหนักจนไม่สามารถดำรงกำลังทหารในการป้องกันจักรวรรดิตะวันออกไกลได้อีกต่อไป จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการให้เอกราชแก่ดินแดนต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งรวมถึง มาเลเซีย บอร์เนียว และสิงคโปร์ ด้วยในที่สุด ยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรีได้สร้างความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและทำให้สิงคโปร์กลายเป็นเมืองท่าปลอดภาษีและหมู่บ้านชาวประมงเมื่อต้นศตวรรษที่ 19 มาเป็นเมืองสมัยใหม่ในกลางศตวรรษที่ 20

ยุทธศาสตร์การสร้างฐานการผลิตและธุรกิจบริการต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนทางยุทธศาสตร์ในช่วงที่สองซึ่งเริ่มต้นในราวปี 1960 ภายหลังจากที่ได้รับอิสรภาพในการปกครองตนเองจากอังกฤษแล้ว สิงคโปร์เริ่มประสบปัญหาภัยคุกคามทั้งจากภายนอกอันได้แก่มาเลเซียและอินโดนีเซีย และภัยคุกคามภายใน อันได้แก่ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ และปัญหาแรงงาน ทำให้วัตถุประสงค์เฉพาะของสิงคโปร์เปลี่ยนไปเป็นการสร้างความมั่นคงอยู่รอดจากภัยคุกคามภายในและภายนอกดังกล่าว เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวทำให้สิงคโปร์จำเป็นต้องเสริมยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรีซึ่งไม่อาจขยายตัวรองรับอัตราประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกปีอย่างรวดเร็ว ด้วยยุทธศาสตร์การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ในเบื้องต้นเกิดจากปัญหาภายในคือ ที่ตั้งอันเหมาะสมในการกระจายสินค้า แต่ก็มีปัจจัยขัดขวางอันได้แก่ความขาดแคลนทรัพยากร ปัญหาประชากรและการว่างงาน และในเวลาต่อมาเพิ่มเติมด้วยปัญหาความขัดแย้งระหว่างมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซียทำให้สิงคโปร์ไม่สามารถอาศัยวัตถุดิบจากอินเตอร์แลนด์เหล่านี้ได้อีกต่อไปและยังต้องเผชิญกับภัยคุกคามจากการรุกรานจากเพื่อนบ้านดังกล่าว สำหรับสาเหตุของปัญหาภายในนั้นเกิดจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 2 ล้านคนเศษ จึงเริ่มถึงขีดจำกัดของเศรษฐกิจเมืองท่าเสรีที่จะสร้างงานรองรับปริมาณประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ หลังจากอังกฤษให้เอกราชแก่สิงคโปร์และดินแดนต่างๆ ในแถบนี้แล้ว ในปี 1960 รัฐบาลนายกรัฐมนตรีลีควงยูได้ร้องขอความช่วยเหลือจากสหประชาชาติให้ช่วยประเมินแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป คณะกรรมการจากสหประชาชาติได้ศึกษาและให้คำแนะนำว่า ด้วยอัตราเพิ่มของประชากรที่สูงสิงคโปร์จำเป็นต้องสร้างงานเพื่อรองรับประชากรจำนวน 240,000 ตำแหน่งภายในหนึ่งทศวรรษ มิฉะนั้นจะต้องประสบปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรง คณะกรรมการฯ ได้แนะนำว่าสิงคโปร์มีศักยภาพในสามประการได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการประมง สิงคโปร์มีแนวคิดที่จะกำจัดข้อจำกัดทางทรัพยากรและตลาดภายในที่เล็กด้วยการรวมกับสหพันธรัฐมาเลเซียในระหว่างปี 1963-1965 แต่แผนการนี้ก็ล้มเหลวและต้องแยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาเลเซียเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติและการเมืองที่รุนแรง ภายหลังการแยกตัว สิงคโปร์ยังต้องประสบปัญหาหนักเมื่ออังกฤษประกาศที่จะปิดฐานทัพเรือที่สิงคโปร์และถอนทหารออกจากตะวันออกในเวลาต่อมา ซึ่งส่งผลทางเศรษฐกิจและความมั่นคงอย่างรุนแรง สิงคโปร์จึงจำเป็นต้องรีบก้าวเข้าสู่การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมอย่างรีบเร่ง หลังจากทดลองสร้างอุตสาหกรรมการผลิตภายในด้วยการปกป้องอุตสาหกรรมภายในที่มีอยู่จำนวนน้อย สิงคโปร์พบว่าสินค้าของตนไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกเนื่องจากขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิตและขาดประสบการณ์ในการจัดการทางอุตสาหกรรม ในที่สุดสิงคโปร์ได้พบสูตรสำเร็จด้วยการเป็นฐานการผลิตให้กับบริษัทข้ามชาติอเมริกันและชาติอุตสาหกรรมอื่น ๆ จากยุโรปและญี่ปุ่น โครงสร้างนี้เหมาะสมกับสิงคโปร์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก ในด้านการผลิตและการ

จัดการนั้น นักลงทุนต่างชาติจะเป็นผู้จัดหาเทคโนโลยีและเงินทุน ตลอดจนคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตและเป็นผู้ทำตลาด โดยมีตลาดภายในประเทศแม่และตลาดโลกรองรับอยู่แล้ว สิ่งที่ต้องทำก็เพียงคัดเลือกอุตสาหกรรมและบริษัทที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้แก่ชาวสิงคโปร์ในรูปค่าจ้างแรงงานและการพัฒนาบุคคลซึ่งเป็นประชากรของสิงคโปร์ จัดมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสม จะจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานอันได้แก่นิคมอุตสาหกรรม ตลอดจน จัดหาและแรงงานราคาถูกและมีการศึกษาดี ซึ่งได้ผ่านการฝึกหัดเบื้องต้นและปรับวัฒนธรรมการทำงานให้เหมาะกับการอุตสาหกรรมสมัยใหม่ในด้านการขนส่ง ปรับปรุงเมืองท่าของตนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การขนส่งวัตถุดิบมาสู่ฐานการผลิตและการขนส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด สร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการบริการที่เกี่ยวข้องครบวงจร เช่น บริการทางการเงิน การสื่อสาร การประกันภัยทางทะเล การซ่อมแซมเรือ การขนส่งทางอากาศ เป็นต้น และที่สำคัญอย่างยิ่งหย่อนกว่ากัน ก็คือการให้ความมั่นใจต่อนักลงทุน ทั้งในนโยบายของรัฐบาลที่ยึดมั่นหลักการค้าเสรี และความมั่นใจในการเมืองที่มั่นคง ปราศจากการประท้วงของแรงงาน และการรักษาความมั่นคงทางดินแดนด้วยการเสริมสร้างกำลังทหารที่พร้อมจะปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องร่วมกับนโยบายต่างประเทศที่ใช้ประโยชน์จากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบและความร่วมมือทางทหารกับสหรัฐอเมริกา ยุทธศาสตร์การสร้างฐานการผลิตบนเสาหลักของเมืองท่าเสรีนี้ ได้สร้างสิงคโปร์ให้ขึ้นสู่อันดับต้นของโลกในเวลาเพียงสองทศวรรษเท่านั้น

ยุทธศาสตร์การกระจายความเสี่ยงและการลงทุน ในปัจจุบัน ปัญหาของสิงคโปร์ด้านความมั่นคงภายนอกระหว่างมาเลเซียและอินโดนีเซียนั้นไม่รุนแรงเหมือนเช่นแต่ก่อน ปัญหาหลักของสิงคโปร์นั้นกลับมาจากความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงซึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของโลก การสร้างฐานการผลิตบนพื้นฐานของบริษัทข้ามชาติได้ทำให้เศรษฐกิจของสิงคโปร์ต้องพึ่งพาบริษัทและทำให้บริษัทเหล่านี้มีอำนาจต่อรองสูง ตลอดจนสภาพการแข่งขันอาจทำให้บริษัทเหล่านี้ย้ายฐานการผลิตไปประเทศอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าได้ อีกประการหนึ่งที่ดึงดูดภูมิศาสตร์ก็เป็นปัจจัยที่อาจกลับมาสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจให้แก่สิงคโปร์ได้ อดีตได้แสดงให้เห็นแล้วว่าเมืองอื่นในช่องแคบมะละกาที่เหมาะสมที่จะเป็นเมืองท่าเช่นเดียวกับสิงคโปร์ ในปัจจุบันมาเลเซียได้เริ่มพัฒนาเมืองท่าทะเลของตน และสามารถแข่งขันสายการบินเรือจากสิงคโปร์ไปได้ 30% ซึ่งย่อมเป็นสัญญาณเตือนภัยที่ดี และหากวันหนึ่งข้างหน้าอินโดนีเซียหันมาพัฒนาเมืองท่าของตนบ้าง เศรษฐกิจบนพื้นฐานเมืองท่าเสรีของสิงคโปร์ก็อาจประสบปัญหาใหญ่ได้ นอกจากนี้พัฒนาการทางต่าง ๆ เช่น การสร้างแลนด์บริดจ์ของไทยและมาเลเซีย หรือ การตัดคลองกระ ซึ่งหากเกิดขึ้นเมื่อใดก็จะส่งผลกระทบกับสิงคโปร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งทำให้เรือสินค้ามีแนวโน้มจะใหญ่ขึ้นและสามารถเดินทางได้นานขึ้นโดยไม่ต้องจอดแวะ ก็อาจทำให้เรือสินค้าในอนาคตใหญ่มากเกินกว่าจะเข้าช่องแคบสิงคโปร์ หรือสามารถเดินทางโดยไม่ต้องจอดแวะที่สิงคโปร์เลยก็เป็นได้

สิ่งเหล่านี้ทำให้สิงคโปร์จำต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของตนเพื่อรองรับ โดยในระยะปานกลาง เราจะเห็นว่าสิงคโปร์จะยังคงเดินหน้าเสริมสร้างเศรษฐกิจและความมั่นคงบนพื้นฐานของเมืองท่าเสรีและการเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงให้แก่บริษัทข้ามชาติอย่างต่อเนื่องต่อไปแล้ว ตลอดจนพยายามก้าวล้ำกว่าคู่แข่งชั้น ด้วยการ

นำเสนอเมืองท่าที่ดีและทันสมัยกว่าและพร้อมมูลด้วยผู้ประกอบการที่เชื่อมโยงกัน ด้วยการสร้างสิงคโปร์ให้เป็นฮับแห่งการขนส่ง การสื่อสาร การเงิน และการบันเทิงด้วยโครงสร้างพื้นฐานชั้นหนึ่งที่เหนือล้ำกว่าคู่แข่ง ตลอดจนดำรงนโยบายการลงทุน เพื่อรักษาลูกค้าเก่าและดึงดูดลูกค้าใหม่ให้มาลงทุนในสิงคโปร์อยู่เสมอ

นอกจากนี้ยังพบว่าสิงคโปร์เริ่มจะดำเนินยุทธศาสตร์การกระจายความเสี่ยงเพื่อรองรับความแปรปรวนของกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่อาจส่งผลกระทบให้จุดเด่นของสิงคโปร์ทางด้านภูมิศาสตร์ไม่เข้มแข็งเช่นแต่ก่อน หนึ่งใน การปรับโครงสร้างเพื่อรองรับความไม่แน่นอนได้แก่การเพิ่มสัดส่วนของอุตสาหกรรมบริการให้มากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะอุตสาหกรรมการผลิตเทคโนโลยีสูงส่วนมากนั้นตกอยู่ในมือต่างชาติทำให้เศรษฐกิจสิงคโปร์มีจุดอ่อนที่ต้องพึ่งพาธุรกิจต่างชาติเหล่านี้สูง บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่เหล่านี้แม้จะสร้างความมั่งคั่งให้ชาวสิงคโปร์ผ่านภาษีเงินได้ ค่าจ้างเงินเดือนระดับสูง เงินสมทบจากนายจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการถ่ายทอดและฝึกหัดงานและเทคโนโลยีให้แก่ชาวสิงคโปร์ แต่ก็ทำให้บริษัทเหล่านี้มีอำนาจต่อรองสูงในด้านการขอมาตรการสนับสนุน และอาจย้ายฐานการผลิตออกจากประเทศไปสู่ประเทศที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าได้เสมอ โดยสิงคโปร์พยายามเพิ่มสัดส่วนธุรกิจของชาวสิงคโปร์เอง ซึ่งปัจจุบันยังเป็นเจ้าของกิจการที่ใช้เทคโนโลยีไม่สูงนัก อันได้แก่อุตสาหกรรมทางทะเลที่ได้พัฒนามาเป็นลำดับในอดีต ได้แก่ การซ่อมสร้างและดัดแปลงเรือ ฐานขุดเจาะ และยานปฏิบัติการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง สำหรับบริการนั้นอยู่ในวิสัยที่ชาวสิงคโปร์สามารถทำได้ เช่น การบริการที่ต่อเนื่องจากบริการท่าเรือ เช่น บริการการเงินในการซื้อขายสินค้า บริการประกันภัย และบริการกฎหมายข้อพิพาททางเรือ และบริการที่ต่อเนื่องครบวงจรให้แก่ธุรกิจทางเรือและผู้มาเยือนที่มาที่นี้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น สายการบิน สายการบินเดินเรือ แหล่งท่องเที่ยว ย่านซื้อขายจับจ่าย ย่านอาหาร แหล่งบันเทิง ดังจะเห็นได้จากการเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐานชั้นหนึ่งที่ทันสมัย เช่น โครงการกาสิโนคอมเพล็กซ์ หรือคำขวัญว่า สิงคโปร์จะเป็นเมืองฮับแห่งการขนส่งทางทะเล เมืองฮับแห่งการสื่อสารโทรคมนาคมและสารสนเทศ เมืองฮับแห่งการท่องเที่ยว เป็นต้น อุตสาหกรรมบริการจะช่วยสร้างรายได้ให้สิงคโปร์และลดการพึ่งพาธุรกิจต่างชาติในสัดส่วนที่สูงเกินไป

ในระยะยาวแล้ว สิงคโปร์มีความจำเป็นที่จะต้องดำรงความมั่นคงและมั่งคั่งด้วยยุทธศาสตร์การกระจายการลงทุนไปทั่วโลก ซึ่งสิงคโปร์ได้เริ่มดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ทางด้านการท่าเรือสิงคโปร์ได้ใช้ความชำนาญในการบริหารท่าเรือที่มีเรือผ่านมากที่สุดในโลกให้เป็นประโยชน์สูงสุด ด้วยการกระจายการลงทุนออกไปนอกประเทศ โดยได้เข้าดำเนินการท่าเรือจำนวน 28 แห่ง ใน 16 ประเทศทั่วโลก ซึ่งจะทำให้สิงคโปร์มีลูกค้าอย่างต่อเนื่องแม้ว่าปริมาณเรือที่ผ่านช่องแคบสิงคโปร์จะมีความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ด้านการขนส่งสายการบินเรือเนปจูนโอเรียนต์ไลน์ของสิงคโปร์ได้เข้าซื้อกิจการของสายการบินเรือเอพีแอลหรืออเมริกันเพรสซิเดนต์ไลน์ ทำให้กองเรือคอนเทนเนอร์ของสิงคโปร์มีเส้นทางครอบคลุมเส้นทางต่างๆ ทั่วโลก ทั้งสายออสเตรเลีย เอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ นี่เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำทั้งนี้เนื่องจากการเดินเรือเป็นอุตสาหกรรมที่ลงทุนสูง มีระยะคืนทุนยาวนาน และมีวงจรผลตอบแทนขึ้นลงตามวัฏจักรเศรษฐกิจของโลกทำให้มักประสบปัญหาขาดทุนในปีที่เศรษฐกิจโลกตกต่ำ อีกประการหนึ่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นเสาหลักที่ค้ำจุนให้สิงคโปร์เจริญเติบโตมาอย่างต่อเนื่องนี้ มีจุดอ่อนบางประการคือ การแข่งขันจากเมืองท่าอื่นในช่องแคบมะละกา

เช่น มาเลเซียได้เริ่มสร้างเมืองท่าทะเลขึ้นมาแข่งขันและสามารถแย่งสายการบินเรือที่สำคัญไปจากสิงคโปร์ได้ประมาณ 20% ในขณะที่อินโดนีเซียก็มีศักยภาพที่จะทำสิ่งเดียวกันนี้ในเวลาอันเหมาะสม การสร้างแลนด์บริดจ์ของมาเลเซีย แผนการสร้างแลนด์บริดจ์ของไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนการตัดคลองกระของไทย หากเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อเสาหลักของสิงคโปร์อย่างใหญ่หลวง นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการขนส่งที่มีแนวโน้มทำให้เรือสินค้ามีขนาดใหญ่มากขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจทำให้เรือบางลำใหญ่เกินกว่าจะเข้าสู่ช่องแคบสิงคโปร์ หรือมีขนาดใหญ่มากจนสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายได้โดยไม่ต้องจอดแวะเมืองท่าระหว่างทางเช่นสิงคโปร์เลยในอนาคต สิ่งเหล่านี้เป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงหากไม่เตรียมการไว้ก่อน การกระจายการลงทุนในเมืองท่าทั่วโลกจะเป็นการสร้างผลกำไรที่ค่อนข้างคงที่สำหรับการกระจายความเสี่ยงประการสำคัญที่สุดของสิงคโปร์ ได้แก่การตั้งกองทุนแห่งชาติเพื่อลงทุนทั่วโลก คือเทมาเส็กโฮลดิ้ง ซึ่งนำเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งมีปริมาณมหาศาล ไปลงทุนในกิจการในเอเชียและในกลุ่มประเทศโออีซีดี และสามารถผลตอบแทนในอัตรา 18% ต่อปี อันเป็นการประกันภัยที่ดีในกรณีที่ว่าวันหนึ่งวันใดข้างหน้าหากสถานการณ์ที่สร้างความรุ่งเรืองให้กับสิงคโปร์ได้เปลี่ยนไป ชาวสิงคโปร์ก็อาจจะมียาได้ที่ดีจากการลงทุนในประเทศที่ร่ำรวยทรัพยากรอื่น ๆ

จะเห็นว่า บทบาทของยุทธศาสตร์ทะเลในการสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้แกสิงคโปร์นั้นสูงมาก หรืออาจกล่าวได้ว่าสิงคโปร์สร้างชาติบนเสาหลักของยุทธศาสตร์ทะเล โดยพื้นฐานความเจริญของสิงคโปร์นั้นคือปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการเป็นเมืองท่าทางทะเลนั่นเอง อย่างไรก็ตามปัจจัยนี้โดยลำพังยังไม่เพียงพอในการสร้างสิงคโปร์ให้ก้าวขึ้นมาสู่โลกที่หนึ่งในปัจจุบันนี้ หากแต่รัฐบาลสิงคโปร์ต้องใช้ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการนำพาเกาะเล็กๆ แห่งนี้ฟันฝ่าอุปสรรคภัยคุกคามต่าง ๆ ทั้งภัยจากความมั่นคงจากภายนอก และปัญหาสังคมภายใน ทำให้สามารถวางแผนสร้างสิงคโปร์บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์เมืองท่าเสรี เพื่อสร้างฐานการผลิตและบริการอย่างชาญฉลาด ทำให้สิงคโปร์สามารถตัดทวงความมั่งคั่งจากทะเลได้อย่างมหาศาล อย่างไรก็ตามรัฐบาลมิได้แก้ไขและป้องกันปัญหาสังคมควบคู่กันไปอย่างพอเหมาะ ด้วยการแปลงความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจมาเป็นความมั่นคงทางทหารและทางการเมืองแล้ว สิงคโปร์ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในระดับปัจจุบันนี้ นอกจากนั้น สิงคโปร์ยังเตรียมการรองรับความแปรปรวนทางเศรษฐกิจโลกและความไม่แน่นอนในอนาคต ด้วยการกระจายการลงทุนไปทั่วโลก ทั้งการรุกในสาขาการบริหารท่าเรือ และการลงทุนในกิจการในประเทศต่าง ๆ ด้วยกองทุนแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นหลักประกันที่ดีว่าสิงคโปร์จะสามารถตัดทวงความมั่งคั่งจากดินแดนต่างๆ ได้ทั่วโลก แม้ว่าในอนาคตความเป็นเมืองท่าของสิงคโปร์อันเป็นรากฐานสำคัญอาจจะเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงจากเมืองท่ารอบข้างซึ่งต่างก็มีศักยภาพไม่น้อยกว่าสิงคโปร์ทั้งสิ้น สำหรับค่าใช้จ่ายในการพัฒนานั้น ด้วยขนาดพื้นที่ที่จำกัดทำให้สิงคโปร์ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภาวะอากาศเป็นพิษและน้ำทิ้งจากโรงงาน อย่างไรก็ตามรัฐบาลสิงคโปร์ได้เล็งเห็นปัญหาเหล่านี้มาตั้งแต่ต้น และได้วางมาตรการเพื่อบรรเทาปัญหาลงแม้ว่าจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ทั้งหมด

3. สาธารณรัฐเกาหลี...ผู้ใช้ทะเลเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานอุตสาหกรรมส่งออกสินค้าเทคโนโลยีสูง

สำหรับประเทศสาธารณรัฐเกาหลี แม้ว่าจะมีลักษณะความจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ภัยคุกคามจากภายนอก ปัญหาการว่างงาน และความยากจนเช่นเดียวกับสิงคโปร์ แต่สาธารณรัฐเกาหลีมิได้เป็นเส้นทางผ่านที่สำคัญของสายการเดินเรือของโลกเช่นสิงคโปร์ ในมุมมองหนึ่งปัญหาของสาธารณรัฐเกาหลีจึงหนักหนาสาหัสกว่าและไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีเดียวกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีสาธารณรัฐเกาหลีมีโชคติดอยู่บ้างที่มีชายฝั่งถึงสามด้าน ซึ่งเมื่อประกอบกับปัจจัยรัฐบาลที่มุ่งมั่น และประชาชนที่พร้อมจะทำงานหนักด้วยค่าแรงที่ต่ำ ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีสามารถสร้างเศรษฐกิจการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกโดยใช้ทะเลเป็นเครื่องมือเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยค่าขนส่งที่ต่ำได้สำเร็จ ความคับขันของประเทศและความกล้าหาญของรัฐบาล ประกอบกับการวางแผนนโยบายอุตสาหกรรมที่เป็นขั้นตอนสมเหตุสมผล ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีสามารถดักดวงความมั่งคั่งได้อย่างน่ามหัศจรรย์ และไม่เพียงก้าวจากโลกที่สามมาสู่โลกที่หนึ่งได้เท่านั้น หากแต่ยังสร้างขีดความสามารถที่ติดอันดับต้นของโลกในหลายสาขา รวมทั้ง อิเล็กทรอนิกส์ การต่อเรือ การขนส่งทางเรือ และเหล็กกล้า ได้ภายในเวลาเพียงไม่ถึงสามทศวรรษ อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์การสร้างชาติด้วยอุตสาหกรรมหนักนี้ได้ส่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณรัฐเกาหลีอย่างหนัก ซึ่งรวมถึงปัญหา ฝนกรด สิ่งมีชีวิตถูกทำลาย แหล่งน้ำบนดินและใต้ดินปนเปื้อน และการทำลายระบบนิเวศทางทะเล ซึ่งเป็นผลกระทบที่สาธารณรัฐเกาหลีพยายามแก้ไขอย่างเร่งด่วนในขณะนี้ พัฒนาการทางยุทธศาสตร์ทะเลของประเทศเกาหลีนั้นอาจแบ่งได้ 3 ระยะ ดังนี้

ยุทธศาสตร์อันไว้ทิศทางหลังสงครามเกาหลี ในระยะแรกนี้เริ่มตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเกาหลี ปัญหาของเกาหลีคือสภาพความยากจน ขาดแคลนอาหาร และภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือ ซึ่งรัฐบาลชิงมุนรี ได้พยายามแก้ไขแต่ไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการไม่มีที่ดินทำกินด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ที่ดินทำกินตกอยู่ในมือของประชาชนรายย่อยแทนที่จะเป็นเจ้าของที่ดินรายใหญ่ และได้เริ่มอุตสาหกรรมเบาที่มีอยู่เป็นจำนวนน้อย เพื่อทดแทนการนำเข้า นอกจากนี้ยังวางรากฐานการศึกษาภาคบังคับ แต่รัฐบาลชิงมุนรีไม่ปรากฏว่ามียุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่เด่นชัด และยังคงดำรงนโยบายพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาในอัตราที่สูง สาธารณรัฐเกาหลีในช่วงนี้จึงไม่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ และยังคงมีปัญหาความยากจน การว่างงาน การขาดแคลนอาหารทั่วประเทศ จนกระทั่งรัฐบาลชิงมุนรีต้องลงจากอำนาจเมื่อนักศึกษาทำการประท้วงในปี 1959 เช่นเดียวกันในช่วงนี้ยุทธศาสตร์ทะเลก็ไม่มีอะไรที่เด่นชัด และไม่ได้มีผลในการช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติมากนัก ในช่วงนี้พัฒนาการทางทะเลของเกาหลีมีเพียงการต่อเรือด้วยรัฐวิสาหกิจซึ่งประสบผลขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์การสร้างชาติด้วยฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนักเพื่อการส่งออก เมื่อเริ่มรัฐบาลปักจุงฮีในปี 1961 ปัญหาสำคัญของเกาหลียังคงเป็นภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือและความยากจน ขาดแคลนอาหาร และการว่างงาน โดยเฉพาะเมื่อเกาหลีเหนือดูเหมือนจะประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจและมีศักยภาพทางสงครามเพิ่มมากขึ้น หลังจากการแยกประเทศกันในปี 1945 สาธารณรัฐเกาหลีได้รับส่วนแบ่งพื้นที่ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติและโรงงานอุตสาหกรรมจากญี่ปุ่นมากกว่า ทำให้วัตถุประสงค์ของเกาหลีคือต้องสร้างความมั่นคงทั้งภายนอกและภายในเพื่อความอยู่รอดของชาติโดยเร่งด่วน

รัฐบาลปักกิ่งจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิวัติอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกทันที ทั้งนี้เนื่องจากเกาหลีมีปัจจัยบังคับพื้นที่เพาะปลูกจำนวนน้อย ทำให้ไม่สามารถพึ่งพาการเกษตรได้ จึงต้องหันมาหาการผลิตเท่านั้น แม้ว่าจะขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีในการผลิต แต่สาธารณรัฐเกาหลีมีจุดเด่นสามประการคือ มีทางออกทะเลถึงสามด้าน มีแรงงานราคาถูกและการศึกษาดี ตลอดจนมีรัฐบาลที่กล้าหาญและมุ่งมั่น รัฐบาลปักกิ่งจึงเริ่มต้นด้วยการพาประเทศออกจากภาวะขาดแคลนอาหารและการว่างงาน ด้วยการสร้างอุตสาหกรรมเบา ก่อน เพื่อสร้างความพอเพียงและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ปูย สารเคมีในการทำปุ๋ยและเส้นใยสังเคราะห์ ซีเมนต์ในการก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า และเหล็กกล้า เป็นต้น หลังจากโครงสร้างที่จำเป็นเริ่มพร้อมแล้ว จึงได้เริ่มยุทธศาสตร์การ “สร้างชาติด้วยการส่งออก” ด้วยสินค้าอุตสาหกรรมหนักและปิโตรเคมี โดยเน้นการ “ส่งออกเป็นลำดับแรก” และ “การเติบโตทางเศรษฐกิจมาก่อน” ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างงดงามในการเปลี่ยนสาธารณรัฐเกาหลีจากประเทศเกษตรกรรมที่ยากจนมาเป็นโลกอุตสาหกรรมที่เต็มไปด้วยโอกาสและคุณภาพชีวิตแบบสังคมเมือง อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาจนทุกวันนี้ ในการสร้างชาติด้วยเศรษฐกิจการส่งออกนี้ สาธารณรัฐเกาหลีได้ใช้ยุทธศาสตร์ทะเลประสานกับยุทธศาสตร์อื่นของชาติอย่างเป็นขั้นตอน ประการแรก เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีมีความขาดแคลนทรัพยากรเกือบทุกอย่างที่จำเป็นต่อการบริโภคของประชากรและอุตสาหกรรม ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีต้องนำเข้าจำนวนมาก ทั้งข้าว อาหาร ปุ๋ย ซีเมนต์ เหล็ก เครื่องจักร อุตสาหกรรม ฯลฯ และเมื่อผลิตสินค้าได้ ก็จำเป็นต้องส่งออก สิ่งเหล่านี้ทำให้รัฐบาล ซึ่งในระยะแรกให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมการต่อเรือเพื่อเป็นสินค้าส่งออก โดยตั้งใจจะฉวยโอกาสที่ในช่วงทศวรรษที่ 1960 เศรษฐกิจของโลกกำลังขยายตัวและมีความต้องการเรือสินค้า อย่างไรก็ดีเมื่อสินค้าอุตสาหกรรมของเกาหลีเริ่มผลิตได้และส่งออกจำนวนเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลปักกิ่งจึงพบว่าสาธารณรัฐเกาหลีได้ตั้งอยู่บนเส้นทางผ่านของสายการเดินเรือโลก และแต่ละเดือนจะมีสายการเดินเรือแวะเมืองท่าสาธารณรัฐเกาหลีจำนวนจำกัด มีปริมาณไม่เพียงพอในการขนส่งทั้งวัตถุดิบนำเข้าและสินค้าส่งออก ดังนั้นจึงหันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมการเดินเรือเพื่อให้มีวัตถุดิบราคาต่ำป้อนโรงงานอุตสาหกรรม และสินค้าของสาธารณรัฐเกาหลีมีต้นทุนการขนส่งต่ำ ซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อกิจการเดินเรือสามารถจัดหาเรือได้ในราคาต่ำ รัฐบาลจึงได้หันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมการต่อเรือด้วยโครงการอุดหนุน ช่วยเหลือ และมาตรการการบรรเทาทุกข์ที่ปกป้องอุตสาหกรรมเดินเรือภายในประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อสนับสนุนให้สินค้าอุตสาหกรรมโดยรวมมีต้นทุนต่ำสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก แม้ภายหลังจากที่ประธานาธิบดีปักกิ่งจะถูกกลบฝังแล้ว และรัฐบาลต่อมาก็ได้มีการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สมดุลมากยิ่งขึ้น จากที่เน้นการส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหญ่ มาเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก และลดการแทรกแซงของรัฐบาลลงเพื่อปล่อยให้กลไกการค้าเสรีทำหน้าที่ได้มากขึ้น แต่ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่งคั่งและมั่นคงด้วยการส่งออกซึ่งสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันด้วยอุตสาหกรรมเดินเรือและต่อเรือก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าสินค้าส่งออกจะเปลี่ยนมาเป็นอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้นไปก็ตาม

ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจบนฐานความรู้ ในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้นี้ แม้ว่าปัญหาความมั่นคงจากภัยคุกคามภายนอกจะยังไม่เปลี่ยนแปลง แต่ก็ได้เบาบางลงเนื่องจากในปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีขีดความสามารถในการป้องกัน

ตนเองและพัฒนาอาวุธสูงมาก ปัญหาหลักในปัจจุบันจึงเป็นความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีมีจุดอ่อนด้านพื้นที่ซึ่งไม่สามารถรองรับการเกษตรได้ จึงทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศและเศรษฐกิจโลก ในการหารายได้มาเลี้ยงตนเอง อย่างไรก็ตามแม้โมเดลของสาธารณรัฐเกาหลีจะเป็นการสร้างเทคโนโลยีเองและผลิตเอง ในขณะที่สาธารณรัฐเกาหลีหันเน้นเศรษฐกิจบนฐานความรู้ขั้นสูง (knowledge-based economy) เช่นสินค้าส่งออก อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่การที่ต้องพึ่งพาภาคการผลิตอย่างสูงก็มีความเสี่ยงหากภาวะเศรษฐกิจโลก ชบเซา ตลอดจนมีการแข่งขันสูงจากชาติที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย สาธารณรัฐเกาหลีจึงจำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีและก้าวล้ำ ด้วยราคาที่แข่งขันได้อยู่เสมอ และนั่นก็หมายถึงว่ายุทธศาสตร์การผลิตเรือราคาถูก และสายการบินเรือราคาต่ำ จะมีบทบาทในการทำให้สินค้าของเกาหลีสามารถแข่งขันได้ดีในตลาดโลกอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบว่าการต่อเรือนั้นมีลูกค้าจำนวนจำกัด จึงมีความจำเป็นต้องสร้างความหลากหลาย อุตสาหกรรมต่อเรือของสาธารณรัฐเกาหลีจึงได้สร้างความสามารถในการต่อเรือที่หลากหลาย ทั้งเรือเทกอง เรือแท่งเกอร์ เรือขนส่งก๊าซชนิดต่าง ๆ ฐานขุดเจาะนอกชายฝั่ง เรือสำรวจและผลิตปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง และเรือเพื่อการขนส่งทางทะเล ทั้งนี้เพื่อสร้างฐานลูกค้าฐานกว้างและทำให้มีรายได้สม่ำเสมอและอยู่รอดได้แม้ภาวะเศรษฐกิจโลกจะผันผวน

นอกจากนี้ สาธารณรัฐเกาหลีมีปัญหาเรื่องความมั่นคงทางอาหาร ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีไม่ได้ละเลยการเกษตรและการประมง ทั้งการประมงชายฝั่ง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการปลูกสาหร่าย ยังได้พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในน้ำลึก กองเรือสาธารณรัฐเกาหลียังประสบความสำเร็จในกนการประมงน้ำลึกไปทั่วโลก สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงได้ปีละหลายพันล้านเหรียญสหรัฐฯ แม้ว่าผลผลิตและการจ้างงานจากภาคการเกษตรและการประมงโดยรวมจะมีจำนวนไม่ถึง 10% ของจีดีพี แต่สาธารณรัฐเกาหลีก็จำเป็นต้องดำรงอุตสาหกรรมนี้ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงทางอาหารอันเป็นจุดด้อยประการหนึ่งของสาธารณรัฐเกาหลีนั่นเอง

4. ออสเตรเลีย...ผู้ให้ทะเลในการส่งเสริมเศรษฐกิจภาคบริการอย่างยั่งยืน

ก้าวอย่างของออสเตรเลียนั้นกลับไม่เหมือนประเทศเป้าหมายทั้งสองที่กล่าว จากการศึกษาก็เห็นว่ายุทธศาสตร์เศรษฐกิจของออสเตรเลียนั้นได้รับการพัฒนาไปตามสภาพปัจจัยภายในและภายนอกที่เปลี่ยนไป โดยในขณะที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี แต่กลับไม่ได้ใช้ประโยชน์จากยุทธศาสตร์ทะเลในการสนับสนุนอย่างเต็มประสิทธิภาพนัก โดยใช้ประโยชน์จากการขนส่งทางทะเลเพียงเล็กน้อย และใช้ทะเลเพื่อสนับสนุนภาคบริการด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ พัฒนาการทางยุทธศาสตร์ของออสเตรเลียนั้นถูกกำหนดโดยปัจจัยภายในและภายนอกดังนี้

ตั้งตัวด้วยภาคการเกษตรและเหมืองแร่ พัฒนาการทางยุทธศาสตร์นั้นเริ่มตั้งแต่อังกฤษได้จัดตั้งอาณานิคมออสเตรเลียในปี 1788 เพื่อเป็นสถานที่เนรเทศนักโทษ ในระยะแรกนั้น ปัญหาของออสเตรเลีย คือ ความอยู่รอดบนดินแดนใหม่ ซึ่งออสเตรเลียได้วางยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจของชาติบนรากฐานของภาคเกษตรกรรมและเหมืองแร่ ด้วยการฉกฉวยโอกาสที่ตลาดในยุโรปมีความต้องการสินค้าการเกษตรและแร่ธาตุสูง ออสเตรเลียจึงได้ใช้ประโยชน์จาก

ความอุดมสมบูรณ์ของผืนแผ่นดินบริเวณตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศในการผลิตขนแกะ เหมืองแร่ ทองคำ ข้าวสาลี น้ำตาล และนมและเนื้อสัตว์ตามความต้องการของยุโรป ความต้องการของตลาดทำให้มีการขยายพื้นที่เลี้ยงแกะลึกเข้าไปในผืนแผ่นดินซึ่งห่างไกลจากท่าเรือออกไป รัฐบาลมองเห็นปัญหานี้และได้นำรายได้จากการส่งออกมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้วยการขยายเครือข่ายทางรถไฟเพื่อขนส่งผลผลิตมายังท่าเรือได้โดยสะดวก แต่ยังคงใช้สายการเดินเรือของยุโรปในการขนส่งสินค้าทั้งนำเข้าและส่งออก อุตสาหกรรมภาคการเกษตรและเหมืองแร่ของออสเตรเลียแม้ในระยะต่อมจะลดความสำคัญลงเมื่อคิดเป็นสัดส่วนเทียบกับอุตสาหกรรมภาคอื่น แต่ก็ยังคงมีความสำคัญอยู่เสมอ

ทดลองสร้างอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการบริโภคภายในและการส่งออก สำหรับระยะที่สองนั้นเริ่มต้นราวปี 1890 เนื่องจากเป็นดินแดนที่เป็นแกะและมีอังกฤษให้ความคุ้มครอง ออสเตรเลียจึงปลอดภัยจากภัยคุกคามภายนอก ปัญหาของออสเตรเลียยังคงเป็นปัญหภายในจากการขยายตัวของชุมชนเมือง วัตถุประสงค์ของออสเตรเลียจึงถูกผลักดันด้วยสถานการณ์ภายใน การขยายตัวของพลเมืองและความต้องการสินค้าและบริการภายในประเทศ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมภายในเหล่านี้ทำให้ออสเตรเลียเปลี่ยนยุทธศาสตร์จากภาคการเกษตรและเหมืองแร่ มาเป็นการผลิตเชิงอุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองต่อการบริโภคภายใน โดยสภาพความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลสืบเนื่องจากปรากฏการณ์ทางในแคว้นวิกตอเรียในปี 1951 ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมากโดยส่วนหนึ่งเป็นผู้อพยพจากยุโรปและอีกส่วนหนึ่งเป็นแรงงานชาวจีน ชุมชนเมืองขยายตัวจากประมาณห้าแสนคนเป็น 1.7 ล้านคน ตลอดจนนักลงทุนจากสหรัฐอเมริกาได้มาลงทุนอสังหาริมทรัพย์ในออสเตรเลียเนื่องจากคาดหวังว่าผลตอบแทนจะสูง อุตสาหกรรมต่างๆ เริ่มเกิดขึ้นเพื่อป้อนตลาดภายในประเทศ ตั้งแต่อุตสาหกรรมเบาเพื่อแปรรูปผลผลิตภาคการเกษตร เช่น โรงงานผลิตน้ำตาล แก้ว เฟอร์นิเจอร์ ไปจนถึงอุตสาหกรรมพื้นฐานเช่น ซีเมนต์ และเหล็กกล้า และพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมหนัก เช่น การต่อเรือ รถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรการเกษตร เป็นต้น อย่างไรก็ตามด้วยจำนวนประชากรที่น้อย ประกอบกับมีสภาพแรงงานที่เข้มแข็งต้องการค่าแรงสูง ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมภายใน และแม้ถึงอย่างนั้นสินค้าอุตสาหกรรมของออสเตรเลียก็ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศได้ ทำให้ต้องล้มเลิกอุตสาหกรรมหนักเกือบทั้งหมดและหันมานำเข้าแทนจนถึงปัจจุบันนี้

สร้างความมั่งคั่งด้วยเศรษฐกิจภาคบริการ ในปัจจุบัน ปัญหาค่าจ้างแรงงานที่สูง ประชากรน้อย และสภาพแรงงานที่เข้มแข็ง ทำให้ภาคการผลิตของออสเตรเลียโดยเฉพาะอุตสาหกรรมหนักที่เคยมี ไม่สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้ และต้องล้มเลิกไป จะมีสินค้าส่งออกก็เพียงสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจุบันเน้นเศรษฐกิจของออสเตรเลียเป็นเศรษฐกิจบนฐานความรู้ชั้นสูง (knowledge-based economy) โดยออสเตรเลียได้หันเข้าสู่ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจในภาคบริการด้วยสัดส่วนที่สูง ตัวอย่างเช่น ภาคบริการทางการศึกษามีมูลค่ารวม 13.7 พันล้านเหรียญออสเตรเลีย โดยปัจจุบันมีนักศึกษาต่างชาติจากประเทศจีนจำนวน 130,000 คน และจากประเทศอินเดียจำนวน 45,000

คน¹⁶⁶ อย่างไรก็ดี ออสเตรเลียก็ยังประสบปัญหาการเหยียดเชื้อชาติ ดังจะเห็นได้จากนโยบายในอดีต และจากเหตุการณ์ปัจจุบันเมื่อนักศึกษาชาวอินเดียนถูกทำร้ายจำนวนหลายคน ทำให้นักศึกษาจำนวนกว่า 4,000 คนในเมลเบิร์นและซิดนีย์ออกมาทำการประท้วง และกล่าวหาว่าเป็นการเหยียดเชื้อชาติ ค่าครองชีพที่สูงทำให้นักศึกษาจำนวนหนึ่งต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ แม้ว่าเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคบริการ นอกจากนี้ออสเตรเลียก็ยังคงหาประโยชน์จากภาคการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์และแร่ธาตุธรรมชาติต่าง ๆ ที่ยังคงมีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ ภาคการเกษตรและเหมืองแร่แม้จะมีสัดส่วนในจีดีพีที่ลดลงแต่ยังคงเป็นสินค้าหลักในการส่งออก

หากพิจารณาปัจจัยทางภูมิศาสตร์แล้วออสเตรเลียได้เปรียบทั้งพื้นที่บนบกและพื้นที่ทะเล ออสเตรเลียจึงไม่มีข้อจำกัดทางด้านพื้นที่หรือทรัพยากร ดังนั้นในทางทฤษฎีแล้วออสเตรเลียจึงน่าจะสามารถสร้างความยิ่งใหญ่ทางทะเลได้มากกว่า อย่างไรก็ดีการถกเถียงกันได้เป็นเช่นนั้นด้วยเหตุผลที่น่าสนใจ กล่าวคือ ความโน้มเอียงผูกฝัคนิวซีแลนด์มีส่วนอย่างยิ่งที่ทำให้ออสเตรเลียดำรงนโยบายไม่ต้อนรับผู้อพยพชาวเอเชียอย่างยาวนาน ซึ่งทำให้ประชากรของออสเตรเลียมีจำนวนน้อยและประกอบด้วยชาวผิวขาวเกือบจะทั้งหมด อีกประการหนึ่งความเข้มแข็งทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจเสรีของออสเตรเลีย ทำให้สภาพแรงงานมีความเข้มแข็งและเป็นสาเหตุให้แรงงานภาคการผลิตมีค่าจ้างสูง จนกระทั่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและการบริการด้านการเดินเรือ ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานออสเตรเลียมีความสามารถในการผลิตต่ำ จึงทำให้ไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ออสเตรเลียอาจจะแก้ไขปัญหาลabor ในภาคการเกษตรและเหมืองแร่ได้ด้วยการใช้เครื่องจักรทำให้ยังสามารถแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรที่มั่งคั่งได้ต่อไป หากแต่ออสเตรเลียไม่สามารถแก้ไขปัญหภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมได้ จึงต้องหาทางออกด้วยการหันไปสู่เศรษฐกิจบนพื้นฐานความรู้ในภาคบริการ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา การท่องเที่ยว และบริการเทคโนโลยีขั้นสูง ออสเตรเลียจึงสามารถตัดวงจรความมั่งคั่งจากทะเลอย่างยั่งยืนผ่านการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่อง อย่างไรก็ดีการที่ออสเตรเลียพึ่งพาภาคบริการโดยไม่มีสินค้าอุตสาหกรรมหลัก และมีได้เปรียบทางการขนส่งทางเรืออย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้ออสเตรเลียขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 50 ปี อันเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่รัฐบาลออสเตรเลียพยายามแก้ไข อย่างไรก็ดีการขาดอุตสาหกรรมหนักก็มีส่วนที่ดี กล่าวคือทำให้ออสเตรเลียไม่มีปัญหาล้างแฉดล้นที่รุนแรงเช่นที่สาธารณรัฐเกาหลีประสบ

5. ประเทศไทย...ผู้มากศักยภาพแต่ยังมิได้ใช้ทะเลให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฝั่ง

ประสบการณ์ของประเทศทั้งสามได้ชี้ให้เห็นอิทธิพลของปัจจัยภายในที่แตกต่างกันอย่างมาก สำหรับสิงคโปร์นั้นมีจุดเด่นคือที่ตั้งทางยุทธศาสตร์แต่ก็มีจุดด้อยที่ร้ายแรงทางด้านขนาดของพื้นที่และทรัพยากร แต่ก็มีข้อดีที่มีประชาชนที่ขยันขันแข็งและรัฐบาลที่เผด็จการที่มั่งคั่ง ส่วนสาธารณรัฐเกาหลีนั้นไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ใช้สอย แต่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่

166

http://en.wikipedia.org/wiki/2009_attacks_on_Indians_in_Australia

เพาะปลูก ผลผลิตการเกษตร ความหนาแน่นของประชากร และความขาดแคลนทรัพยากร โดยแทบไม่มีจุดเด่นใดเลย นอกจากมีทะเลล้อมรอบถึงสามด้าน ประชากรที่มีการศึกษาดีและพร้อมจะทำงานหนัก และรัฐบาลเผด็จการที่มีความจริงจังในการสร้างชาติ ในกรณีของออสเตรเลียนั้นมิใช่ข้อได้เปรียบทั้งพื้นที่และทรัพยากรที่กว้างขวางอุดมสมบูรณ์ แต่มีประชากรจำนวนน้อยและความเข้มแข็งของสภาพแรงงานและระบอบการเมือง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวบีบบังคับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนยุทธศาสตร์ทะเลของประเทศเหล่านี้ดังได้กล่าวมาแล้ว สำหรับประเทศไทยนั้น มีปัจจัยทางภูมิศาสตร์บางประการที่ได้เปรียบกว่าสิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลีและออสเตรเลีย จุดเข้มแข็งของไทยนั้นมีอยู่มากและปราศจากข้อจำกัดในลักษณะบีบบังคับ ทั้งความกว้างขวางของพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะพืชและสัตว์ ตลอดจนมีชายฝั่งที่ยาว และมีที่ตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินสุวรรณภูมิและใกล้กับประเทศอื่นในภูมิภาค ประเทศไทยยังมีพลเมืองและวัฒนธรรมอันอ่อนโยนมีเอกลักษณ์ โดยเฉพาะด้านอาหาร ทัศนียภาพ และศิลปะประจำชาติ สิ่งเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยมีอิสระในด้านการวางยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาอย่างกว้างขวาง และสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ภาคการเกษตร ภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม หรือภาคบริการ โดยเฉพาะเมื่อนำมาประกอบกับโอกาสและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลก ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยสามารถเลือกเน้น การผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าเกษตร การผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเบา การผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหนัก หรือการให้บริการ หรือในลักษณะผสมผสานกัน สำหรับสินค้าเกษตรนั้นประเทศไทยมีศักยภาพสูงเป็นอันดับต้นของโลก ไม่ว่าจะเป็น ข้าว ยางพารา หรือพืชอาหารและพลังงานอื่น ๆ ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์บกและสัตว์น้ำ ประกอบกับมรดกการทำอาหารที่โดดเด่น ทำให้ประเทศไทยมีโอกาที่จะสามารถจะดำเนินยุทธศาสตร์การเป็นครัวของโลกได้อย่างดีโดยเฉพาะในสภาวะวิกฤติอาหารและพลังงานของโลกที่ได้แสดงสัญญาณให้เห็นเมื่อไม่นานมานี้ ในด้านการผลิตเพื่อการส่งออกอุตสาหกรรมเบา เช่น อาหาร เครื่องใช้ และสินค้าประจำวัน เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ ฯลฯ ปัจจุบันเจ้าของกิจการไทยได้ดำเนินการอยู่แล้ว ประกอบกับประเทศไทยมีที่ตั้งเหมาะกับการเป็นศูนย์กระจายสินค้าในภูมิภาคเป็นอย่างดี และสินค้าอุตสาหกรรมเบาของไทยก็ได้รับความนิยมในประเทศรอบบ้านตลอดจนในตลาดร้านค้าปลีกข้าวของเครื่องใช้เอเชียในต่างประเทศ และเนื่องจากประเทศไทยมีชายฝั่งที่เหมาะสมกับการคมนาคมทางทะเลจึงสามารถขนส่งสินค้าเหล่านี้ไปขายยังต่างประเทศได้ปีละเป็นจำนวนมาก สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมหนักนั้น ประเทศไทยมีพื้นที่และแรงงานที่เหมาะสมแก่การตั้งโรงงาน หากแต่มีจุดอ่อนในด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ จะเห็นได้ว่าไม่ได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักอย่างจริงจัง และทำให้จนถึงปัจจุบันประเทศไทยไม่สามารถผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหนักได้เอง นอกจากรับจ้างประกอบชิ้นส่วนและผลิตเท่านั้น แต่ศักยภาพด้านนี้ก็ยังมีความเป็นไปได้จากปัจจัยเข้มแข็งด้านแรงงานราคาต่ำและพื้นที่ อันกว้างขวาง ทำให้มีโอกาสในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติได้มาก ประเทศไทยจึงสามารถจะเลือกโมเดลการผลิตได้หลากหลาย ไม่ว่าจะใช้การผลิตเพื่อการส่งออก โมเดลบรรษัทข้ามชาติและการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งในกรณีนี้สามารถใช้โมเดลของสิงคโปร์เป็นแนวทาง และสร้างอำนาจต่อรองด้านค่าจ้างแรงงานและการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศไทย ซึ่งจะทำให้แรงงานได้รับผลประโยชน์ที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการดึงดูดการลงทุนนั้นจะต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานไว้รองรับ เช่น ระบบลอจิสติกส์ที่

เชื่อมต่อการขนส่งสินค้าทั้งทางบกและทางเรือจากแหล่งผลิตจนถึงผู้บริโภคซึ่งไทยยังขาดอยู่อีกมาก หรือไทยอาจจะใช้โมเดลการผลิตด้วยตนเองโดยใช้เงินลงทุนจากเงินออมภายในประเทศหรือจากต่างประเทศเช่นกรณีสาธารณรัฐเกาหลี แนวทางนี้ประเทศจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามแนวทางนี้ต้องมีการนำเข้าเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการจากต่างประเทศ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการซื้อหรือแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศเช่นเดียวกับสาธารณรัฐเกาหลี ปัญหาหลักของแนวทางนี้คือการแข่งขันกับผู้ผลิตที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว และการสร้างตลาดเพื่อระบายสินค้าเอง ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ทำให้แนวทางแรกนั้นเป็นไปได้มากกว่า สำหรับอุตสาหกรรมบริการ เช่น การเงินการธนาคาร การสื่อสารและสารสนเทศ และการท่องเที่ยว นั้น เทคโนโลยีปัจจุบันทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นโอกาสสำคัญที่เป็นไปได้ หากแต่ไทยยังขาดโครงสร้างพื้นฐานทางการสื่อสารสมัยใหม่ซึ่งมีพัฒนาการช้ากว่าประเทศอื่นอย่างเห็นได้ชัด และชาวไทยมีลักษณะนิสัยที่หนุ่มแน่นไม่ตรีจิต แรงงานไทยจึงเหมาะสมกับอุตสาหกรรมบริการนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงอาจฉกฉวยโอกาสจากความมั่งคั่งของประเทศพัฒนาแล้วทั่วโลก ทั้งใน อเมริกา ยุโรป และเอเชีย โดยอาศัยจุดขายจากปัจจัยภายในของไทย ทั้งสภาพอากาศที่ดี และสภาพแวดล้อมที่ยังสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติ ค่าครองชีพและค่าบริการที่มีราคาต่ำในประเทศ ไทย ทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในที่หมายที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว การรักษาพยาบาล และเป็นที่พักผ่อนหรืออยู่อาศัยหลังการเกษียณอายุและในวัยชรา นอกจากนี้ แม้ไทยจะไม่ใช่อุณหภูมิกลางการเดินเรือเช่นสิงคโปร์ แต่ประเทศไทยสามารถเป็นศูนย์กลางการเดินอากาศ และการเดินทางทางบกในภูมิภาค จึงมีความเหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการเงิน การสื่อสารและสารสนเทศของภูมิภาคได้ไม่น้อยกว่าสิงคโปร์เมื่อได้สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมอย่างพร้อมมูล

และไม่ว่าประเทศไทยจะเลือกแนวทางการพัฒนาใด ท้ายที่สุดไทยก็จะต้องการยุทธศาสตร์ในด้านการขนส่งทางทะเลมาสนับสนุนทั้งภาคการเกษตร การผลิต และการบริการ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ ประเทศไทยยังมีศักยภาพในการพัฒนาศายการเดินเรือเพื่อแย่งส่วนแบ่งจากสายการเดินเรือต่างประเทศอีกมาก ในปัจจุบันรายได้จากการขนส่งทางทะเลมีมูลค่ากว่าแสนล้านบาท และสายการเดินเรือไทยได้รับส่วนแบ่งเพียง 10% เท่านั้น รูปแบบการส่งเสริมสายการเดินเรือเอกชนเช่นที่เกาหลีกระทำ หรือการจัดตั้งสายการเดินเรือแห่งชาติดังเช่นสิงคโปร์ ต่างก็เป็นแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการพัฒนาศายการเดินเรือนั้น ต้องการการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต่อเรือและอุตสาหกรรมเหล็กกล้าในประเทศเพื่อให้ต้นทุนการต่อเรือถูกลงดังเช่นกรณีของสาธารณรัฐเกาหลี นอกจากนี้ยังต้องการเงินทุนที่สูงและมีระยะเวลาคืนทุนนาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารัฐจะต้องให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมเดินเรือด้วยมาตรการและเงินอุดหนุนต่าง ๆ จำนวนมาก ยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษาเบื้องต้นจะเห็นว่า ทั้งกิจการเดินเรือและต่อเรือมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น และต้องอาศัยข้อมูลความต้องการระวางบรรทุกของผลผลิตต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตชนิดต่างๆ ต้องการเรือในการขนส่งในแบบต่างๆ กัน เช่น ผลผลิตการเกษตรประเภทธัญพืชต้องการเรือเทกอง ในขณะที่ผลไม้ต้องการเรือคอนเทนเนอร์ปรับอากาศ น้ำมันต้องการเรือแท็งเกอร์ ในขณะที่ของเหลวชนิดต่าง ๆ เช่น สารเคมีและก๊าซเหลวต้องการเรือซึ่งทนการกัดกร่อนและสามารถทำความเย็นได้ที่ระดับต่าง ๆ กัน ในขณะที่รถยนต์ต้องการเรือโรลออนโรลออฟ เป็นต้น นอกจากนี้ปริมาณผลผลิตที่แปรเปลี่ยนไปตามฤดูกาลจะส่งผลกระทบต่อปริมาณเรือที่

ต้องการในแต่ละช่วงเวลา ทำให้เพิ่มความซับซ้อนในการจัดการเรือเปล่าในเวลาที่ไม่มีผลผลิตสำหรับขนส่ง ประเด็นคำถามถึงความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจจะหว่างการต่อเรือภายในประเทศเมื่อเทียบกับและการนำเข้าเรือจากผู้ผลิตระดับโลก หรือการซื้อเรือเก่าราคาถูกในต่างประเทศซึ่งขาดประสิทธิภาพ ประเด็นการขนส่งด้วยกองเรือของตนเองซึ่งเสี่ยงต่อการวิ่งเรือเปล่ากลับเมื่อเทียบกับการว่าจ้างเรือต่างชาติในราคาสูง คำถามเหล่านี้ต้องการข้อมูลเชิงลึกซึ่งต้องมีการศึกษาโดยละเอียดต่อไป

โดยสรุปแล้ว ประเทศไทยมีปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งมีความเกี่ยวพันกันอย่างแนบแน่น ในขณะเดียวกันประเทศไทยมีลักษณะเด่นจำนวนมากที่ทำให้ไทยมีทางเลือกอย่างเสรี ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งในภาค การเกษตรและเหมืองแร่ การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม และการบริการ และความสำเร็จทางเศรษฐกิจนี้สามารถแปรไปสู่ความมั่นคงทางการเมืองได้ไม่ยากนัก อย่างไรก็ตามสิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคจุดรั้งให้ไทยยังไม่ประสบความสำเร็จในระดับเดียวกับประเทศทั้งสาม น่าจะมีสาเหตุจาก สภาพบ้านเมืองที่ปราศจากภัยคุกคามจากภายนอกซึ่งทำให้ไทยไม่มีแรงผลักดันที่จะต้องตัดสินใจพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองอย่างเร่งด่วนเช่นเดียวกับการณ์ของสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี และความอ่อนแอภายในอันเกิดจาก การที่ประชาชนจำนวนมากยังคงมีค่านิยมในการบูชาตัวบุคคล ทำให้ไม่เลื่อมใสต่อระบอบประชาธิปไตยและพร้อมที่จะสนับสนุนการปกครองในระบอบอื่น เมื่อประกอบกับลักษณะอำนาจนิยมของกองทัพทำให้เอื้อต่อการทำรัฐประหาร โครงสร้างทางการเมืองของประเทศไทยที่ทำให้เอื้อต่อการมีรัฐบาลผสมที่ขาดเสถียรภาพ ความมั่งคั่งและวิสัยทัศน์ระยะยาว และคุณลักษณะของประชาชนที่ยังขาดสำนึกทางการเมืองที่จะปกป้องระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งเพียงพอที่จะสร้างรัฐบาลของประชาชนที่มั่นคงได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ประเทศไทยขาดวิสัยทัศน์และความต่อเนื่องในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและสมุททานุภาพ ทั้งในการวางแผนในระยะยาวและยั่งยืนในลักษณะที่สอดคล้องกัน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้านหนึ่งจะต้องสอดคล้องและไม่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอีกด้านหนึ่ง ดังเช่นกรณีของการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมชายฝั่งตะวันออกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมประมงในทะเล เป็นต้น การขาดการวางแผนแบบบูรณาการและมองการณ์ไกล ทำให้แม้ไทยจะมีจุดแข็งอยู่จำนวนมากโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่ประสบความสำเร็จแล้ว เช่น สิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลี แต่ประเทศไทยกลับยังไม่สามารถใช้จุดเด่นเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเต็มที่ต่อทุกชนชั้น ผลก็คือความล่าช้าในการพัฒนาประเทศและโครงสร้างพื้นฐาน การกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาความเหลื่อมล้ำของชนชั้น ละความยากจนในชนชั้นล่าง ปัญหาเหล่านี้จัดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สุด ความละเลยขาดการใส่ใจจากรัฐบาลต่อปัญหานี้มาอย่างยาวนานกำลังสร้างความแตกแยกในชาติอย่างรุนแรง และอาจขยายตัวเป็นความรุนแรงทั่วประเทศได้หากมีปัจจัยกระตุ้นอื่นเข้ามาาร่วมด้วย

6. บทสรุป

คงไม่อาจกล่าวได้ว่ากรณีศึกษาจากประเทศเป้าหมายทั้งสาม จะไขปริศนาในการสร้างความมั่นคงและมั่งคั่งจากทะเลได้ครบถ้วนทุกแง่มุม หรือแม้แต่อธิบายปรากฏการณ์ได้อย่างแม่นยำในทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกัน แต่อย่างน้อยก็น่าจะเพียงพอที่จะฉายแสงให้เห็นเข้าไปถึงความลึกกลับของปริศนานี้ได้พอสมควร กล่าวคือ ประการที่หนึ่ง เราไม่อาจใช้ทะเลได้

อย่างมีประโยชน์สูงสุดโดยไม่มองความสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่บนบก นั่นหมายความว่ายุทธศาสตร์ทะเลนั้นไม่อาจแปลกแยกออกมาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติโดยรวมได้ และหากเราละเลยและไม่ออกแบบยุทธศาสตร์ทั้งสองให้สอดคล้องกัน ก็พบว่าการพัฒนาทางทะเลมิได้ส่งผลที่สำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาบนฝั่ง หรือการพัฒนาบนฝั่งส่งผลกระทบต่อขัดแย้งกันจนกระทั่งทำให้การใช้ทะเลไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการวางแผนทางทะเลจึงต้องสัมพันธ์กับบนบกและภาพรวมของการใช้ทรัพยากรของชาติเสมอ ประการที่สอง ปัจจัยที่ทำให้การใช้ทะเลได้ผล คือปัจจัยภายนอกและภายในของแต่ละประเทศ ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะกับแต่ละประเทศ ในลักษณะที่สร้างผลประโยชน์ให้สูงที่สุด ประเทศไทยจะต้องหาโมเดลของตนเองในการใช้ทะเลเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอกของตน ดังเช่นที่ สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และออสเตรเลียได้ทำสำเร็จมาแล้ว และประการสุดท้าย ประเทศไทยมีจุดแข็งเชิงจำนวนมาก ทั้งด้านความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ที่ตั้งอันเป็นศูนย์กลางของสุวรรณภูมิ ศักยภาพของคลองกระ อัยยาศัยของประชาชนที่เหมาะสมกับการบริการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนเพชรที่รอการเจียระไนจากช่างฝีมือเลิศเพื่อให้ไทยสามารถเปล่งประกายที่ล้ำค่าออกมาได้เต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตามอุปสรรคสำคัญอยู่ที่ลักษณะของรัฐบาลและประชาชนที่ยังไม่สามารถสร้างการเมืองที่มั่นคงและเอื้อต่อการวางยุทธศาสตร์ระยะยาวได้สำเร็จ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมามีังไม่ได้ใช้จุดเด่นของตนทั้งทางบกและทางทะเลอย่างสอดคล้องกันอย่างเต็มที่ ตลอดจนไม่ได้นำความสำเร็จทางเศรษฐกิจมากระจายความมั่งคั่งไปสู่ทุกชนชั้นและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างทั่วถึงไปพร้อมกัน เมื่อใดที่ไทยได้ขจัดอุปสรรคหรือลดจุดอ่อนเหล่านี้แล้วก็ย่อมเล็งเห็นได้ว่าไทยน่าจะประสบความสำเร็จในระดับที่สูงกว่าในปัจจุบันอย่างมาก ซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อปัจจัยรัฐบาลและการเมืองของไทยได้รับการแก้ไขแล้ว

ผนวก ข. ตารางเปรียบเทียบกิจกรรมและวัตถุประสงค์

สัญญาเลขที่ RDG5030024

โครงการ “การวิจัยยุทธศาสตร์ทะเล (Maritime Strategy) เปรียบเทียบ”

สรุปรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 3-4

รายงานในช่วงตั้งแต่วันที่ 28 ส.ค. 2552 ถึงวันที่ 15 ก.พ. 2555

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน : นาวาโท จเร โฉมเฉลา

หน่วยงาน : สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาสมุททานุภาพในยุคปัจจุบัน
- 2) เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเล การกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการใช้และพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี และออสเตรเลีย
- 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบข้อดีและข้อด้อยของยุทธศาสตร์ตามข้อ 2 และสรุปบทเรียนด้านยุทธศาสตร์ที่ประเทศไทยน่าจะนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดทำยุทธศาสตร์ทะเลในอนาคต

สรุปผลการดำเนินงานตลอดโครงการตามแผนงาน

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ*
1. ศึกษากิจกรรมทางทะเล ข้อกฎหมายและมาตรการ ต่าง ๆ ของประเทศ เป้าหมาย 2. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อ สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล	1.ข้อมูลกิจกรรมทางทะเล และข้อกฎหมายของประเทศ เป้าหมายในด้านต่าง ๆ	1. กิจกรรมทางทะเลของ ประเทศเป้าหมาย และ กฎหมาย มาตรการที่ สนับสนุนกิจกรรม เหล่านั้น	ประสบความล่าช้าในการ จัดซื้อหนังสือจาก ต่างประเทศในระยะแรก แต่ได้รับการแก้ไขใน ภายหลัง
3. ศึกษารวบรวม ข้อ นโยบายของประเทศ เป้าหมายตามห้วงเวลา 4. เดินทางไปต่างประเทศ เพื่อศึกษาและรวบรวม ข้อมูลเพิ่มเติม	1.ข้อมูลนโยบายของประเทศ เป้าหมาย 2. ข้อมูลปัจจัยภายในและ ภายนอกที่มีส่วนในการ กำหนดนโยบายดังกล่าว	1.ข้อมูลนโยบายของ ประเทศเป้าหมาย 2. ข้อมูลปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีส่วนใน การกำหนดนโยบาย ดังกล่าว	ความล่าช้าในการจัดซื้อ หนังสือจากต่างประเทศใน ระยะแรก ทำให้ไม่ได้ เดินทางไปศึกษาข้อมูล ต่างประเทศตามแผน

5. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล			
6. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ มูลฐานทางทะเล วัตถุประสงค์เฉพาะ นโยบายทางเลือก ผลประโยชน์แห่งชาติของ ประเทศเป้าหมาย และ เปรียบเทียบนโยบายและ ยุทธศาสตร์ทะเลของ ประเทศเป้าหมายกับ ปัจจัยของประเทศไทย 7. จัดทำข้อเสนอแนะการ กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และมาตรการ 8. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อ สรุปและจัดสัมมนา เผยแพร่ต่อสาธารณชน	1.ข้อเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ ทะเลของประเทศเป้าหมาย จุดอ่อน จุดแข็ง เปรียบเทียบ กับประเทศไทยและปัจจัย ของไทย การดำเนินการและ กระบวนการจัดทำ ยุทธศาสตร์ทะเลของประเทศ เป้าหมาย 2. ข้อเสนอแนะการจัดทำ ยุทธศาสตร์ทะเลของไทยและ บทเรียนที่ไทยสามารถ นำไปใช้ได้	1.ยุทธศาสตร์ทะเล เปรียบเทียบของประเทศ เป้าหมาย จุดอ่อน จุด แข็ง 2. เปรียบเทียบ ยุทธศาสตร์ทะเลประเทศ เป้าหมายกับปัจจัยของ ประเทศไทยไทย 2. ข้อเสนอแนะการจัดทำ ยุทธศาสตร์ทะเลของไทย และบทเรียนที่ไทย สามารถนำไปใช้ได้	จากการศึกษายังไม่พบ เอกสารกระบวนการจัดทำ ยุทธศาสตร์ของประเทศ เป้าหมายโดยตรง แต่ สามารถวิเคราะห์ได้จาก กิจกรรม และนโยบายของ ประเทศจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อ สกว. ยุทธศาสตร์ทะเลมีความเกี่ยวพันกับยุทธศาสตร์ชาติอย่างใกล้ชิดในหลายสาขา
เห็นควรทำการศึกษาเพิ่มเติมตามประเด็นข้อเสนอแนะที่นำเสนอในบทที่ 7 ของรายงานนี้

ลงนาม.....

ทำการแทนหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน

วันที่ก.พ. 2555.....